

LISTY ČESKÉ SEKCE INSEA

ročník 12, 1/2023

Listy České sekce INSEA slouží jako oborový informační a diskusní bulletin členů a členek zapsaného spolku Česká sekce INSEA. Toto číslo vychází 17. 7. 2023 a najdete je na webových stránkách České sekce INSEA www.insea.cz.

NEVESELO TRUHLIVO

Bohužel přesně tak je mi během editování nového čísla Listů. Za normálních okolností bych bilancovala činnost České sekce INSEA v závěru mandátu současného výboru, zvala vás na naši tradiční konferenci a vyzývala vás — členy a členky INSEA — k tomu, abyste se přihlásili na kandidátní listinu pro blížící se volby. Jenže normální okolnosti nejsou ani v nejmenším.

Uplynulé měsíce přinesly obavy, napětí, polemiky, útoky. Jak víte, ničemu jsme se nevěnovali více než revizím Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Proces, z něž by měly vzejít inovované kurikulární dokumenty pro náš obor a vzdělávací oblast Umění a kultura, bohužel nepřinesl očekávané oborové debaty nad novými trendy a akcenty nebo plán na řešení klíčového problému implementace reformních záměrů do praxe.

Nic z toho se bohužel neděje, přestože by to bylo velmi potřeba. Místo toho jsme svědky otřesení pozice oboru výtvarná výchova a zpochybnění jeho postavení na základních školách — a to vše je návodkem haleno do floskulí o inovacích, nutnosti otevřít se budoucnosti a zlepšit ne-slavný stav českého školství. Copak neusilujeme o to samé? Dnes a denně léta letoucí — a ne jen posledních pár roků? Copak jsme nějakými zpátečníky, kteří se bojí novinek a chtějí konzervovat neutěšený stav? Ukažte mi prosím vzdělávací obor, jehož oborová didaktika a inspirativní praxe by tak pohotově vstřebávala všechny (nejen) technologické, ale i pedagogické novinky, jako je tomu ve výtvarné pedagogice! Publikační činnost našeho spolku, stejně jako vynikající úroveň praxe našich členek a členů je toho nejlepším dokladem!

Skutečně se dosáhne zlepšení tím, že se do kurikula a do škol vpustí plejáda dalších oborů na úkor těch stávajících? V situaci, kdy má náš obor prostor mnohdy pouze jedinou vyučovací hodinu týdně, opakují JEDNU hodinu týdně?! Jak je vůbec možné uvažovat o tom, že základní obory vzdělávání mohou být libovolně nahrazeny? Dovedete si to

Fotografie: Petra Šobáňová na snímku Daniela Pražáka

představit v jiné vzdělávací oblasti? A jak se prosím změní kvalita vzdělávání, když bude místo výtvarné výchovy třeba film nebo tanec? Ředitelé rázem zaměstnají aprobované učitele právě těchto oborů, když výtvarná výchova jim za to mnohdy nestojí?

Moc ráda bych ten zázračný recept na modernizaci slyšela, sem s ním!

Místo toho vidíme veřejná vystoupení, která objevují Ameriku, a k tomu zvláštní chování nejen Ministerstva školství, ale i Ministerstva kultury. Nevidaný lobbying ve prospěch zejména filmové výchovy bych za jiných okolností kolegům přála, v dané situaci se jen nestačím divit. Na semináře na ministerstvu kultury o kulturních kompetencích a na tiskové konferenci o revizích vzdělávací oblasti Umění a kultura se zvou hlavně filmaři (kdo jiný by měl nejlépe hovořit za oblast Umění a kultura, že ano?; pryč s tou zaostalou výtvarnou a hudebkou!), k problému zajištění pedagogů se namísto děkanů pedagogických fakult vyjadřují představitelé uměleckých škol (prý už mají kurzy ČŽV, to jsme moc rádi! Budou taky plnit náročné akreditační požadavky jako my hlupáčky na pedagogických fakultách?), vynořivší se (skoro)didaktici, kteří základní školu viděli naposledy jako žáci, s vážnou tváří hovoří o propojování druhů umění jako

1.

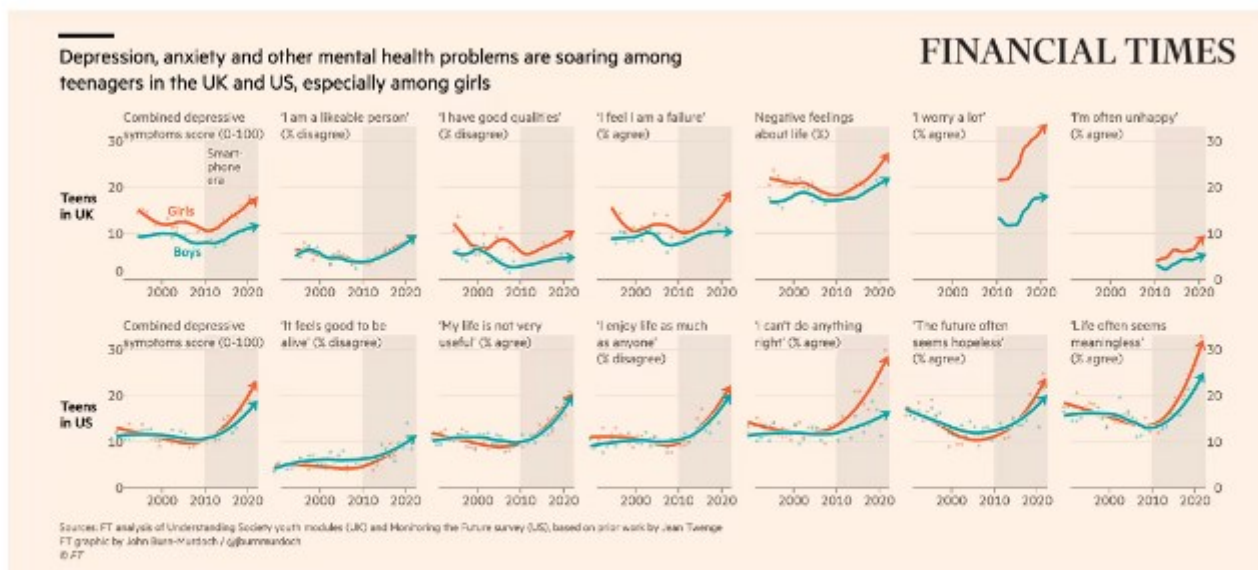
inovace obsahu s ohledem na potřeby dětí
a současné výzvy světa obrazů

RVP pro svět budoucnosti;
rovnováha mezi digitálními
médii a rukodělností!

Varování psychologů a neurovědčů!

Absence hmatových podnětů, materiality
a pohybově-grafických činností způsobuje nejen
psychické obtíže, ale také poruchy řeči a zaostávání
kognitivního vývoje!

inovací pro budoucnost nakonec může být
paradoxně návrat do obyčejného světa
přirozených podnětů...

Smartphones and social media are destroying children's mental health
Evidence of the catastrophic effects of increased screen-time is now overwhelming

2.

vizuální gramotnost
pro svět digitálních obrazových médií

výzvy současného světa: výtvarná výchova
umožňuje žákům zaujmout roli tvůrce
a pochopit, jak "se dělá" obraz a jaký je
jeho manipulativní potenciál

3.

přístup ke kvalitně vedené výuce pro všechny žáky
— podmínky na školách, metodická podpora učitelů

obohacovat školní výuku pomocí nabídky
neformálních subjektů nebo umělců!
využívat národní kulturní dědictví, muzea, galerie!

Reflektujeme možnosti umělé inteligence a přidejme aktivní
využívání tohoto nástroje mezi základní dovednosti žáků.
Naučme je rozumět potenciálu i hrozbám manipulace.

Žádné evropské kurikulum nezpochybňuje HV a VV
jako pevnou součást ZŠ!

Naopak se usiluje o kvalitu, prožitkový, ateliérový
způsob výuky s podporou integrace obsahů.

Urgentně se řeší grafomotorický deficit dětí!

Proč zase při reformě děláme chybu?

Výzvy spolu s oborovými kategoriemi a cíli představila Petra
Šobáňová také na konferenci Umělecké vzdělávání v Poslanecké
sněmovně 14. dubna 2023.

o novince, kterou nás teď naučí – jakoby intermedialita nebo performativní proudy nebyly již mnoho desetiletí běžnou součástí kvalitní výtvarné edukace! Ale dost ironie.

Nejvíce mě na celé situaci mrzí, že nás – expresivní obory – současná situace postavila proti sobě. Je to situace pro nás všechny nekomfortní a nepříjemná, protože vůči ostatním uměleckým oborům cítíme respekt, rádi se s nimi propojujeme a inspirujeme se jejich zkušenostmi. Jsme už sice zvyklí na to, že musíme o právo dětí na umělecký rozvoj stále bojovat, snad poprvé jsme ale nuceni vymezovat se proti sobě navzájem.

Celou revizi jsme do této situace natlačeni a jistě nejsem sama, kdo je z toho nešťastný. A to ani nezmiňuji množství ošklivé korespondence, kterou já a ostatní aktéři sporů dostáváme – jen proto, že děláme svou práci, že bráníme právo dětí na výtvarnou výchovu. O tom, jak byl do sporu vtažen prezident InSEA, se můžete dočíst na dalších stranách.

Rozkol považuji zatím za jediný a zcela absurdní výsledek revize a za manažerské i odborné selhání těch, kteří ji v naší oblasti vedou. Protože realita je jasná: pouhé dvě hodiny pro stávající dva základní obory, o něž bude nově soutěžit 5 (!) oborů. Pokud tento nápad někdo soudný konečně nezastaví. A třeba se nepodívá do kurikula ostatních evropských států, třeba do kurikula vzývaného finského vzdělávacího systému. Nepřekvapivě také on má v základním vzdělávání určeny dva umělecké obory: Music a Visual Art! A kromě toho ještě Crafts, tedy obdobu naší pracovní výchovy, a další umělecké nebo prakticky pojaté obory (obor) nazvané dohromady Artistic and practical elective subject. Mají samostatnou časovou dotaci a volba oboru je na škole. Proč prosím nejde touto cestou? Pokud by došlo k adekvátnímu rozšíření hodin, budu první, kdo bude benefity dalších uměleckých oborů hájit!

Dosavadní výsledek u nás: nevraživost namísto spolupráce, chaos, rozkolísání již tak křehkého systému. Už nyní je totiž v pohybu bludný kruh: snížení časové dotace z malé revize negativně ovlivňuje kvalitu výuky – vždyť těch pár hodin na škole může odučit někdo neaprobovaný – dochází k dalšímu poklesu kvality – předmět k ničemu není, zrušme jej. Toto je podhoubí našich obav. A ne, nejde nám o naše sobecké zájmy. Jde nám o právo dětí okusit benefity, jež jim výtvarné vyučování přináší.

Bojujeme za žáky, protože víme, jak důležité pro jejich rozvoj je kreslit, vzít do ruky materiál, získávat smyslové podněty, vyjadřovat svou osobnost, rozumět obrazové komunikaci, najít vztah k umění. Ať již jde o jemnou motoriku související s řečí a kognicí, o důležité taktilní vjemy, o praktickou činnost, nebo o komunikační kompetence, vizuální gramotnost a porozumění současnému světu obrazových médií, výtvarná výchova není nahraditelná jiným uměleckým oborem – jak se nás někteří snaží přesvědčovat.

Milí přátelé, věřím, že na blížící se ostravské konferenci bude příležitost hovořit nejen o našich obavách a frustracích, ale také o vizích a potřebách. Také já nad nimi přemýšlím – mnohem raději než nad stížnostmi a peticemi.

Na předešlé stránce nabízím alespoň 3 výzvy, kterým podle mého soudu musíme v našem oboru čelit.

Tou první je inovace obsahu s ohledem na potřeby dětí a současné výzvy světa obrazů. RVP ZV by měl skutečně přinést změnu: pro svět budoucnosti, o jehož podobě nemáme nejmenší tušení. Již nyní ale technologický vývoj ukazuje, že potřeba bude nejen tvůrčí, aktivní ovládání digitálních nástrojů, ale také schopnost nacházet rovnováhu mezi virtualitou a rukodělností. Absence hmatových podnětů, práce s materiálem a pohybově-grafických činností způsobuje již nyní dětem a mládeži nejen psychické obtíže (jež zachycuje graf na předešlé straně), ale také poruchy řeči a zaostávání kognitivního vývoje. Inovací pro budoucnost nakonec může být paradoxně návrat do obvyčejného světa přirozených podnětů a možná také znovuobjevování výtvarné tvorby jako způsobu abreakce, hledání cesty k sobě a životnímu smyslu či wellbeingu.

Výzvou je samozřejmě také vizuální gramotnost, jež je spolu s gramotností mediální pro svět digitálních obrazových médií nezbytná. Tento svět nám už teď ukazuje řadu hrozeb: patří k nim manipulace, zneužívání, ovládání nálad společnosti, rozdělení, nedůvěra, ohrožení soudržnosti a demokracie. Neberme tyto hrozby na lehkou váhu a diskutujme o tom, jak může výtvarná výchova napomáhat žákům zaujmout roli tvůrce a pochopit, jak „se dělá“ obraz a jaký je jeho manipulativní potenciál. Jak obrazu rozumět a jak ho obohacujícím způsobem využívat.

A konečně třetí výzvou je zajistit dětem přístup ke kvalitní výtvarné edukaci. Asi nejsmutnějším momentem vypjatých diskusí okolo reformy pro mne bylo, když diskutující lidé sdíleli své negativní zkušenosti s výtvarnou výchovou na některých školách. Nekvalita a pokleslé podoby výtvarné edukace na některých místech nám všem škodí nejvíce. Přestože, jak jsem přesvědčena, dobré praxe je víc. Vliv na mnohdy neutěšený stav má jistě řada faktorů, ale přesto prosím: pojďme s tím každý na svém místě něco udělat! Třeba veřejným sdílením příkladů dobré praxe, diskusemi v učitelských fórech, přátelskými dialogy ve sborovnách, nabídkou materiálů a jiné metodické pomoci těm, kteří to potřebují.

Milí přátelé, věřím, že Česká sekce INSEA bude k řešení těchto a dalších výzev i nadále aktivně přispívat.

Petra Šobáňová

Doc. Mgr. Petra Šobáňová, Ph.D., je předsedkyní České sekce INSEA a působí na KVV PdF UP v Olomouci.

POZVÁNÍ NA KONFERENCI ČESKÉ SEKCE INSEA V OSTRAVĚ S VOLBOU NOVÉHO PŘEDSEDNICTVA

13.—14. 10. 2023
konference České sekce INSEA
s volbou nového předsednictva

Ostrava!!!

Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty
Ostravské univerzity

Mezinárodní vědecká konference České sekce INSEA
Výtvarná výchova v interakcích se uskuteční v Ostravě, navštíví ji prezident InSEA Glen Coutts a viceprezidentka světové rady InSEA Susan M Coles.

Ostrava, pá—so 13.—14. 10. 2023

Tradiční konferenci České sekce INSEA, jež se odehrává každé dva roky, organizuje tentokrát Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Ostravské univerzity ve spolupráci s Centrem vizuálních studií Pedagogické fakulty Ostravské univerzity a Českou sekcí INSEA pod záštitou děkana Pedagogické fakulty Ostravské univerzity, doc. Mgr. Daniela Jandačky, Ph.D. Konference se uskuteční za účasti prezidenta InSEA, prof. Glena Couttse a viceprezidentky InSEA Susan M Coles.

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

dovolujeme si Vás pozvat k účasti na mezinárodní vědecké konferenci, která proběhne ve dnech 13.—14. 10. 2023 na půdě Pedagogické fakulty Ostravské univerzity.

Konference se mohou aktivně účastnit akademičtí a vědečtí pracovníci, odborníci z praxe, učitelé, umělci, doktorandi a další studenti z domácích i zahraničních pracovišť, jejichž odborné zaměření vychází z oblasti výtvarné pedagogiky, výtvarného umění a dalších společenských a humanitních věd. Vítány jsou rovněž příspěvky interdisciplinárního charakteru z příbuzných vědeckých a uměleckých oblastí.

Hlavním cílem konference je odborná, didaktická a společenská reflexe výtvarné výchovy v kontextu vzdělávacího

Uznávané osobnosti světové komunity výtvarných pedagogů a pedagožek a zároveň špičky Světové společnosti pro výchovu uměním navštíví konferenci České sekce INSEA. Nahoře: prezident InSEA Glen Coutts, dole viceprezidentka světové rady InSEA Susan M Coles; zdroj fotografií: oficiální materiály InSEA

systému, jakož i v sociokulturních a uměleckých souvislostech. Nová koncepce vzdělávací oblasti Umění a kultura v rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání nás konfrontuje nejen se skutečným stavem vzdělávacího oboru výtvarná výchova, ale také s jeho obrazem ve veřejném mínění. Je proto důležité nejen řešit vztah výtvarné výchovy k ostatním vzdělávacím oborům a hledat místo výtvarné výchovy v současném světě, ale i kriticky zhodnotit naši schopnost obor prezentovat a zkvalitňovat v praxi. Směrem k budoucnosti hledíme s obavami, a proto se nám

jeví nezbytné konat v takových intencích, jež budou společensky relevantní a dostatečně srozumitelné, aby odbornou veřejností sdílené povědomí o oboru jako o klíčovém nástroji postindustriální transformace společnosti se stalo všeobecně sdílenou názorovou platformou, jejíž extenzí nepochybně bude celá řada nově realizovaných socio-ekonomických, kulturních aj. příležitostí.

Důležitou součástí této reflexe je nové zhodnocení odkazu výtvarné výchovy nejen v historickém rámci, ale především v kontextu aktuálních celosvětových problémů. Jedině tato šíře vhledu je předpokladem toho, abychom byli schopni obhájit postavení oboru v dnešní globální společnosti, respektive představit jej jako autentický nástroj efektivní komparace různých obsahů nejen v oblasti umění, ale abychom byli i schopni nabídnout jej jako případný plnohodnotný ekosystém organismů s rozvinutými vizuálními kompetencemi, lidí empaticky spolu-žijících se svým živým a neživým okolím.

Současná doba, jejímž imperativem je nedávno odeznělá globální pandemie i právě probíhající hrůzný válečný konflikt na Ukrajině, nám ukazuje, že je nutné nejen se zamýšlet nad svou rolí v celospolečenském kontextu, ale také konat — v rámci svých možností a svých kompetencí — tak, aby prožítá skutečnost pokud možno našla svůj svébytný obraz v realizaci konkrétních změn vedoucích k vytvoření oborových podmínek pro *smart and empathetic people for smart and empathetic world*.

Jednání na konferenci bude vymezeno těmito tematickými okruhy:

proměny role a pojetí výtvarné výchovy v systému vzdělávání,
kulturně-historické dědictví a edukace v kultuře,
výtvarná výchova a vizuální gramotnost,
výtvarná výchova a její historický odkaz,
nová média a digitální technologie – přínos, nebo útlum tvořivosti,
inovace ve vzdělávání výtvarné výchovy,
kulturní kompetence v základním vzdělávání,
výtvarná výchova a veřejný prostor,
narrativy ve výtvarné výchově a jejich proměny.

Typy příspěvků:

klasický konferenční příspěvek (15 min.),
poster (tisková data ve formátu .pdf, A2),

audiovizuální obsah (bude prezentován v online galerii audiovizuálních, příspěvků na webové platformě konference).

Konferenční jazyky:

angličtina, čeština, slovenština, polština.

Registrační poplatek:

aktivní účastníci: 1 500 Kč,
členky a členové INSEA – aktivní účastníci: 1 000 Kč,
doktorandi, studenti a pasivní účastníci: 1 000 Kč.

Příhláška:

Na konferenci se přihlásíte prostřednictvím webového formuláře [na webu konference](#). Pokud se plánujete zúčastnit s více příspěvky (např. máte v úmyslu vystoupit s klasickým příspěvkem a zároveň se zúčastnit posterové nebo audiovizuální sekce), pak je třeba registrovat každý příspěvek zvlášť. Poplatek budete hradit pouze jednou. Pokud je příspěvek společným dílem dvou či více autorů, každý z členů autorského kolektivu se registruje zvlášť, vloží název a anotaci a uvede, že příspěvek bude prezentován dohromady s autorem XY.

Důležité termíny:

Aktivní účastníci se na konferenci prostřednictvím webového formuláře mohou přihlásit do **1. 9. 2023**, pasivní do 9. 10. 2023.

O zařazení příspěvku na konferenci budete vyrozuměni nejpozději do 8. 9. 2023 prostřednictvím e-mailu. V případě přijetí budete vyzváni k platbě registračního poplatku a dodání dat (pokud se účastníte posterové či audiovizuální sekce). Data pro posterovou a audiovizuální sekci odevzdejte na mail konference.ostrava2023@gmail.com nejpozději do 1. 10. 2023.

Kolektivní monografie:

Výstupem mezinárodní vědecké konference bude kolektivní monografie.

Bližší informace o plánované kolektivní monografii budou zaslány aktivním účastníkům po akceptaci jejich přihlášky na konferenci a zaplacení konferenčního příspěvku.

Odevzdané příspěvky projdou recenzním řízením a autoři budou do dvou měsíců od deadlinu odevzdání příspěvku vyrozuměni o jeho případném přijetí či nepřijetí. Předpokládáme, že kapitoly aspirující na publikaci budou mít charakter odborné studie.

Deadline pro odevzdání příspěvků do knihy je stanoven na 1. 11. 2023.

Kontaktní údaje:

Katedra výtvarné výchovy
Pedagogická fakulta
Ostravská univerzita
Fráni Šrámka 3
709 00 Ostrava-Mariánské Hory a Hulváky
konference.ostrava2023@gmail.com

ORGANIZÁTOŘI KONFERENCE SE PŘEDSTAVUJÍ

Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Ostravské univerzity

Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Ostravské univerzity se primárně zaměřuje na intermediální a multimedialní přesah a vzdělává studenty ve třech bakalářských prezenčních studijních programech: Výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání pro základní školy, Výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání pro střední školy a Výtvarná výchova pro střední a základní umělecké školy se zaměřením na vzdělávání. Posluchači mohou ve studiu pokračovat ve třech prezenčních navazujících magisterských studijních programech: Učitelství výtvarné výchovy pro druhý stupeň základních škol, Učitelství výtvarné výchovy pro střední školy a Učitelství výtvarné výchovy pro střední školy a základní umělecké školy. Katedra výtvarné výchovy rovněž zajišťuje výuku výtvarných disciplín následujících studijních programů: Učitelství pro mateřské školy, Učitelství pro první stupeň základních škol, Sociální pedagogika, Speciální pedagogika.

Zkoumání dějin a současné podoby výtvarného umění v českém a západním kontextu přispívá nejen k poznání jejich rozmanitých souvislostí, ale rovněž k pochopení širší výtvarné kultury, která umění považuje za důležitou součást života společnosti i života duchovního. Členové katedry se věnují umělecké, vědecké a výzkumné činnosti, publikují odborné

Z dění na ostravské katedře výtvarné výchovy, foto archiv katedry

monografie a studie v recenzovaných časopisech i popularizační texty. Katedra výtvarné výchovy pořádá konference, symposia a workshopy, nabízí také řadu kurzů v rámci celoživotního vzdělávání. Pracovníci katedry se v souvislosti se současnou výtvarnou scénou rovněž zabývají problémy výtvarného provozu a managementu; kromě celoročního provozu Galerie Student se jako kurátoři i vystavující podílejí na výstavní činnosti veřejných i soukromých galerií v České republice i zahraničí. Vedoucím katedry, která má celkem 15 interních a externích členů, je dr. Milan Cieslar.

Více informací je možné najít na webu <https://pdf.osu.cz/kvv/>.

VOLBA NOVÉHO VÝBORU A PŘEDSEDNICTVA ČESKÉ SEKCE INSEA

Volby předsednictva České sekce INSEA proběhnou 13. 10. 2023 v Ostravě, podrobné informace lze najít na stránkách České sekce INSEA a všichni členové a členky spolku je obdrželi také e-mailem. Pokud jste snad e-mail nedostali, kontaktujte tajemnici Mgr. Václavu Zamazalovou.

PODĚKOVÁNÍ KONČÍCÍM ČLENŮM A ČLENKÁM VÝBORU ČESKÉ SEKCE INSEA

Podle stanov má Česká sekce INSEA výbor, statutárním zástupcem je zvolený předseda nebo předsedkyně. Předsednictvo je dále tvořeno místopředsedou/místopředsedkyní, tajemníkem/tajemnicí a hospodářem/hospodářkou. Výbor je volen všemi členy/členkami spolku, kteří vybírají ze svých řad své zástupce.

Z předešlé volby výboru a předsednictva České sekce INSEA na plenárním zasedání v Plzni v roce 2019 vzešlo vedení v podobě osmičlenného výboru České sekce INSEA. Mandát výboru a kontrolní komise, jež konání výboru kontroluje, je podle stanov čtyřletý, trvá tedy do 18. 6. 2023, resp. do nejbližší plenární schůze členské základny.

Dosavadní výbor pracoval pod vedením Petry Šobáňové, místopředsedou byl Aleš Pospíšil. Tajemnicí byla Václava Zamazalová, o ekonomické záležitosti pečovala Lucie Tikalová. Dalšími členkami/členem výboru byli Věra Uhl Skřivanová, Kateřina Štěpánková, Jana Jiroutová a Karel Řepa. Za jejich činnost jim patří poděkování. Kromě Věry Uhl Skřivanové vyslovili všichni stávající členové výboru ochotu znovu kandidovat.

VÝZVA K NOMINOVÁNÍ KANDIDÁTŮ A KANDIDÁTEK

Vážené členky a členové České sekce INSEA, čtyřletý mandát dosavadního vedení, jež dostalo důvěru na plenárním shromáždění v Plzni v roce 2019, skončil 18. 6. 2023 (resp. podle stanov skončí volbou nového předsednictva) a před námi všemi stojí důležitý úkol zvolit na plenární schůzi konané během konference v Ostravě nové členy výboru a kontrolní komise České sekce INSEA – a jejího nového předsedu nebo předsedkyni.

Dovolte, abych vás na tuto plenární schůzi pozvala (informace jste již obdrželi mailem, případně je najdete zde) a požádala vás o součinnost při zajištění řádných voleb. Naším prvním úkolem je připravit kandidátní listinu, a proto vás prosím o nominace lidí, které byste v následujícím období 2023–2027 rádi viděli ve vedení našeho spolku. Měli by to

být lidé, jimž důvěřujete, lidé, kteří budou ochotni věnovat nezištně svůj čas dalšímu budování České sekce INSEA a zajištění její rozvíjející se agendy.

Připomínám, že nominovaní lidé by měli být platnými členy spolku (tuto skutečnost lze ověřit u naší tajemnice Václavy Zamazalové, jež spravuje členskou základnu, a že pro volbu je klíčový rovněž jejich souhlas s nominací. **Své nominace zašlete stávající tajemnici spolku do 1. září 2023**, tak aby mohl být předem zajištěn souhlas nominovaného a včas připravena přehledná kandidátní listina. Svůj zájem o působení ve výboru můžete projevit také vy sami (není tedy nutné být navržen druhou osobou, stačí k rukám Václavy Zamazalové doručit vyjádření, že máte zájem o práci ve výboru České sekce INSEA).

Připomínám ještě, že pro úspěch a platnost voleb je třeba zajistit přítomnost alespoň třetiny našich členů. Usnesením plenární schůze ze dne 21. září 2017 byla schválena možnost volby v zastoupení, resp. možnost korespondenční volby – s cílem zajistit usnášeníschopnost i bez fyzické účasti členů na plenární schůzi. Tento dodatek byl schválen ve snaze zajistit kontinuitu fungování organizace i v případě, že by počet přítomných hlasujících členů nedosahoval požadované výše. Pokud se tedy voleb nemůžete zúčastnit osobně, prosíme vás, abyste buď hlasovali korespondenčně (zašlete tajemnici Mgr. Václavě Zamazalové e-mailem jména těch, pro něž hlasujete; to prosím udělejte až poté, co bude zveřejněna kandidátní listina) a nebo v zastoupení (důvěryhodnému členu spolku předejte čestné prohlášení s vašimi identifikačními údaji a vlastnoručním podpisem; takto jej pověříte, aby vás ve volbě zastoupil a mohl odevzdat hlasovací lístek i za vás).

Právo volit a být volen do statutárních orgánů zapsaného spolku Česká sekce INSEA mají všichni platní členové, tedy ti, kteří pravidelně platí členské příspěvky (nebo jsou čestnými členy) a zapojují se do chodu organizace.

Kandidátní listina bude zveřejněna nejpozději 10. září 2023 na našich webových stránkách v sekci Aktuality a Statutární orgán. Z navržených kandidátů pak můžete vybírat. Své návrhy vhodných kandidátů a nebo žádosti o korespondenční hlasování zasílejte na naši adresu insea(a)post.cz (nebo přímo k rukám Mgr. Václavy Zamazalové: v.zamazalova(a)centrum.cz).

Těším se na setkání s vámi v Ostravě a na zdárný průběh voleb – Petra Šobáňová

*doc. Mgr. Petra Šobáňová, Ph.D.,
předsedkyně České sekce INSEA*

OHLÉDNUTÍ ZA DOSAVADNÍM PROCESEM REVIZÍ RÁMCOVÉHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Česká sekce INSEA se přidala k protestům proti koncepci revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a iniciovala petici.

Jak již víte z našich předešlých čísel, webu a sociálních sítí, během roku pokračoval proces revizí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, který jsme připomínali již v roce 2022. V uplynulých měsících jsme byli svědky vyostřeného názorového střetu.

BRÁNÍME PRÁVO DĚTÍ NA VÝTVARNOU VÝCHOVU JAKO PEVNOU SOUČÁST ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.

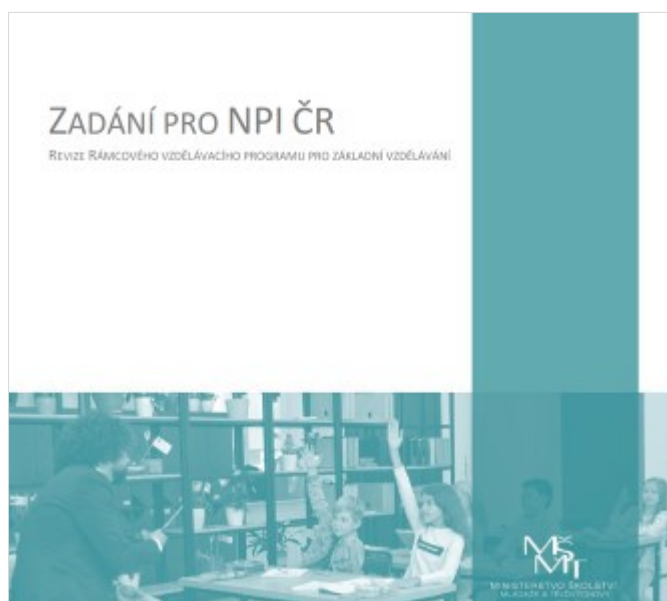

Kontext

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR zahájilo proces revizí již v roce 2021 (psali jsme vícekrát v Listech nebo na našem webu). Připomeňme, že na začátku „velkých“ revizí došlo k ustavení expertního panelu, který se stal pro MŠMT hlavním poradním orgánem. Na jaře byly panelisty připraveny a zveřejněny k připomínkování hlavní směry budoucího RVP ZV a následně byly jeho teze diskutovány v širokém plénu aktérů vzdělávacího sektoru. Česká sekce zpracovala expertní stanovisko a zaslala sama za sebe – ale také ve spolupráci s uskupením pedagogických organizací KOMPAS – připomínky týkající se absentující kulturní kompetence a nedostatečného zpracování oblasti propojování formálního a neformálního vzdělávání. Naše připomínky dále sdílely další organizace nebo subjekty, a expertní panel je tak dostal z více stran. Konečná verze Hlavních směrů nakonec kulturní kompetence zařadila do seznamu klíčových kompetencí a celý proces revizí pokračoval ustavením a činností expertních skupin pod vedením Národního pedagogického institutu. Tyto skupiny začaly na základě dokumentu *Zadání pro NPI ČR — Revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání* pracovat na tvorbě koncepcí jednotlivých vzdělávacích oblastí a dalších tématech (pracuje rovněž samostatná koncepční skupina nebo skupina k průřezovým tématům).

Zadání pro NPI a rozpor ve skupině

Ustavená pracovní skupina pro revizi vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Umění a kultura zahájila práci pod vedením garantky Markéty Pastorové a brzy v ní došlo k zásadnímu rozkolu nad otázkou zastoupení jednotlivých vzdělávacích oborů. Od počátku se do tvorby společného obsahového základu určeného všem žákům a očekávaných výstupů poněkud překvapivě zapojily také dosavadní doplňující vzdělávací obory Taneční a pohybová výchova, Dramatická výchova a Filmová/audiovizuální výchova — aniž by bylo avizováno, že se prostor pro zastoupení oblasti Umění a kultura na školách zvětší.

Připomeňme, že již během tzv. malé revize byla oblast Umění a kultura odňata hodina, fakticky tak kromě 6. ročníku oběma stávajícím oborům — výtvarné a hudební výchově — náleží pouhá 1 vyučovací hodina (pokud ji ředitel školy nenavýší z disponibilní dotace). Tato nastolená situace připomínající neřešitelnou rovnici implikovala všem pozorovatelům jedině: má-li na místo dvou oborů nastoupit rovnou pětice, bude se v dosavadním obsahu drasticky redukovat. Zadání totiž explicitně zmiňuje, že Rámcový učební plán stanovující celkový počet hodin za 1. a 2. stupeň nepočítá se změnou celkového počtu hodin.

Proč byl jmenovaným oborům z pozice doplňujících najednou přiznán status oborů „povinných“, závazných? Zadání pro NPI přece jasně hovoří o redukci vzdělávacího obsahu oblastí a oborů jako o jednom ze základních požadavků — a zde najednou dochází k opačnému postupu, jenž nemá obdobu v žádné z pracovních skupin. Dodejme, že dokument se zadáním pro NPI se k postavení doplňujících vzdělávacích oborů nijak nevyslovuje, otázkou proto zůstává,

Umění a kultura

Koncepce revize vzdělávací oblasti Umění a kultura

proč a kým bylo rozhodnuto o složení skupiny a způsobu jejího fungování při práci na úkolech.

Implicitní rozpor se na jednání skupiny brzy projevil nárůstem napětí mezi stávajícími obory VV a HV a mezi „novými“ obory, jejichž zástupci mají ve skupině převahu. Vše pak eskalovalo po zveřejnění koncepce oblasti Umění a kultura. Jako jediná ze všech pracovních skupin skupina pod vedením Markéty Pastorové nedospěla ke shodě a k formulaci jedné koncepce. Byly zveřejněny koncepce dvě a z různých následných prohlášení odpovědných osob a orgánů bylo zřejmé, že koncepce A je považována za „zpátečnickou“, zatímco druhá je „inovativní“ a otevírá školám svobodu. (Viz prohlášení mluvčí MŠMT reagující na protesty, články v médiích a petiční aktivitu. Daný narativ je samozřejmě zkreslující, vždyť školám již několik desetiletí nikdo v libovolném zapojení doplňujících oborů nebrání.) Pokud jde o koncepce, nechť si čtenáři a čtenářky Listů udělají názor sami. (Viz odkaz připojený k banneru na této stránce.)

Členky a členové vedení České sekce INSEA spolu s dalšími organizacemi (za všechny jmenujme Asociaci výtvarných pedagogů nebo Asociaci učitelů hudební výchovy), většinou kateder výtvarné výchovy, děkany pedagogických fakult a dalšími vyjádřili podporu koncepci A.

Co přináší koncepce A?

Podle koncepce A by byla vzdělávací oblast Umění a kultura nově tvořena pěti obory, jež kladou důraz na získávání zkušeností, poznatků, prožitků, dovedností a schopností v průběhu aktivního zapojení žáků do vzdělávacího procesu (tvorba, percepce, recepcce, reflexe). Možnosti koexistence, případně součinnosti všech oborů oblasti ve školách je třeba definovat v připravovaném dokumentu jako otevřený koncept. Ten by měl vycházet z dlouholeté zkušenosti školní praxe a nabídnout nové a inovované formy výuky včetně metodické podpory.

Vzhledem k současné situaci většiny základních škol považuje koncepcí za osu výchovy a vzdělávání vzdělávací oblasti UaK hudební výchovu a výtvarnou výchovu, jež vycházejí ze zkušeností škol s aplikací současného RVP a také z bohaté výzkumné a vědecké činnosti na národním i mezinárodním poli.

Dramatická výchova, taneční a pohybová výchova a filmová/audiovizuální výchova by pak byly rozvíjejícími obory; nově přinášejícími do vzdělávání své vlastní specifické obsahy, kterými kvalitativně obohacují oblast UaK.

Autoři koncepce A chápou výtvarnou a hudební výchovu jako základní obory garantující kontinuitu vzdělávacích obsahů v oblasti Umění a kultura po celou dobu základní školní docházky žáka (1.–9. ročník). Respektují harmonický vývoj žáka a jsou zárukou rovného přístupu ke vzdělávání i dostupnosti výuky. Kontinuita je nahlížena ve vztahu ke kompetenčnímu modelu RVP; postupnými kroky v souladu s rozvojem osobnosti žáka rozvíjí nejen oborové kompetence (např. kompetence tvořivosti), ale i klíčové kompetence (zejména kompetence k učení). Cílený rozvoj znalostí, dovedností a postojů žáků je kvalitativně a kvantitativně náročnější než soustředění na dílčí poznatky a jednotlivé zážitky. Oborová kontinuita je podmínkou pro naplňování metakognitivních cílů dílčích očekávaných výstupů a klíčových kompetencí. V tomto ohledu mají výtvarná a hudební výchova ověřené a propracované oborové didaktiky.

INSEA
INTERNATIONAL NETWORK FOR THE STUDY OF EDUCATIONAL ART

VÝZVA UČITELŮM A UČITELKÁM VÝTVARKY: OTEVŘTE SVÉ ARCHIVY!

PODĚLTE SE NA SÍTÍCH O PŘÍKLADY SVÝCH PROJEKTŮ,
JEŽ JSTE REALIZOVALI S DĚTI A MLÁDEŽÍ!
ZAPOJTE SE DO BOJE ZA PRÁVO DĚTÍ NA VÝTVARNOU
VÝCHOVU V ZÁKLADNÍM VZDĚLÁVÁNÍ!

#BRANIMEPRAVODETINAVYTVARKU

Oborovou kontinuitu (1.–9. ročník) proto garantují hudební a výtvarná výchova, obory, které mají zkušenost, výsledky v oborové didaktickém výzkumu empirické reality a zprostředkovávají výchozí komplexní znakový systém vizuální a auditivní komunikace. Tím oba obory naplňují navrhované úpravy Hlavních směrů revize, kdy „uzlové body by měly

být stanoveny s ohledem na individuální vývoj dětí (s odkazem na kontinuum učení) a být podpůrným nástrojem k postupnému rozvíjení žáků (s primárním zaměřením na formativní hodnocení základních gramotností a nabývání klíčových kompetencí)“ (Hlavní směry revize, s. 54).

Obsahy oborů výtvarná a hudební výchova mají zásadní význam pro komplexní harmonický rozvoj osobnosti dítěte. Jsou nepostradatelné pro orientaci v současné mediální společnosti, kde dominují vizuální a auditivní informace, a tvoří společný vzdělávací základ této oblasti.

Navrhovaná koncepce samozřejmě předpokládá, že žák v průběhu školní docházky bude mít možnost seznámit se i s uměleckými obsahy oborů rozvíjejících: dramatické, taneční a pohybové i filmové/audiovizuální výchovy. Obory dramatický, taneční a pohybový, filmový/audiovizuální jsou rozvíjející obory. Jejich hlavním posláním je obohatit žáka o intenzivní setkání s uměleckou tvorbou (např. v rámci společných mezioborových projektů) a nabídnout mu širší škálu výrazových možností v kontextu kreativního učení i diváckého/posluchačského porozumění.

K tomuto účelu lze využít nabídku kulturních a paměťových institucí. Obsahy oborů rozvíjejících, filmové/audiovizuální výchovy, taneční a pohybové výchovy a dramatické výchovy, které budou samostatně definovány, se smysluplně propojí s obsahy základních oborů a budou realizovány v podobě volitelných předmětů nebo projektů ukotvených ve školním kurikulu.

Dále je možné nově rozvíjet mezioborové vazby i mimo oblast UaK, které jsou již definované v rámci kurikula i stávající praxí. Projektová výuka je již součástí školní reality, má propracovanou metodiku a je přímo postavená na mezioborových vztazích.

Převzato z dokumentu Návrh koncepce revize vzdělávací oblasti Umění a kultura (2023)

Co je problematické na koncepci B?

Koncepce navrhuje koncipovat oblast UaK jako oblast spoluutvářenou vzdělávacími obory výtvarnou, hudební, dramatickou, taneční a pohybovou a filmovou/audiovizuální výchovou. Navrhuje definovat očekávané výstupy společné pro celou vzdělávací oblast UaK.

Podle koncepce B má žák možnost získávat a rozvíjet své tvůrčí schopnosti kontinuálně v obsahových celcích, které odpovídají **dvěma uměleckým oborům v minimálně pětileté návaznosti**; není přitom nezbytně nutné zařazovat všechny

vzdělávací obsahy oblasti UaK kontinuálně v průběhu celé školní docházky ve všech ročnících, ve stejné intenzitě a formách realizace.

Převzato z dokumentu Návrh koncepce revize vzdělávací oblasti Umění a kultura (2023)

ZÁSADNĚ NESOUHLASÍME S KONCEPCÍ B V RÁMCI PLÁNOVANÉ REVIZE OBLASTI UMĚNÍ A KULTURA.

JE ŠOKUJÍCÍ, ŽE NAMÍSTO DÍLČÍ "AKTUALIZACE A INOVACE OBLASTI" JE PŘEDLOŽENA ZÁSADNÍ ZMĚNA. TA MŮŽE ZNAMENAT ZÁNİK VÝTVARNÉ VÝCHOVY NA KONKRÉTNÍCH ŠKOLÁCH.

Reakce České sekce INSEA na zveřejněné koncepce v podobě dopisu ministrov

Vážený pan

prof. JUDr. Vladimír Balaš, CSc., ministr školství, mládeže a tělovýchovy

Mgr. Jan Jiterský, předseda Expertního panelu

Mgr. Ivo Jupa, ředitel NPI

RNDr. Kamil Ubr, ředitel odboru a garant koncepční pracovní skupiny revizí RVP ZV NPI

Vážené členky a členové Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR

Garantkám a garantům vzdělávacích oborů vzdělávacích oblastí Umění a kultura

V Olomouci 13. března 2023

Věc: Nesouhlasné stanovisko vedení České sekce INSEA k zařazení koncepce B vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP ZV

Vážený,

dovoluji, abychom touto cestou reagovali na zveřejnění Koncepce revize vzdělávacích oblastí na webových stránkách Národního pedagogického institutu. Rádi bychom se vymezili vůči koncepci týkající se vzdělávací oblasti Umění

a kultura, jež má být podkladem pro aktualizaci a inovaci rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Vedení České sekce Mezinárodní společnosti pro výchovu uměním – jako organizace, jež shromažďuje učitele výtvarné výchovy, odborníky, didaktiky a další aktéry oblasti umění a kultura – vyjadřuje zásadně nesouhlasné stanovisko k existenci jedné z navrhovaných koncepcí revize oblasti Umění a kultura v RVP ZV. Naše vyjádření přitom nemá povahu konkrétních výtek k detailům koncepcí, ale protestujeme proti koncepci jako celku. Vyslovujeme se nejen k obsahu, ale rovněž ke způsobu, jakým byla a je koncepce posuzována.

PROTESTUJEME PROTI NÁVRHU, KTERÝ DĚLÁ Z VV VE ŠKOLE NEPOVINNÝ PŘEDMĚT!

BOJUJEME ZA PRÁVO DĚTÍ NA VÝTVARNOU VÝCHOVU! ČTĚTE OTEVŘENÝ DOPIS DĚKANŮ PEDAGOGICKÝCH FAKULT, VYJÁDŘENÍ PRACOVÍŠŤ A ORGANIZACÍ, REAKCE UČITELŮ A UČITELEK Z PRAXE.

Jako respektovaná odborná organizace působící v oblasti výchovy uměním zásadně nesouhlasíme s navrhovanou koncepcí B v rámci plánované revize oblasti Umění a kultura v RVP ZV. Tato koncepce může vést k eliminaci předmětu Výtvarná výchova na všech vzdělávacích stupních včetně vysokoškolské přípravy budoucích učitelů, a dotýká se tak i existence oboru na pedagogických fakultách.

Považujeme za šokující fakt, že namísto „aktualizace a inovace oblasti“ (což bylo zadání formulované reformou), koncepce předkládá zcela zásadní změnu.

S plnou odpovědností vyjadřujeme znepokojení nad tímto nekonceptním a nekonsenzuálním zvratem. Domníváme se, že povede k rozkolísání funkčního systému a vnese do vzdělávání na základních školách chaos.

Respektujeme potenciál rozmanitých uměleckých oblastí pro rozvoj kulturních kompetencí žáků a podporujeme propojování různých tvůrčích médií ve škole. Formulovanou koncepcí B, zahrnující plnou implementaci doplňujících vzdělávacích oborů, ovšem považujeme za odborně neukotvenou a zcela vzdálenou realitě českého školství.

Doplňující vzdělávací obory nemají vytvořenou oborovou „infrastrukturu“, až na výjimky neexistuje ucelená pregraduální příprava učitelů. Na druhou stranu školy, jež chtějí doplňující vzdělávací obory do vzdělávání zapojovat, to mohou činit již nyní. Přesto to činí jen malé procento škol – a většina jde spíše cestou přirozené integrace do stávajících předmětů oblastí Umění a kultura, příp. Jazyk a jazyková komunikace nebo Člověk a zdraví.

PROTESTUJEME!

ZVÝŠENÍ POČTU OBORŮ VE VZDĚLÁVACÍ OBLASTI UMĚNÍ A KULTURA?

POKUD SE NEZVÝŠÍ POČET HODIN, ZNAMENÁ TO JEDINÉ: VÝTVARNÁ VÝCHOVA BUDE MARGINALIZOVÁNA.

Za smysluplné a realistické považujeme podporu této implementace do stávajících oborů, případně specializaci na úrovni škol, jež doplňující obory mohou svobodně realizovat s využitím disponibilních hodin.

Výhrady máme také ke způsobu, jakým se o návrhu jedná. Jde v první řadě o zcela nevyvážené oborové zaměření členů skupiny i posuzovatelů výsledků. Vše působí tak, že je předem naplánováno – navzdory protestům většiny aktérů oborové komunity. Domníváme se, že takovýmto způsobem nemůže být revize RVP ZV vedena, a avizujeme, že mocenské prosazení koncepce B nebude aktéry oblasti Umění a kultura přijato.

*doc. Mgr. Petra Šobánková, Ph.D.,
předsedkyně České sekce INSEA*

*PhDr. Aleš Pospíšil, Ph.D.,
místopředseda České sekce INSEA*

Za členy výboru České sekce INSEA:

*Jana Jiroutová, M. Phil., Ph.D., Mgr. Karel Řepa, Ph.D.,
PhDr. Kateřina Štěpánková, Ph.D., Mgr. Lucie Tikalová,
Ph.D., Mgr. Václava Zamazalová*

Za členy kontrolní komise České sekce INSEA:

*Mgr. Monika Plíhalová, Mgr. Barbora Škaloudová,
Mgr. et Mgr. Klára Zářecká, Ph.D.*

Proč nám vadí chystaná změna? Jsme proti dalším uměleckým oborům? Nikoliv! Pouze bráníme právo dětí na výtvarnou výchovu!

Vedení a koordinace skupiny zodpovědné za vzdělávací oblast Umění a kultura, kam vedle výtvarné výchovy náleží též hudební výchova – a kam byly plnou měrou přizvány také dosavadní doplňující obory – vzbudilo negativní ohlas komunity výtvarných a hudebních pedagogů. Důvodem není nepřátelství vůči dalším uměleckým oborům nebo despekt k nim, nýbrž prostá obava ze zrušení dosavadní praxe, kdy jsou výtvarná a hudební výchova povinnou součástí základního vzdělávání. V současnosti, kdy klesají motorické schopnosti dětí, narůstá význam obrazové komunikace a ukazuje se nezastupitelnost vizuální gramotnosti, je nepřijatelné jakkoliv uvažovat o umenšování výtvarné výchovy na školách – jejíž zastoupení je již tak minimální.

INSEA
Czech Section of International
Society for Education Through Art

VÝTVARNÁ VÝCHOVA PRY NEMUSÍ BÝT POVINNOU SOUČÁSTÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ...

PODĚLTE SE NA SÍTÍCH O SVOU ZKUŠENOST!
NAPIŠTE, V ČEM JE VÝTVARNÁ ČINNOST PRO DĚTI
NEZASTUPITELNÁ!

OTEVŘTE SVÉ ARCHIVY! SDÍLEJTE PŘÍKLADY SVÝCH PROJEKTŮ,
JEŽ JSTE REALIZOVALI S DĚTI A MLÁDEŽÍ!
ZAPOJTE SE DO BOJE ZA PRÁVO DĚTÍ NA VÝTVARNOU VÝCHOVU
V ZÁKLADNÍM VZDĚLÁVÁNÍ!

#BRANIMEPRAVO DETI NA VÝTVARKU

Přestože je představa zapojení dalších uměleckých oborů do školní reality velmi lákavá, v současné situaci, kdy je už tak nízkou časovou dotací ohrožena kvalita výuky výtvarné výchovy, by šlo o nezodpovědný krok, jehož vyústěním by byla nepřijatelná volitelnost oborů.

Proti těmto tendencím, jež jdou zcela mimo zadání expertního panelu pro NPI, se naše komunita ozvala opakovaně. Nejviditelnějším počinem bylo spuštění petice doprovázené aktivitou na sociálních sítích, kde Česká sekce INSEA iniciovala sdílení příkladů z archivu pedagogů a pedagožek, stejně jako založení hashtagu #branimepravodetinavytvarku, pod nímž bylo zveřejněno množství příspěvků lidí z praxe i odborníků a aktivistů.

DOKUMENTY

Podobně jako Česká sekce INSEA reagovaly další subjekty a jednotlivci. Prohlášení jsme zveřejňovali na sociálních sítích a také na zvláštní stránce našeho portálu. Navštivte její!

Je omyl myslet si, že se ve výtvarné výchově pouze kreslí a v hudební jen zpívá, říkají tvůrci kurikula

19. dubna 2023 - EDUin - Žádné komentáře

Rozkol v pracovní skupině pro oblast Umění a kultura, který nastal při přípravě revize kurikula pro základní školy (Rámcového vzdělávacího programu základního vzdělávání), přitáhl mediální pozornost k předmětům výtvarná a hudební výchova. Mohly by během revize přijít o své pozice ve prospěch dramatické, pohybové a filmové výchovy? Někteří odborníci vyjádřili tuto obavu otevřeným dopisem ministroví školství. Věra Uhlí Skřivanová, která vede Katedru výtvarné výchovy a kultury na FPE ZČU v Plzni, je jednou z nich. K rozhovoru, ve kterém vysvětluje důvody, přizvala také předsedu Asociace učitelů hudební výchovy Milana Motla.

INSEA
Czech Section of International
Society for Education Through Art

PROTESTUJEME! ... A AKTUALIZUJEME NÁŠ WEB

OTEVŘENÝ DOPIS DĚKANŮ
PEDAGOGICKÝCH FAKULT, VYJÁDRĚNÍ
PRACOVÍŠŤ A ORGANIZACÍ, REAKCE
UČITELŮ A UČITELEK Z PRAXE.

FILMAŘI A DRAMATICI VTAHÚJÍ DO SPORU PREZIDENTA INSEA

Ve stejnou dobu, kdy se díky České sekci INSEA a dalším aktivitám téma stává viditelným v médiích a na sociálních sítích, dvě asociace zastupující doplňující vzdělávací obory – Asociace pro filmovou a audiovizuální výchovu a Sdružení pro tvorbu dramatiky — zaslaly prezidentu InSEA Glenu Couttsovi stížnost na českou sekci.

Filmaři nás obvinili z toho, že se naše webové stránky „stávají kanálem propagujícím dezinformace o výsledku probíhající diskuse“, dramatici si stěžovali, že blokujeme racionální diskusi o vizi umění a kultury v základním školství a že jednáme v rozporu se stanovami mateřské organizace.

Předtím nás viceprezidentka InSEA Susan M Coles vyzvala k tomu, abychom zaslali předsednictvu report o situaci a přislíbila projednání na setkání členů a členek světové rady. Naše věc byla projednána a souběžně prezident InSEA obdržel nejprve písemnou stížnost Asociace pro filmovou a audiovizuální výchovu a poté také stížnost Sdružení pro tvorbu dramatiky.

Členky a členové předsednictva České sekce INSEA v nastalé situaci na denní bázi komunikovali s vedením mateřské organizace a připravili překlady všech relevantních dokumentů a prohlášení ve snaze objasnit naši situaci. Zvláštní poděkování patří Janě Jiroutové, jež měla na starosti většinu překladů. Ve stejné době pokračovala náročná komunikace na sociálních sítích, stejně jako komunikace s médii a aktéry sporu.

Jménem České sekce INSEA chceme vyslovit zvláštní poděkování prof. Marii Fulkové a prof. Johannesu Kirschenmannovi. Oba tyto experti svou autoritou podpořili pozici České sekce INSEA a poskytli prezidentu Couttsovi důležité svědectví o našich aktivitách, podpoře komunity a kontextu tohoto národního sporu.

„... Dovolte mi konstatovat, že web České sekce INSEA neobsahoval žádná diskriminační či nepravdivá vyjádření k současné reformní debatě. Výroky představitele filmové výchovy jsou absolutně neobjektivní a nepodložené. ... Sdružení dramatiků činí věcná prohlášení. Ale nutno podotknout, že v debatě je rozhodně zmiňován význam filmu, divadla a tance na české základní škole. Jediný rozdíl je v tom, že učitelé výtvarné výchovy a hudební výchovy nechtějí, aby nastala situace, že se žáci prvních pět let nebudou učit tyto předměty. Obhajují, aby se zajištěnou výtvarnou a hudební výukou položil fundovaný základ na základní škole. Film, divadlo nebo tanec pak mohou toto základní estetické vzdělání v umění

a hudbě doplnit. Jde tedy o zajištění další existence umění jako subjektu; žádný ředitel nemůže své žáky připravit o tento důležitý předmět na pět let. Potřebují umělecké vzdělání; další předměty mohou být přidány, ale nemohou ho nahradit.“ (Z podpůrného dopisu Johanneše Kirschenmanna)

A jak vše dopadlo? Prezident InSEA napsal dopis na podporu České sekce INSEA, v němž obhájí naše snahy zachovat výtvarnou výchovu jako základní vzdělávací obor přístupný všem žákům. Stěžovatelům odpověděl ve stejném duchu: s porozuměním pro naše snahy a pochvalou, že takto si jako prezident organizace představuje obhajobu práva dětí na výtvarnou edukaci.

Jménem České sekce INSEA děkujeme jak prezidentu Couttsovi, tak Susan M Coles, že nás jako představitele světové komunity jednoznačně podpořili!

**VŠICHNI BEZ OHLEDU NA VĚK,
NÁRODNOST NEBO PŮVOD BY
MĚLI MÍT PŘÍSTUP K VÝTVARNÉ
VÝCHOVĚ.**

GLEN COUTTS
PREZIDENT MEZINÁRODNÍ
SPOLEČNOSTI PRO VÝCHOVU UMĚNÍM
V REAKCI NA DĚNÍ V ČR

REAKCE PREZIDENTA INSEA GLENA COUTTSE

Prohlášení prezidenta Mezinárodní společnosti pro výchovu uměním na podporu výtvarné výchovy v ČR

Ministerstvo školství, tělovýchovy a mládeže
České republiky
Národní pedagogický institut
Česká republika

Jako prezident Mezinárodní společnosti pro výchovu uměním (InSEA) a jménem této Společnosti bych rád vyjádřil hluboké znepokojení nad navrhovanými změnami kurikula pro základní vzdělávání, které v současné době projednává Ministerstvo školství České republiky.

Výtvarné vzdělávání v České republice se těší skvělé pověsti a postoj našich kolegů z České sekce INSEA k navrhovaným změnám má mou plnou podporu.

Moje námitka k navrhovaným změnám (tedy v podstatě jejich zamítnutí) se zakládá na následujících důvodech:

Návrhy nezohledňují současný mezinárodní výzkum a trendy ve výchově uměním (UNESCO; OSN – SDG 4; InSEA) – které volají po rozvíjení širokého a komplexního vzdělávání. Když mluvím o „art education“, mám na mysli výtvarnou výchovu, tedy obor, který je v různých zemích označován též jako umění a design (art and design); výtvarné umění (visual arts); umění, řemesla a design (arts, craft and design) apod.

Náš manifest, vycházející z naší téměř 70leté tradice, jasně stanovuje přínosy výchovy uměním; celé znění našeho manifestu najdete zde. Níže uvádím jeden citát z manifestu:

„Všichni bez ohledu na věk, národnost nebo původ by měli mít přístup k výtvarné výchově“.

Zcela jistě je právě základní vzdělávání TÍM zásadním prostorem, kde lze tuto premisu naplňovat v souladu s cíli udržitelného rozvoje OSN. Toto je jednotný postoj InSEA, která má členy ve více než 80 zemích s rozsáhlou expertizou v oblasti výzkumu výtvarného vzdělávání.

Dané návrhy ignorují četné výzvy k většímu zastoupení umění a vizuálního vzdělávání, na což upozorňuje například UNESCO. Zvláště znepokojivé je, že počet hodin může být u našeho předmětu snížen nebo ponechán na rozhodnutí ředitelů a ředitelů škol – v nejhorším případě pak nebude výtvarná výchova již nadále povinným předmětem. Pokud je toto pravdou, pak je to zcela nepřijatelné. Ředitelé a učitelé základního vzdělávání potřebují pevné a jasné pokyny, bez nichž většina těch, kdo nejsou odborníky v daném oboru, postrádají vhled a znalosti, aby mohli takové rozhodnutí učinit.

Výsledkem by mohlo být ochuzené vzdělávání pro mladé lidi České republiky, což by mělo dalekosáhlé důsledky pro kreativní průmysl, který je tak životně důležitý v 21. století.

Vraťme se znovu k našemu Manifestu: „Výtvarná výchova by měla být systematická a měla by být poskytována po řadu let, protože jde o vývojový proces. Během výuky by žáci měli umění nejen tvořit, ale také jej poznávat.“ Výše zmíněného lze v rámci základního vzdělávání dosáhnout pouze za předpokladu kurikulárního ukotvení výtvarné výchovy a jasných pokynů pro učitele a ředitele škol.

Měl jsem tu čest strávit většinu své profesní kariéry ve dvou zemích, které se těší velmi dobré mezinárodní pověsti v oblasti vzdělávání, ve Finsku a Skotsku. Není náhodou, že v obou zemích je výtvarná výchova v rámci základního vzdělávání povinná. V době, kdy jsou nejúspěšnější světové ekonomiky stále více závislé na dovednostech vizuální

komunikace, schopnosti řešit problémy a být kreativní, prosím, neupírejte mladým lidem vaší země tento nezbytný základ života.

S úctou

*Glen Coutts, profesor aplikované výtvarné výchovy,
University of Lapland, Finsko*

Prezident Mezinárodní společnosti pro výchovu uměním

(Překlad Jana Jiroutová, anglicky psaný originál dopisu je k dispozici na našem webu.)

HUDEBNÍ A VÝTVARNÁ VÝCHOVA JAKO PEVNÁ
SOUČÁST ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ A VŠEM DĚTEM
MOŽNOST SETKÁVÁNÍ S DALŠÍMI UMĚLECKÝMI
OBORY.

**SOUHLASÍTE?
PODEPIŠTE PETICI!**

VE SPOLUPRÁCI S HUDEBNÍKY JSME PŘIPRAVILI PETICI. K DNEŠNÍMU DNI JI PODEPSALO 4489 LIDÍ!

Koncepce A vzdělávací oblasti Umění a kultura v revizi RVP ZV je vytvořena ve vztahu k realitě a nabízí rovné vzdělávací příležitosti všem dětem základních škol.

Zachovává kontinuální vzdělávání v oborech výtvarná a hudební výchova pro všechny, ale také všem dětem nabízí setkávání se všemi doplňujícími obory – taneční a pohybovou výchovou, filmovou/audiovizuální výchovou a dramatickou výchovou formou integrace, v projektech a workshopu za účasti odborníků těchto oborů či jako nepovinných předmětů v rámci disponibilních hodin.

Koncepce B nepřináší nové šance pro vzdělávání a nezvětšuje nabídku, ale redukuje ji. Neberme dětem na 5 let základy hudebního a výtvarného vyjadřování a dejme rovné šance ve vzdělávání uměním na základní škole všem.

Podporuji realizaci koncepce A v rámci vzdělávací oblasti Umění a kultura v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání.

Podporující organizace:

*Česká sekce InSEA,
Asociace učitelů hudební výchovy,
Společnost pro hudební výchovu ČR,
Česká Orffova společnost,
Asociace výtvarných pedagogů,
Česká hudební rada při UNESCO*

**ŽÁDÁME PARTICIPATIVNÍ A TRANSPARENTNÍ
ODBORNÝ DIALOG.**

**OD ZAČÁTKU PRÁCE EXPERTNÍ SKUPINY JE
ZŘEJMÉ, ŽE JE OPUŠTĚNA STÁVAJÍCÍ
STRUKTURA OBLASTI UMĚNÍ A KULTURA
RVP ZV. PROČ?**

Z OTEVŘENÉHO DOPISU ČLENEK A ČLENŮ PRACOVNÍCH SKUPIN
VÝTVARNÁ A HUDEBNÍ VÝCHOVA VE VZTAHU K REVIZI RVP ZV

POZASTAVENÍ SPOLUPRÁCE A NAKONEC REZIGNACE ČLENEK A ČLENŮ PRACOVNÍ SKUPINY

19. 4. 2023

**Otevřený dopis členů pracovních skupin výtvarná
a hudební výchova revizí RVP ZV**

**Věc: Pozastavení odborné spolupráce s Národním
pedagogickým institutem**

Z důvodů špatné organizace naší práce a nejasných cílů revize vzdělávací oblasti Umění a kultura pozastavujeme jako členové pracovních skupin výtvarná a hudební výchova svoji spolupráci s Národním pedagogickým institutem, ačkoliv v odborné práci na očekávaných výstupech pokračujeme. Snažíme se tak alarmovat odbornou veřejnost, protože právě činěná rozhodnutí ovlivní zásadně vzdělávání, kulturu a umění na dalších 20 let v této zemi. Vymezujeme se proti rozměňování výchovných a vzdělávacích obsahů oblasti Umění a kultura, proti ohrožení rovného přístupu všech žáků základních škol ke vzdělávání.

Odmítáme neodborně a rozporně formulované směřování revizí v novém Zadání pro NPI (např. zrušení rozvíjejících vzdělávacích obsahů) a zároveň rozporujeme nepostupování v souladu se Strategií 2030+ a Hlavními směry revize.

Dále se vymezujeme proti nedostatečné informovanosti odborné veřejnosti, nedostatečnému zajištění odborných oponentů pro všechny obory v otázce zásadních proměn uměleckého vzdělávání na základních školách a nezajištění dostatečného času na plnění postupně zadávaných pracovních úkolů. Rádi bychom přispěli svou zkušeností a odborností k tvorbě revidovaného RVP ZV.

Nemůžeme však v této situaci spolupracovat s NPI, protože bychom se stali spoluvůrci řešení, se kterým odborně nesouhlasíme. Odmítáme svými jmény a svou odborností zastít vznik obsahově rozmělněného možného „předmětu“ Základy kultury, který by měl propojovat obsahy výtvarné, hudební, taneční, filmové a dramatické výchovy.

**PŘEČTĚTE SI OTEVŘENÝ DOPIS
ČLENŮ A ČLENEK PRACOVNÍCH SKUPIN
VÝTVARNÁ A HUDEBNÍ VÝCHOVA REVIZÍ
RVP ZV**

**POZASTAVENÍ ODBORNÉ SPOLUPRÁCE
S NÁRODNÍM PEDAGOGICKÝM
INSTITUTEM... CO BUDE DÁL?**

Žádné školství nemá natolik univerzální pedagogy, aby takový předmět mohli kvalitně a profesionálně vyučovat. Okleštění a vyprázdnění oborových obsahů by nutně v praxi přinášelo tlaky na další redukci hodinové dotace oblasti Umění a kultura.

Žádáme spolu s 3601 převážně učiteli (údaj z 19. 4. 2023), kteří podepsali petici „Hudební a výtvarná výchova jako pevná součást základního vzdělávání a všem dětem možnost setkávání s dalšími uměleckými obory“, realizaci námi vypracované Koncepce A, tedy jasné ukotvení na školách ověřených oborů výtvarná a hudební výchova v kurikulumu jako základních na všech základních školách ČR, protože zprostředkovávají základní vizuální a auditivní vyjadřovací prostředky, evropské kulturní dědictví i současnou živou kulturu.

Zároveň žádáme jasné odlišení v kurikulumu oborů filmové, dramatické a taneční výchovy. Tyto obory je možno realizovat formou integrace do stávající struktury výuky nebo s využitím disponibilních hodin, čímž bude poskytnuta záruka všem dětem ČR, že se i s těmito obory v rámci vzdělávání na každé ZŠ setkají.

Naše snahy podpořilo otevřeným dopisem osm děkanů pedagogických fakult ČR, dále výbor České sekce InSEA – Mezinárodní společnosti pro výchovu uměním; prezidium České hudební rady; Asociace učitelů hudební výchovy;

Společnost pro hudební výchovu ČR; Česká Orffova společnost; Společnost Pavla Jurkoviče; Asociace výtvarných pedagogů a v rámci petice významné osobnosti z řad obecných pedagogů, obecných psychologů, pedagogů umění i další odborníci.

Domníváme se, že NPI způsobil vytvořením pětioborové vzdělávací oblasti bez zajištění elementární mezioborové komunikace patovou situaci, jejíž řešení spočívá v tomto okamžiku na něm. Odmítáme přijmout delegovanou zodpovědnost za vyprazdňování oblasti Umění a kultura, za otevření možnosti redukce obsahů oblasti či zrušení výtvarné a hudební výchovy na některých ZŠ na dobu 5 let, stejně jako zklamání veřejnosti, že se pro všechny děti neotevře možnost setkání s obory dramatická, taneční a filmová výchova, protože budou nabídnuty jen v několika málo školách. Požadujeme odpovídající pracovní podmínky, které konečně umožní věcný odborný oborově pedagogický dialog všech pěti oborů v oblasti Umění a kultura.

Teprve takový dialog může vést k posouzení skutečných možností škol a rozpoznání šíře možné mezioborové spolupráce. Nelze definovat kurikulum jen jako vizi pro vzdálenou budoucnost, odtržené od současné školní reality.

Nemůžeme již akceptovat stálý časový tlak NPI, v tuto chvíli na formulování očekávaných výstupů oblasti Umění a kultura. Toto zadání nám bylo předloženo 5. 4. 2023, s termínem odevzdání 28. 4. 2023. V takto krátkém termínu nelze učinit zodpovědné a odborné rozhodnutí.

Čekáme na odpověď, která nám byla slíbena, a to na rozhodnutí NPI a MŠMT ve věci volby koncepce budoucí oblasti Umění a kultura do 2. 5. 2023. Volba koncepce totiž předurčuje formulování očekávaných výstupů. Čekáme i na řádnou písemnou odpověď na naši stížnost ze dne 13. 3. 2023.

S pozdravem —

PhDr. Věra Uhl Skřivanová, Ph.D.

PhDr. Jiřina Jiříčková, Ph.D.

PhDr. Leonora Kitzbergerová, Ph.D.

Mgr. Zuzana Svatošová, Ph.D.

PhDr. Marie Lišková

Mgr. Jiří Šíp

Mgr. Miroslav Jurčík

Mgr. Lenka Pobudová

Mgr. Jana Knížková, Ph.D.

Mgr. Eva Poprová

Mgr. Milena Kusá

Mgr. Zuzana Pechová, Ph.D.

MgA. Libor Doležal

Mgr. Ondřej Suchan

VEŘEJNĚ VYJADŘUJEME ZÁSADNÍ NESOUHLAS SE SMĚŘOVÁNÍM REVIZÍ RÁMCOVÉHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V OBLASTI UMĚNÍ A KULTURA. NESOUHLASÍME S NEODBORNOSTÍ DIALOGU O UKOTVENÍ UMĚLECKÝCH VÝCHOV V ZÁKLADNÍM VZDĚLÁVÁNÍ. NEMŮŽEME SOUHLASIT S KONCEPCÍ, KTERÁ SMĚŘUJE K VÝZNAMNÉMU OMEZENÍ VÝUKY VÝTVARNÉ A HUDEBNÍ VÝCHOVY.

Z OTEVŘENÉHO DOPISU ČLENEK A ČLENŮ PRACOVNÍCH SKUPIN VÝTVARNÁ A HUDEBNÍ VÝCHOVA VE VZTAHU K REVIZI RVP ZV

Rezignační dopis členů pracovních skupin výtvarná a hudební výchova revizí RVP ZV

Adresát:

RNDr. Kamil Ubr, ředitel Odboru kurikulum všeobecného vzdělávání

28. 6. 2023

Vážený pane řediteli,

my, 14 odborníků pracovních skupin výtvarná a hudební výchova, rezignujeme k dnešnímu dni na spolupráci s Národním pedagogickým institutem.

Veřejně vyjadřujeme zásadní nesouhlas se směřováním revizí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání v oblasti Umění a kultura.

Nesouhlasíme s **NEODBORNOSTÍ DIALOGU** o ukotvení uměleckých výchov v základním vzdělávání. Nemůžeme souhlasit s koncepcí, která směřuje k významnému omezení výuky výtvarné a hudební výchovy či jejímu vyřazení ze základního vzdělávání např. na 5 let v jednotlivých školách.

Jednání v rámci pracovních setkání NPI nás nepřesvědčilo o tom, že tyto základní obory jsou libovolně nahraditelné jinými uměleckými výchovami.

Jsme bytostně přesvědčeni, že **ZÁKLADY VÝTVARNÉ A HUDEBNÍ VÝCHOVY A KULTURY POTŘEBUJÍ VŠICHNI ŽÁCI ZÁKLADNÍCH ŠKOL/VŠECHNY DĚTI V ČR A NELZE JE NAHRAZOVAT JINÝMI UMĚLECKÝMI VÝCHOVAMI. NÁZOR, ŽE TYTO DAŠÍ VÝCHOVY MAJÍ NA POLOŽENÉ VÝTVARNÉ A HUDEBNÍ ZÁKLADY NAVAZOVAT**, podpořilo celkem 4500 učitelů, kteří podepsali naši petici.

Otevřeným dopisem naši koncepci podpořili také děkani pedagogických fakult, avšak ze strany NPI je tento fakt

ČESKÁ SEKCE INSEA DĚKUJE EXPERTŮM A EXPERTKÁM V ČELE S VĚROU UHL SKŘIVANOVOU, KTEŘÍ V PRACOVNÍ SKUPINĚ S NASAZENÍM HÁJILI SMYSLUPLNOU INOVACI A ZDRAVÝ ROZUM. DÍKY!

PHDR. VĚRA UHL SKŘIVANOVÁ, PH.D., PHDR. JIŘINA JIŘÍČKOVÁ,
PH.D., PHDR. LEONORA KITZBERGEROVÁ, PH.D., MGR. ZUZANA
SVATOŠOVÁ, PH.D., PHDR. MARIE LIŠKOVÁ, MGR. JIŘÍ ŠÍP, MGR.
MIROSLAV JURČÍK, MGR. LENKA POBUDOVÁ, MGR. JANA KNÍŽKOVÁ,
PH.D., MGR. EVA POPROVÁ, MGR. MILENA KUSÁ, MGR. ZUZANA
PECHOVÁ, PH.D., MGA. LIBOR DOLEŽAL, MGR. ONDŘEJ SUCHAN

přehlížen a výsledek petice je bagatelizován vyjádřením o „podléhání mediální zkratce“. Jsme přesvědčeni, že navrhované změny v učebních plánech základních škol směřují k ohrožení rovných šancí všech dětí na vzdělávání v uměleckých výchovách.

Představa, že se zásadní státní kurikulární dokument vzdává svého vlivu na skutečný realizovaný obsah výuky na školách, nám připadá absurdní.

Za neodborné považujeme především zařazení filmové výchovy jako ekvivalentu výchovy výtvarné.

Film je významnou složkou vizuální kultury. Fakulty připravují budoucí učitele výtvarné výchovy pro tvořivé činnosti v oblasti animace, filmu, fotografie, videa, digitálních médií, a není tedy důvod nahrazovat výtvarnou výchovu filmovou výchovou. Ze srovnání se zahraničními učebními plány je zcela zřejmé, že zavádění filmové výchovy (s cílem „seznamovat žáky základní školy se zásadními díly filmového umění“) do základního vzdělávání jako ekvivalentu výchovy výtvarné je zcela scestné!

Vymezujeme se proti špatné organizaci společné práce NPI ČR, netransparentnosti postupů, extrémně krátkým termínům na práci a vytvářenému tlaku, proti dlouhým bezobsažným setkáním věnovaným seznamovacím rituálům, bezcílým brainstormingům, předčítání termínovníků či vytváření zcela obecných vyprázdněných očekávaných výstupů.

Výtvarná a hudební výchova byly s ostatními obory uměleckých výchov nuceny soupeřit, ačkoliv se v mnoha obsazích

překrývají a mohly by v praxi účinně spolupracovat a vzájemně se obohacovat.

Čelili jsme často nevybíravým útokům odmítajícím šmahem vše, co souvisí se současnou školní praxí a s ní spojenými zkušenostmi. Nabízené zkušenosti z dlouholeté školní praxe i metodických činností a oborových didaktik byly soustavně odmítány jako bezcenná zátěž.

Celý proces sedmi měsíců práce na novém dokumentu považujeme za nešťastný a jeho smysl nechápeme.

Dosavadní proces revize vzdělávací oblasti Umění a kultura považujeme za nezodpovědný experiment, který je zcela odtržený od školní reality základních škol i přípravy budoucích učitelů na pedagogických fakultách.

ODMÍTÁME, ABY NAŠE JMÉNA BYLA JAKKOLI SPOJOVÁNA S RÁMCOVÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMEM, KTERÝ UMOŽNÍ ZÁSADNÍ OMEZENÍ VÝUKY VÝTVARNÉ A HUDEBNÍ VÝCHOVY NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH.

VYMEZUJEME SE PROTI JAKÉMUKOLIV BUDOUCÍMU ZTOTOŽŇOVÁNÍ NAŠICH JMEN S NOVÝM RVP ZV.

S pozdravem —

*PhDr. Věra Uhl Skřivanová, Ph.D.,
PhDr. Leonora Kitzbergerová, Ph.D.,
PhDr. Jiřina Jiříčková, Ph.D., Mgr. Zuzana Svatošová, Ph.D.,
Mgr. Zuzana Pechová, Ph.D., Mgr. Jana Knížková, Ph.D.,
PhDr. Marie Lišková, Mgr. Jiří Šíp, Mgr. Miroslav Jurčík,
Mgr. Lenka Pobudová, Mgr. Eva Poprová,
Mgr. Milena Kusá, Mga. Libor Doležal, Mgr. Ondřej Suchan*

CO PŘEDCHÁZELO REZIGNACI? OTÁZKY, NA NĚŽ NEEEXISTUJE USPOKOJIVÁ ODPOVĚĎ

OTEVŘENÝ DOPIS ČLENŮ SKUPINY S ŽÁDOSTÍ O ODBORNÝ DIALOG

RNDr. Kamil Ubr, ředitel odboru kurikula
všeobecného vzdělávání

9. 5. 2023 Otevřený dopis – odborný názor pracovních skupin výtvarná a hudební výchova ve vztahu k revizi RVP ZV a žádost o participativní a transparentní odborný dialog

Vážený pane řediteli, děkujeme Vám za odpověď na naši stížnost a otevřený dopis. Protože s Vámi **chceme vést odborný dialog**, z tohoto důvodu jsme byli jmenováni NPI odborníky revize RVP ZV, zasíláme Vám **v rámci participace a transparentnosti náš odborný názor a žádáme Vás o zodpovězení našich otázek.**

Koncept rozšiřující oblast UaK o celé tři doplňující obory nevyplývá ze zadávacích dokumentů revize RVP ZV ani nevznikl spontánně při práci expertní skupiny UaK. Z průběhu procesu revize a dosavadní práce celé oblastní skupiny je zřejmé, že NPI od začátku plánoval integraci celých oborů a vytvoření společných obecnějších očekávaných výstupů pro celou oblast. **Umožnil nově příchozím doplňujícím oborům navrhovat zcela novou strukturu vzdělávací oblasti v rozporu se zadáním Hlavních směrů revize RVP ZV.**

1) Žádáme Vás, vyjádřete se k tvrzení, že NPI ČR nevydal doplňujícím oborům pokyn přímo vytvářet zcela nové uspořádání vzdělávacího obsahu oblasti Umění a kultura. Požadavky na expertní skupinu směřují k tomuto cíli a v rámci videokonferencí byly doplňující obory garantkou oblasti přímo vyzvány k vytvoření návrhu koncepce B.

Od začátku práce expertní skupiny je zřejmé, že je opuštěna stávající struktura oblasti UaK RVP ZV. Záměr uvedený ve Strategii a HSR integrovat do stávající struktury pouze dílčí důležité obsahy doplňujících oborů byl odmítnut ze strany členů skupin doplňujících oborů za podpory všech garantů.

2) Na základě kterých podkladů byla expertní skupina UaK ještě před začátkem práce rozšířena o celé tři obory?

3) Bylo to rozhodnutí Expertního panelu, MŠMT a byl návrh podroben veřejné diskuzi dle požadavků HSR, s. 7?

Po sedmiměsíční práci, připomínkování a oponování návrhů A i B nové struktury oblasti, které měly dle vyjádření NPI rozhodnout koncepční skupina a MŠMT, došlo náhle

ke změně pravidel: **návrhy koncepcí A i B dle NPI nejsou důležité.** Rozhodující mají být nyní společně definované obecné očekávané výstupy za celou oblast. Hrozí **vyprázdňení vzdělávacích obsahů ve směsi uměleckých výchov**, které nejsou učiteli a žáky uchopitelné a hodnotitelné.

4) Z jakého důvodu se přistoupilo ke strategii tvorby struktury kurikula od oblasti k oborům? K jakému účelu slouží nadoborové očekávané výstupy? Formulují i jiné vzdělávací oblasti nadoborové výstupy?

Nebyly nám představeny odborné důvody a tento způsob práce směřuje k vyprázdňeným a zcela obecným formulacím.

Úkolem pracovní skupin mělo přitom být revidovat stávající RVP ZV a přizpůsobit ho novým požadavkům současné společnosti. Jsme neustále odváděni od odborně stanoveného zadání ve Strategii a HSR, které považujeme za závazné, a je matoucí, pokud se v průběhu práce mění pravidla. Očekávali bychom zdůvodňování těchto změn ze strany NPI.

5) Jakým způsobem bylo ověřováno, zda nedocházelo k manipulativnímu jednání?

Doporučujeme v této záležitosti soustředěné sledování a analýzu záznamů z jednání.

Je zřejmé, že řízení velké skupiny uměleckých výchov nebylo ze strany NPI a garantky oblasti dobře zvládnuto, směřovalo k předem určeným závěrům.

Členové pracovních skupin výtvarná a hudební výchova jsou obviňováni ze strany NPI z úniku interních informací. Tyto výroky se nezakládají na pravdě. Stížnost ze dne 13. 3. byla zaslána pouze interní cestou adresátům a členům pracovních skupin NPI a členům expertního panelu.

Prohlášení – odborný názor pracovních skupin výtvarná a hudební výchova ve vztahu k revizi RVP ZV

Zásadní změny koncepce kurikula základního vzdělávání včetně vzdělávací oblasti Umění a kultura by měly být záležitostí veřejnou, transparentní, demokraticky diskutovanou a podporovanou uznávanými osobnostmi pedagogiky a vývojové psychologie.

Snažíme se **apelovat na společnost**, protože plánované změny **ohrožují rovný přístup žáků ZŠ k uměleckým výchovám** (základy výtvarné a hudební výchovy již nemusí získat všechny děti, stejně jako znalosti o vývoji evropské kultury a umění). Hrozí **vyprázdňení vzdělávacích obsahů**

v komplexním uměleckém předmětu ve smyslu základů kultury, na obdobný vyučovací předmět nemáme a nedáme mít učitele. Stejně tak hrozí další redukce časové dotace pro oblast Umění a kultura.

Za pracovní skupiny výtvarná a hudební výchova můžeme říci, že jsme se snažili najít se zástupci doplňujících oborů filmová, taneční, dramatická výchova **rozumný kompromis** ve vztahu k realitě českého školství. V koncepci A jsme **ponechali kontinuitu základních oborů výtvarné a hudební výchovy a nabídli pro všechny děti rozšíření možností vzdělávat se v dalších uměleckých oborech – taneční a pohybové, dramatické, filmové/audiovizuální výchově**, a to na základě povinné volitelných předmětů na ZŠ (disponibilních hodin nově přibýlo) a integrací jejich obsahu ve spolupráci s odborníky/umělci těchto oborů. **Tato realistická varianta, která by obohatila všechny děti od Aše po Břeclav, však není podporována.** Místo toho má být na některých školách kontinuita základních uměleckých výchov – výtvarné a hudební výchovy – rozbita, pokud si dle koncepce B vybere ředitel školy jinou uměleckou výchovu. Ač je prezentováno, že v koncepci B se jedná o rozšíření uměleckého vzdělávání, **přináší tato koncepce naopak redukci danou výběrem pouze dvou výchov.**

Vážený pane řediteli, prosíme o zodpovězení znepokojivých otázek 1-5, abychom mohli pokračovat v odborné spolupráci a dialogu. Jde nám o zodpovědnou, transparentní a participativní tvorbu kvalitního kurikula v oblasti Umění a kultura, záleží nám na budoucnosti našeho školství v dalších 20 letech. Z tohoto důvodu Vám zároveň zasíláme výše uvedený realistický návrh ukotvení uměleckých výchov v RVP ZV.

S pozdravem

PhDr. Leonora Kitzbergerová, Ph.D.

PhDr. Věra Uhl Skřivanová, Ph.D.

PhDr. Jiřina Jiříčková, Ph.D.

Mgr. Zuzana Svatošová, Ph.D.

Mgr. Zuzana Pechová, Ph.D.

Mgr. Jana Knížková, Ph.D.

PhDr. Marie Lišková

Mgr. Jiří Šíp

Mgr. Miroslav Jurčík

Mgr. Lenka Pobudová

Mgr. Eva Poprová

Mgr. Milena Kusá

MgA. Libor Doležal

Mgr. Ondřej Suchan

ODPOVĚĎ NPI NA OTEVŘENÝ DOPIS

Národní pedagogický institut České republiky reaguje na otevřený dopis některých členů pracovní skupiny Umění a kultura k pozastavení odborné spolupráce s NPI ČR ze dne 19. dubna 2023.

Pracovní skupina Umění a kultura, složená ze zástupců pěti oborů (hudebního, tanečního, výtvarného, dramatického, filmového a audiovizuálního), dokončila návrh revize vzdělávací oblasti.

V části týkající se struktury vzdělávací oblasti (uspořádání oborů uvnitř vzdělávací oblasti) nedošlo ke shodě a neshoda byla vyřešena dvěma variantami. Zájemci si obě varianty mohou přečíst a porovnat v rámci koncepce revize vzdělávací oblasti.

Samotný vznik dvou odlišných návrhů řešení uspořádání vzdělávacího obsahu oblasti Umění a kultura v koncepci revize není v rozporu se zněním Hlavních směrů revize RVP ZV a další práce skupin bude probíhat v souladu se Zadáním pro NPI ČR.

Úkolem všech pracovních skupin, tedy i skupiny Umění a kultura, je nyní kvalitně popsat obsah vzdělávání. Rozhodování a posuzování variant zařazení vzdělávacího obsahu do struktury vzdělávacích oblastí a oborů bude probíhat až v další etapě tvorby RVP ZV.

NPI ČR považuje vyjádření k oběma variantám za součást participativního postupu při vytváření rámcového vzdělávacího programu. Důsledně se ovšem ohrazuje proti šíření polopравd a poplašných zpráv.

Kamil Ubr,

*ředitel odboru
Kurikulum všeobecného vzdělávání
NPI ČR*

Odpověď na otevřený dopis ze dne 19. 4. 2023

Vyjádření k otevřenému dopisu k pozastavení odborné spolupráce s Národním pedagogickým institutem ze dne 19. 4. 2023

Vážené paní / Vážení pánové,

na základě otevřeného dopisu některých členů pracovní skupiny Umění a kultura ze dne 19. 4. 2023 jsme za NPI ČR připravili následující vyjádření.

Opakovaně se jako zástupci Národního pedagogického institutu ČR zodpovědného za proces revize RVP ZV ohrazujeme proti šíření polopравd a poplašných zpráv. Bohužel i v otevřeném dopisu je příklad takové zprávy. NPI ČR neusiluje o vytvoření vyprázdněného „předmětu“ Základy kultury, jak je v něm naznačeno.

Pracovní skupina vzdělávací oblasti Umění a kultura složená z členů, kteří nepozastavili spolupráci, vymezila první návrh společného základu oblasti a zpracovala v požadovaném termínu první verzi očekávaných výstupů na úrovni vzdělávací oblasti Umění a kultura.

K těmto výstupům obdrží pracovní skupina zpětnou vazbu. Tyto výstupy se v další fázi procesu budou dále upravovat a oborově konkretizovat a poté se stanou podkladem pro úvahy o uspořádání vzdělávacího obsahu.

Další postup práce pracovních skupin v oblasti Umění a kultura nespočívá na rozhodnutí mezi Návrhem koncepce revize, tedy mezi variantou A a variantou B, ale na pokračování ve specifikaci společného základu prostřednictvím očekávaných výstupů.

K další práci hodláme doplnit odborníky pro výtvarnou a hudební výchovu. Vzhledem k pozastavení spolupráce oslovujeme přednostně právě vás.

Předpokládáme ochotu

- přiměřeně spolupracovat a komunikovat uvnitř pracovní skupiny i mezi týmy pracovních skupin,
- přispívat k hledání společných řešení,
- respektovat proces a členy pracovních týmů,
- řešit sporné procesní a organizační záležitosti v přímé pracovní linii nadřízených,
- dodržovat pravidla externí a interní komunikace.

V otevřeném dopise očekáváte

- odpověď na stížnost z 13. 3. 2023 (je zaslána společně s touto odpovědí).
- do 2. 5. očekáváte rozhodnutí NPI a MŠMT ve věci volby koncepce budoucí oblasti Umění a kultura.

Jak je již uvedeno a vysvětleno výše, NPI ČR nyní takové rozhodnutí neučiní.

Přestože neučiníme vámi požadované rozhodnutí o výběru jedné z variant, stále vidíme možnost pokračování spolupráce na procesu revize RVP ZV a považujeme vás za odborníky

s potřebnými zkušenostmi. K zajištění dalšího procesu potřebujeme informaci, zda tuto nabídku k další spolupráci přijímáte či nikoli. Sdělte své rozhodnutí ideálně individuálně na adresu kamil.ubr@npi.cz do úterý 9. 5. 2023.

Teprve v případě vašeho odmítnutí budeme řešit další opatření k doplnění pracovních skupin oblasti Umění a kultura.

S pozdravem

Kamil Ubr

ředitel Odboru kurikula všeobecného vzdělávání,

Národní pedagogický institut

TIP!

PEDAGOGICKÉ INFO ZVEŘEJNILO VŠECHNY DOKUMENTY KE KAUZE REVIZÍ RVP

[illegible]

JEDNÁNÍ PŘEDSTAVITELŮ INSEA NA MŠMT A PŘEDÁNÍ PETICE

Report z jednání zástupců a zástupkyň komunity výtvarných a hudebních pedagogů na MŠMT, volný zápis autorizovali všichni účastníci včetně představitelů MŠMT

V odpovědi na nesouhlasné stanovisko České sekce INSEA ke zveřejněné koncepci vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP ZV (varianta B) proběhlo v Praze na MŠMT dne 2. 5. 2023 jednání, jež svolal a vedl vrchní ředitel sekce vzdělávání a mládeže MŠMT Mgr. Jan Mareš, MBA.

Jednání se účastnil rovněž předseda Expertního panelu a zástupce ředitele odboru základního vzdělávání a mládeže MŠMT Mgr. Jan Jiterský a RNDr. Kamil Ubr, ředitel odboru Kurikulum všeobecného vzdělávání, NPI ČR. Za Českou sekci INSEA se jednání zúčastnila předsedkyně doc. Mgr. Petra Šobáňová, Ph.D., místopředseda PhDr. Aleš Pospíšil, Ph.D., člen výboru Mgr. Karel Řepa, Ph.D., a čestná členka České sekce INSEA MgA. Irena Pohl Houkalová. K jednání byla pozvána také PhDr. Jiřina Jiříčková, Ph.D., proděkanka PedF UK a členka pracovní skupiny NPI pro oblast Umění a kultura za hudební výchovu.

Předsedkyně České sekce INSEA předala vrchnímu řediteli sekce vzdělávání a mládeže MŠMT petiční archy petice, v níž se téměř 4400 osob (nyní je jich ještě více, pozn. editorky) vyjádřilo na protest proti koncepci B, viz petice [Hudební a výtvarná výchova jako pevná součást základního vzdělávání a všem dětem možnost setkávání s dalšími uměleckými obory](#). Dále předala vrchnímu řediteli originální znění a český překlad dopisu prezidenta INSEA prof. Glenna Couttse, v němž vrcholný představitel mateřské organizace INSEA vyjádřil českým kolegyním a kolegům podporu v jejich snaze bránit právo dětí a mládeže na výtvarnou výchovu v základním vzdělávání. Dopis Glenna Couttse je zveřejněn [zde](#).

Během dvouhodinového jednání byly předneseny a argumentovány připomínky ke zveřejněné koncepci. Předsedkyně České sekce INSEA připomněla základ protestního prohlášení odborné a učitelské komunity, jímž je přesvědčení, že každé dítě pro svůj zdravý vývoj potřebuje – zvláště na 1., ale i na 2. stupni ZŠ – kreslit, malovat, modelovat, učit se vnímat vizuální umění a kulturu, zpívat, vnímat rytmus, koordinovat a kultivovat pohyb, učit se vnímat a prožívat hudbu. (Viz řadu odborných prohlášení na webu INSEA.) Tyto aktivity podporují sebepoznávání a sebevyjádření dítěte, ale významně rozvíjejí také jeho kreativitu, schopnost komunikovat, kognitivní funkce i postoje a hodnoty.

Hudební a výtvarné prostředky jsou nenahraditelným prostředkem vizuální a auditivní komunikace. Také proto v žádném evropském kurikulu nenajdeme model, v němž by byli žáci na základní škole o dané obory ochuzeni. Koncepce B, proti níž četné organizace, osobnosti i učitelé a učitelky protestují, oproti tomu počítá s tím, že nově nabízené obory – film, tanec a drama – mohou na základě rozhodnutí ředitele nahradit po dobu 5 let (jde o kontinuum) výuku výtvarné či hudební výchovy.

Na fotografii pořízené před jednáním jsou zachyceni zleva: Irena Pohl Houkalová, Jiřina Jiříčková, Aleš Pospíšil, Karel Řepa a Petra Šobáňová, foto archiv INSEA

Představitelé INSEA spolu s dr. Jiříčkovou poukázali na to, že základy výtvarného a hudebního vzdělávání nezpochybnitelně patří do kurikula základního vzdělávání, že obory jsou svébytné a zároveň přirozeně pracují s intermedialitou a mezipředmětovou integrací. Poukázali na to, že mezi obory zahrnutými do oblasti Umění a kultura přirozeně existuje určitá hierarchie a nelze je zaměňovat. Ředitelka ZUŠ Open a zkušená pedagožka ZUŠ Irena Pohl Houkalová, která též patří k zakládajícímu týmu Stipendijní Akademie MenART (systematicky podporující nadané děti a jejich pedagogy napříč všemi obory), poukázala na to, že ani v rámci základního uměleckého vzdělávání nemají jednotlivé obory stejné zastoupení, některé dokonce v kurikulu a praxi ZUŠ jako samostatný obor absentují (filmová/audiovizuální výchova), naopak jsou běžnou součástí obsahů výtvarných či literárně-dramatických oborů. Film je samozřejmě významnou součástí kultury a měl by přirozeně prostupovat napříč obory s cílem získání kulturních kompetencí v této oblasti i v rámci neformálního vzdělávání a integrací do výuky

i dalších humanitních předmětů. Ve vystoupení zazněla také obava z nedostatku aprobovaných pedagogů, příp. z výuky svěřované řediteli škol neaprobovaným pedagogům – tento stav je bohužel trvalým problémem oblasti Umění a kultura a negativně ovlivňuje kvalitu výuky na školách.

Představitelé INSEA dále zdůraznili, že kresba je základním vyjadřovacím prostředkem pro každé dítě a že pro současný svět obrazů je zcela nezbytné získávat kompetence pro vlastní obrazové vyjadřování i vnímání vizuálních podnětů – schopnost „číst“ obrazy a rozumět jejich manipulativnímu potenciálu (viz koncept vizuální gramotnosti) je v současné společnosti čím dál důležitější. Představitelé oboru výtvarná a hudební výchova také poukázali na to, že dané obory prošly dynamickým vývojem a reagují různými inovacemi na současnou výzvu.

Obory jsou odborně i metodicky kvalitně připraveny na inovace v praxi a právě podpora praxe by měla být stěžejní. Z úst zástupců komunity výtvarné a hudební výchovy zaznělo také to, že žádné zahraniční kurikulum pro základní vzdělávání nezpochybňuje postavení výtvarné a hudební výchovy jako bazálních oborů. Některá kurikula tento základ dále rozšiřují další nabídkou, spíše výjimkou je např. pevně určená hodinová dotace daná dalším uměleckým oborům (viz např. finské kurikulum). Jde ale o výjimky a postupuje se spíše cestou integrování nových obsahů do různých stávajících oborů včetně literární výchovy apod., případně doplněním vzdělávací nabídky formou projektů, workshopů, návštěvy kulturních institucí apod.

Účastnice jednání (Petra Šobáňová, Irena Pohl Houkalová a Jiřina Jiříčková) dále poukázaly na neúnosnou situaci v pracovní skupině zodpovědné za tvorbu koncepce a očekávaných výstupů oblasti a vyjádřily nedůvěru garantce oblasti. Dr. Jiříčková vysvětlila důvody, proč většina zástupců oborů VV a HV pozastavila spolupráci s NPI a vyzvala odpovědné osoby k zahájení dialogu. Deklarovala snahu dále pracovat na očekávaných výstupech.

Petra Šobáňová spolu s Jiřinou Jiříčkovou (obě jsou rovněž proděkankami pedagogických fakult – PdF UP v Olomouci a PedF UK) poukázaly rovněž na to, že k situaci se kriticky vyjádřili také děkani pedagogických fakult – dosud však neobdrželi od MŠMT nebo NPI ani odpověď, ani nabídku k jednání. Petra Šobáňová vysvětlila, že právě děkani pedagogických fakult by se měli k problematice vyjadřovat jako první (nikoliv představitelé uměleckých škol, jak je tomu nyní), protože právě oni jsou zejména zodpovědní za pregraduální přípravu pedagogů – zamýšlené zvýšení počtu oborů již od 1. stupně by mělo být pečlivě konzultováno zejména

v kontextu přípravy primárních pedagogů. (V jejich přípravě je na základě požadavků MŠMT obsažena VV, HV a dramatická výchova.) Z úst Ireny Pohl Houkalové zazněla také výzva, aby se při přípravě nového kurikula zohlednily vývojové a psychologické zvláštnosti dětí a odborná doporučení týkající se míry digitálních médií ve výuce nejmladších žáků a důležitosti klasických výtvarných nebo hudebních aktivit pro vývoj dítěte.

Vrchní ředitel Jan Mareš spolu s Janem Jiterským přítomným vysvětlili aktuální pozici a zadání MŠMT směrem k NPI a vyslechli argumentaci pozvaných odborníků a odbornic.

Zazněla četná vyjádření týkající se dalšího postupu při náročné participativní tvorbě nového kurikula. **Vrchní ředitel opakovaně potvrdil, že vše, co je nyní na webu NPI zveřejněno, jsou pouze pracovní návrhy a dosud není rozhodnuto o konečné podobě oblasti.** Jan Jiterský vysvětlil, že podstatné je v této fázi určit ve skupinách základní obsahy a očekávané výstupy jednotlivých oborů – a teprve poté se budou tvořit modelová ŠVP. Jako předčasnou odmítl diskusi o časových dotacích pro jednotlivé oblasti nebo obory. Představitelé INSEA poukázali na zásadní důležitost časové dotace pro kvalitu výuky a vysvětlili, že zdrojem problémů ve skupině je zejména proporce zastoupení oborů ve skupině, jež neodpovídá reálné relevanci oborů – a že panuje oprávněná obava z toho, že vybrané očekávané výstupy nebudou relevanci a hierarchii oborů odrážet. Znovu vyslovili obavu z toho, aby nebyly stávající obory kvůli nedostatku časové dotace pouze volitelné (jak se výslovně objevuje v návrhu B). Představitelé MŠMT reagovali v tom smyslu, že nepreferují a ani neodmítají žádnou z variant, a zdůraznili, že je pro ně důležitý jednotný výstup z pracovních skupin. K časové dotaci se odmítli vyjadřovat. Podle jejich sdělení se bude odvíjet od očekávaných výstupů – a je možné, že některé z výstupů budou vyžadovat pouze minimální prostor.

Živé jednání dále pokračovalo a v jeho závěru **vrchní ředitel sekce vzdělávání a mládeže MŠMT Mgr. Jan Mareš, MBA., vyzval ředitele RNDr. Kamila Ubra k tomu, aby vyřešil nájatou situaci v pracovní skupině.** Znovu potvrdil, že návrhy koncepcí zveřejněné na webových stránkách NPI jsou pouze pracovní a MŠMT o nich nebude rozhodovat. Vyjádřil své přesvědčení, že názory, které představitelé INSEA s dr. Jiříčkovou prezentovali, považuje za legitimní a že považuje za určitou neformální dohodu, že budou prosazovány v rámci pracovních skupin při NPI. Různá protestní vyjádření a debata podle něj ukazují, že možná nebylo dobře, že byly koncepce zveřejněny ještě před tím, než došlo

k dohodě v pracovních skupinách. Na druhou stranu byl tento krok dobrý k tomu, aby se ještě v předstihu získal názor širší veřejnosti, byť může být v řadě případů kontroverzní.

Závěrem byl zopakován postup MŠMT a zadání MŠMT směrem k NPI, resp. k pracovním skupinám, a účastníci jednání byli vyzváni k tomu, aby počkali na první výstupy z pracovních skupin. Na jejich základě se pak budou činit další opatření k vylepšení procesu tvorby revidovaného RVP pro ZV. Vrchní ředitel kvitoval panující shodu na tom, že petice uměleckých oborů do oblasti patří, a souhlasil s tím, že je nutné najít míru a způsob jejich začlenění do vzdělávacího procesu na školách.

Předsedkyně INSEA poděkovala přítomným za dialog a vrchnímu řediteli Janu Marešovi poděkovala za pozvání k jednání a za racionální komentáře. Přislíbila, že bude závěry z jednání tlumočit členské základně i signatářům petice.

Závěrem znovu apelovala na to, aby se nezpochybňovalo postavení výtvarné a hudební výchovy a aby se podpořily inovace oborů na školách a smysluplná mezipředmětová integrace. Vyzvala k řešení napjaté situace ve skupině a vyjádřila podporu členkám a členům, již nyní spolupráci na protest pozastavili. Nabídla další spolupráci a dialog, tak aby revidované kurikulum nabídlo kvalitní řešení s ohledem na edukační realitu a potřeby žáků. Jiřina Jiříčková vyslovila připravenost svoji a svých kolegů z užších pracovních skupin HV a VV podílet se na společném dialogu a vyzvala k zaslání vyjádření na stížnost zmíněných pracovních skupin ze dne 13. 3. 2023 a k otevřenému naslouchání odborných argumentů zástupců těchto skupin.

Zapsala Petra Šobáňová

*Znění pasáží týkajících se postojů MŠMT
upravil a autorizoval Jan Mareš.*

ODPOVĚĎ MINISTERSTVA ŠKOLSTVÍ NA NAŠI PETICI

Odpověď MŠMT na předání petice

Komu:

doc. Mgr. Petra Šobáňová, Ph.D., proděkanka pro vnější vztahy a inovace

Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Umělecké centrum UP I katedra výtvarné výchovy

Univerzitní 3–5, 779 00 Olomouc

Č. j.: MSMT-12577/2023-2

Vážená paní docentko,

děkujeme za zasloupanou petici a k tématu „rušení“ hudební a výtvarné výchovy, což je spíše nešťastnou mediální zkratkou, doplňujeme, že je důležité si uvědomit, že tím nejvýznamnějším a nejzásadnějším posláním vzdělávání je rozvoj dítěte. Malování temperou, tuší či akvareli, střihání videa, sledování přelomových snímků kinematografie, poslech významného hudebního díla či seznámení se se základy architektury, to vše je dnes možné, a není důležité, zda se jedná o hudební či výtvarnou výchovu nebo o základy kultury. Z pohledu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) je stěžejní rozvoj kreativity dítěte a vliv umění na jeho osobnost, a to s ohledem na možnosti 21. století.

V Zadání MŠMT pro Národní pedagogický institut ČR je uvedeno, že všechny vzdělávací obory mají nyní za úkol definovat tzv. společný obsahový (vzdělávací) základ určený všem žákům (tzv. očekávané výstupy).

A to tak, že:

společný vzdělávací obsah bude respektovat kompetenční pojetí – bude stavět na všech složkách kompetence, tj. na znalostech, dovednostech, postojích i hodnotách;

žáci musí mít možnost osvojit si tento vzdělávací obsah tak, aby jim reálně umožnil úspěšně a ohleduplně jednat, zvládat úkoly a situace, do kterých se budou dostávat při studiu, v práci i v osobním životě.

Tedy prakticky to znamená, že i tzv. doplňující vzdělávací obory (stejně jako HV a VV) budou definovat/formulovat své očekávané výstupy (ve spolupráci s příbuznými vzdělávacími obory, aby se tyto výstupy nedublovaly) patřící do tzv. společného vzdělávacího základu (jsou nezbytné dle výše popsaných parametrů) a tyto výstupy pak budou

**PROTESTUJEME!
JSME HLASEM UČITELŮ
A UČITELEK Z PRAXE!**

**ČTĚTE REAKCE UČITELŮ A UČITELEK
NA PLÁNOVANOU REVIZI!**

integrovány do stávající struktury oborů, stejně jako např. očekávané výstupy oboru Etická výchova, které mohou být integrovány např. do oblasti Člověk a společnost nebo do průřezových témat, pokud to bude dávat smysl.

S pozdravem —

Jan Nosálek

ředitel Kanceláře ministra

*Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Praha, červen 2023*

rušení VV je mediální zkratka...

... všechny vzdělávací obory mají za úkol definovat tzv. společný obsahový (vzdělávací) základ určený všem žákům, tzv. očekávané výstupy.

Z odpovědi MŠMT na naši petici

A já jsem myslel, že se 5 oborů na místo dvou nevejde. A ono prý ano...

VÝBĚR Z DOKUMENTŮ A PROHLÁŠENÍ K SITUACI V PROCESU REVIZÍ RVP ZV

Dále uvedené dokumenty a vyjádření nám poskytli buď sami autoři a autorky, nebo byly převzaty z veřejných zdrojů, např. ze sociálních médií. Tyto a další doklady vzrušených diskusí najdete rovněž na webových stránkách České sekce INSEA.

OTEVŘENÝ DOPIS DĚKANŮ PEDAGOGICKÝCH FAKULT A VEDOUČÍCH KATEDER HUDEBNÍ A VÝTVARNÉ VÝCHOVY

Prof. JUDr. Vladimír Balaš, CSc.

MINISTR ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Mgr. Ivo Jupa, ŘEDITEL NPI

RNDr. Kamil Ubr, ŘEDITEL ODBORU KURIKULA VŠEOBECNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ a garant koncepční pracovní skupiny revizí RVP ZV

**PROTESTUJEME!
A ZVEŘEJŇUJEME VAŠE
NÁZORY!**

**ČTĚTE OTEVŘENÝ DOPIS DĚKANŮ
PEDAGOGICKÝCH FAKULT!**

Otevřený dopis děkanů pedagogických fakult a vedoucích kateder hudební a výtvarné výchovy fakult pedagogických ke zveřejněné koncepci B vzdělávací oblasti Umění a kultura revizí RVP ZV

Vážený pane ministře, vážený ředitelé,

vyjadřujeme nesouhlas s průběhem realizace revize oblasti Umění a kultura, která svým rozsahem a charakterem celou oblast destabilizuje a obsahově vyprazdňuje.

Vyjadřujeme nesouhlas s koncepcí B revizí vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP ZV. V rámci probíhajících revizí RVP ZV mají být na základě zadání strategických vzdělávacích dokumentů (Strategie 2030+ a Hlavní směry revizí RVP ZV) do oblasti tvořené dvěma vzdělávacími obory (Hudební a Výtvarná výchova) integrovány vzdělávací obsahy (očekávané výstupy a učivo) nepovinných doplňujících vzdělávacích oborů (Dramatická výchova, Filmová/ audiovizuální výchova, Taneční a pohybová výchova), přičemž se nemá struktura vzdělávací oblasti rozšiřovat o celé obory. V aktuálně zveřejněné koncepci revize oblasti se však počítá s pětioborovou strukturou oblasti, která integruje všechny tři doplňující obory v jejich oborové celistvosti (zejména varianta B).

Tento fakt naráží, kromě na zadání uvedených strategických dokumentů, také na možnosti konkrétní realizace takto pojatého kurikula vzdělávací oblasti. Protože revize nepočítá s adekvátním navýšením časové dotace pro celou oblast, která by byla nutnou podmínkou uplatnění tohoto záměru, nelze tuto multioborovou variantu považovat za realizovatelnou.

Dosud byla tato oblast koncipována jako oborově-výchovná; její jádro je založeno na oborové konzistentnosti a kontinuálním rozvoji základních oborových konceptů

hudební a výtvarné výchovy, které v celém rozsahu devítileté školní docházky funkčně integrují obsahy i dalších vzdělávacích oblastí a oborů. Většina obsahů doplňujících oborů již je součástí těchto vazeb.

Musíme vyjádřit nesouhlas s navrženou koncepcí B vzdělávací oblasti Umění a kultura, protože v současné strategii revize není vytvořen strukturální prostor (časová dotace, materiální a prostorové podmínky škol, připravenost pedagogů) pro realizaci této koncepce ve školní praxi.

Koncepce B nebere ohled na reálné možnosti realizace, směřuje spíše k ploché fragmentarizaci, prezentované šířkou než hloubkou předávaných obsahů. Koncepce B se jeví být v rozporu se zásadním požadavkem redukce vzdělávacích obsahů, ale také s pedagogickými zásadami a principy kvalitně koncipované výuky. Obsahy oborů hudební a výtvarné výchovy umožňují žákům seznámit se základními vzdělávacími koncepty, typickými pro tuto oblast a je třeba jim ponechat odpovídající časový prostor k jejich záměrnému rozvíjení.

Je tedy třeba hledat možnosti řešení, které neoslabí vzdělávací oblast Umění a kultura, pokud jde o praktickou realizaci výuky. Propojování obsahů různých uměleckých oborů je nezpochybnitelným současným trendem, ale nelze k němu směřovat cestou necitlivé destrukce fungujícího modelu kurikula.

Všechny obory vzdělávací oblasti UaK se obsahově dotýkají navzájem mezi sebou i oborů z jiných vzdělávacích oblastí, jsou svou podstatou interdisciplinární. Tuto vlastnost lze ve školní praxi využít mnoha různými způsoby. Umělecké obsahy jsou transformované, nejedná se o umění, ale o výchovu, která zpracovává umělecké obsahy a formy a podrobuje je požadavkům pedagogiky a psychologie.

Doplňující obory usilují o dva neslučitelné cíle: dosažení plnohodnotného vřazení do školní praxe a zároveň zachování výlučné „uměleckosti“ oboru. Je třeba si uvědomit, že nejde o základní umělecké vzdělávání, ale o základní všeobecné vzdělávání.

Za velmi alarmující považujeme také záměr přesouvání odpovědnosti za volbu vzdělávacího obsahu do rukou ředitelů základních škol a jejich žáků. Škola má především zaručit předání společného základu všem žákům, který je závazně definován v kurikulárním dokumentu státní úrovně.

Na závěr je nutné ještě upozornit na bod 4, koncepce B, kde se dočteme „Žák má možnost získávat a rozvíjet své tvůrčí

schopnosti kontinuálně v obsahových celcích odpovídajících dvěma uměleckým oborům v minimálně pětileté návaznosti.“ (Návrh koncepce revize vzdělávací oblasti Umění a kultura, s. 14, dostupné z: <https://velke-revize-zv.rvp.cz/files/koncepce-uak.pdf>).

Znamená to, že výtvarná a hudební výchova nebude po dobu 5 let na základních školách a osmiletých gymnáziích, kde se tak ředitel rozhodne, vyučována vůbec. Za nepřipustnou je nutno označit myšlenku, že na 1. stupni některých základních škol ČR žáci nebudou moci rozvíjet své přirozené potřeby kreslit, malovat, zpívat...

Absence výtvarné a hudební výchovy v základním vzdělávání nemá obdobu v žádné evropské zemi a je v rozporu se zdravým rozvojem osobnosti dítěte.

Děkani pedagogických fakult

*Michal Nedělka, PedF UK
Daniel Jandačka, PdF OU
František Vaniček, Ph.D., UHK
Helena Koldová, PF JU
Jan Pícek, FP TUL
Pavel Mentlík, FPE ZČU
Vojtěch Regec, PdF UP
Simona Koryčánková, PdF MU*

Vedoucí kateder výtvarné výchovy

*Lenka Vojtová Vilhelmová, PF JU
Magdalena Novotná, PedF UK
Milan Cieslar, PedF OU
Petr Kamenický, PdF MUNI
Věra Uhl Skřivanová, FPE ZČU
Mária Hromádová, PdF UHK
Miroslav Hašek, PF UJEP
Tomáš Chorý, PdF UP*

Vedoucí kateder hudební výchovy

*Martin Voříšek, PF JU
Jiří Kusák, PdF OU
Dana Soušková, PdF UHK
Marek Sedláček, PdF MU (národní koordinátor EAS pro ČR)
Romana Feiferlíková, FPE ZČU
Jiří Luska, PdF UP v Olomouci
Marek Valášek, PedF UK
Ivana Ašenbrennerová, PF UJEP*

V Praze 21. 3. 2023

OTEVŘENÝ DOPIS JOHANNESSE KIRSCHENMANNA

5 let na základní škole bez výtvarné a hudební výchovy?

Národní pedagogický institut České republiky

Mgr. Ivo Jupa

RNDr. Kamil Ubr

PaedDr. Markéta Pastorová

V Plzni dne 16.03.2023

Vážené dámy a vážení pánové,

dovolte mi, abych se jako vysokoškolský pedagog Katedry výtvarné výchovy a kultury Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni vyjádřil ke zveřejněným koncepcím vzdělávací oblasti Umění a kultura revizí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Možnost, kterou uvádí koncepce B (bod. 4), že na některých základních školách České republiky nebude vyučována výtvarná výchova nebo hudební výchova po dobu 5 let, ale žáci se budou učit výhradně prostřednictvím např. tanečního, divadelního nebo filmového oboru o sobě jako o člověku a jeho kultuře, získávat informace o své kultuře, o svých kulturních zkušenostech a možnostech vyjadřování, je v rozporu se všemi současnými pedagogickými koncepcemi v Evropě.

Jako autor několika koncepcí předmětu Výtvarná výchova v rámci kurikulárních dokumentů Bavorska a Hesenska si dovoluji upozornit, že předmět Výtvarná výchova zahrnuje integrované a komplexní vzdělávací možnosti pro rozvoj dětí a mládeže. Toto pak zaručují například i naše studijní programy Učitelství výtvarné výchovy na Katedře výtvarné výchovy a kultury Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni.

Film, divadlo nebo tanec se omezují pouze na dílčí oblasti komplexního a diferencovaného vzdělávání člověka, které právě v digitálním věku musí splňovat nejvyšší stejně diferencované nároky v oblasti vizuální a auditivní gramotnosti.

Obor výtvarná výchova i hudební výchova nabízí současně mladé generaci, která vyrůstá v digitálním světě, diferencované kurikulum se zaměřením na digitální obraz, zvuk i média. Zároveň však oba obory rozvíjejí přirozenou a vývojovou psychologií potvrzenou potřebu žáků vyjadřovat se kresbou, malbou a zpěvem, rozvíjí smyslovou citlivost, významně přispívají k tvorbě dětské osobnosti. Především na 1. stupni základní školy jsou tyto dva předměty nezbytné a je nutné,

aby byly vyučovány oborově pedagogicky vzdělanými učiteli. Ostatní obory kulturní výchovy nemohou vzhledem ke svému obsahu toto společenskovo-výchovné zadání dostatečně naplnit.

Dostůjте, prosím, své odpovědnosti za zajištění odpovídajícího a kvalitního vzdělání mladých lidí v České republice a nepřijímejte koncepci B.

Prof. Dr. Johannes Kirschenmann

Prof. Dr. Johannes Kirschenmann je známým odborníkem a teoretikem výtvarné výchovy. Aktuálně působí na Katedře výtvarné výchovy a kultury Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni

Katedra výtvarné výchovy UP Olomouc
22. března · 6

Nesouhlasné stanovisko ke koncepci B vzdělávací oblasti Umění a kultura v rámci revize RVP ZV Vážení, rádi bychom vyslovili znepokojení nad podobou zveřejněné Koncepce revize vzdělávacích oblastí na webových stránkách Národního pedagogického institutu, konkrétně nad koncepcí týkající se vzdělávací oblasti Umění a kultura. Bylo avizováno, že má jít o podklad pro aktualizaci a inovaci, zatím jsme však svědky zásadní a nepřijatelné změny v podobě koncepce B. Považujeme ji za nekoncepční a vysoce rizikovou.

Jako vzdělavatelé výtvarných pedagogů a edukátorů v kultuře sledujeme nejnovější trendy oborově didaktického dění a přirozeně spolupracujeme také s dalšími uměleckými obory. Přesto si nedovedeme představit, že dojde k rozboření stávající podoby vzdělávací oblasti Umění a kultura. Protestujeme proti tomu, aby došlo k postavení všech vzdělávacích oborů na stejnou úroveň – aniž by došlo k navýšení hodinové dotace. Pokud k tomu dojde, bude to znamenat, že nebezpečně rozkolísáme zavedenou praxi a např. výtvarná výchova – jež koncepčně jako jediná pracuje s dětskou taktální zkušeností a uměleckou tvořivostí postavenou na práci s materiálem a výtvarnými prostředky – bude nahrazena např. filmovou a audiovizuální výchovou. Nesouhlasíme s tím, aby náš nezastupitelný obor vymizel ze škol a aby byly děti ochuzeny o formativní zkušenost, již výtvarná výchova nabízí. Odmítáme navrhovanou koncepci B a vyjadřujeme znepokojení nad tím, že vůbec byla formulována. Jde totiž přímo proti koncepci formulované v Hlavních směrech, kde bylo doporučeno zachovat dosavadní půdorys vzdělávacích oborů. Domníváme se, že její případné silové prosazení povede k rozkolísání funkčního systému a vnese do vzdělávání na základních školách chaos.

Znepokojuje nás také to, jakým způsobem je změna prosazována. V rámci revizí byla slibována transparentnost a snaha o konsenzus. Místo toho jsme opět svědky toho, co bylo kritizováno během tzv. malé revize. Garantka oblasti dlouhodobě komunikuje a jedná tak, aby jí prosazovaná verze byla přijata – navzdory opakovaným protestům oborové komunity. Protestujeme proti koncepci B v oblasti Umění a kultura a vyzýváme k tomu, aby se naplnily původní plány reformy: revidujeme a inovujeme obsahy oborů s ohledem na prospěch žáků. Nevnášíme do škol chaos a nenarušíme fungující rovnováhu oborů.

akad. soch. Tomáš Chorý, ArtD.,
vedoucí katedry

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

BYZNYS ZPRÁVY NÁZORY TECH REALITY INVESTICE PODCASTY ProNe ARCHIV DALŠÍ

HN.cz > Archiv

Kreslení nemůže učit tanečník. Experti couvají z přípravy nové podoby výtvarky a hudebky

Markéta Hronová redaktorka
15. 3. 2023 00:00 · 3 min. čtení

PŘEČTĚT ČLÁNEK

DENÍK

Válka na Ukrajině Česko Svět Ekonomika Kultura Komentáře Studio N E-shop Další

29. června 2023 16:57 **Školství**

**„Nezodpovědný experiment.“
Expertí na hudební a výtvarnou výchovu odmítli dál pracovat na reformě výuky**

MARKÉTA BOUBÍNOVÁ + Odebírat e-mailem

26

Proč nepreferuji variantu B

Koncepčně je nedomyšlená, a to jak ve vnitřní struktuře, tak v souvislostech implementace. Zvláště po radikálním nasvícení reality kultury a umění během pandemie v našich podmínkách, z perspektivy finanční reality v současnosti a budoucnosti, návrh působí jako utopická vize, která nemá možnost být realizována a zhorší už tak dlouhodobě opomíjený segment vzdělávání.

Zcela realisticky konstatuji, že z výzkumů je známo, že multioborové modely vzdělávání mohou fungovat pouze za optimálních podmínek dostatečné ekonomické podpory a stability společenských systémů (viz sociologické, ekonomické a pedagogické výzkumy PAQ Research, CERGE-EI, Prokop, Münich, Petrusek, Možný, Laval, Štech, Brook et al. a další).

V optimální situaci se zjevně nenacházíme a při dalších redukcích snižování prostředků z veřejných zdrojů ani nelze radikální zlepšení očekávat.

MARGINALIZOVANÉ, NEPODPOROVANÉ OBLASTI UMĚNÍ A KULTURA, KTERÁ NAVÍC PŘIŠLA O ČASOVOU DOTACI, NIKTERAK NEPROSPĚJE, KDYŽ SE MULTIPLIKUJÍ JEJÍ CHRONICKÉ PROBLÉMY PROSTŘEDNICTVÍM ZAŘAZENÍ DALŠÍCH 3 SAMOSTATNÝCH VZDĚLÁVACÍCH OBORŮ.

Marginalizované, nepodporované oblasti UaK, která navíc přišla o časovou dotaci, nikterak neprospěje, když se multiplikuji její chronické problémy prostřednictvím zařazení dalších 3 samostatných vzdělávacích oborů a příchodu specialistů, absolventů specializace pedagogika a didaktika uměleckých oborů.

Na tomto místě lze položit dosti logickou otázku: nejsou zde ve hře také zájmy rozšíření pole pro uplatnění těchto absolventů? Ze své zkušenosti s formulací programů vím, že všechny vysoké školy v akreditacích musí vydefinovat profily absolventů, jejich uplatnění na trhu práce a vykázat se řadou splnitelných dalších parametrů, že daný program si akreditaci, a tedy existenci, zaslouží a že bude mít dostatek atraktivity i pro stálý přísun studentů.

Terciární vzdělávání je soutěžním prostředím v mnoha parametrech.

Podotýkám, že nejsem na straně ignorantů a či odmítačů dalších kreativních druhů umění, ba naopak. Jde ale o hledání solidního modelu pro UaK, nikoliv o jakési politické přetlačování.

„Přehuštěná oblast“ přinese 1) problémy s obsahem učiva, a to v době, kdy jsou obsahy redukovány, 2) problémy se systematickým budováním oborových gramotností, 3) problémy s jejich vazbou na kompetence, 4) s fragmentací vzdělání v UaK, 5) v boji o časovou dotaci problém s diskontinuitu a nesoustavností v působení na rozvoj osobnosti žáka*yně, 6) v důsledku nesoustavnosti a důrazu na nereflektované prožitky prohloubenou degradaci nároků na profesní výbavu vyučujících, 7) celou skupinu problémů manažersko-technologických, 8) problémy ekonomické.

Argumenty typu „otevřeného prostoru“ podpořené citací ze Strategie 2030+ a z evropských strategických dokumentů jsou zručně účelově použité.

Lze je využívat jako signální slova téměř v libovolném typu tematické debaty: proti otevřeným systémům, hledání vlastních cest, nepředepisování závazných postupů implementace kurikula, emotivním zážitkům, atd. nikdo nic nemůže namítnout. Jsou to známé a hojně využívané spin argumenty, zvláště pak v oblasti neo-liberálních pedagogických vizí a nových trendů ve vzdělávání.

Tento obecný fakt je však neoddiskutovatelný: koncepce vzdělávacích systémů vycházejí vstříc státním objednávkám a „tiché dohodě“ mezi státem a občanem. V současné době stojíme před prokázanými obrovskými nerovnostmi v přístupu ke vzdělání a kvalitativními rozdíly mezi školami a jejich personálním nedostatkem – toto je problematika, kterou by měly i pro oblast UaK pracovní týmy prioritně řešit.

Marie Fulková

Doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D., je teoretičkou, výzkumníci a oborovou didaktickou výtvarné výchovy. Působí na Katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, je zástupkyní vedoucí katedry (dříve na této pozici sama působila) a vedoucí redaktorkou časopisu Výtvarná výchova.

KOMENTÁŘ JAROSLAVA VANČÁTA

**Odborný komentář autora původního kurikula pro
výtvarnou výchovu z roku 2005, teoretika a dlouholetého
předsedy České sekce INSEA**

Nešťastné je, že ti, kteří prohlašují, že „výtvarka jim nic nedala“ a tudíž „výtvarku nepotřebují“, většinou bezděčně předpokládají, že svět se našim očím zjevuje ve své plné hodnotě sám od sebe. To je hluboký omyl, ze světa vizuálně vyjímáme jen to, co stíhá naše paměť sestavit do smysluplného celku naší obrazné představivosti.

Zrak totiž nepůsobí obdobně mechanicky jako fotoaparát; je v neustálém pohybu a mimovědomě „osahává“ svět kolem sebe na stejném principu jako hmat, jen mnohonásobně rychleji a diferencovaněji do té doby, než mu paměť napoví, čemu se spatřený podnět podobá a jak tedy vůči němu jednat.

**NA ROZDÍL OD ŽÁBY ČLOVĚK MÁ MOŽNOST
SVOJI VIZUÁLNÍ PŘEDSTAVIVOST CVIČIT
A ROZŠÍŘOVAT. TÍM JE SCHOPEN ODHALIT
HLUBŠÍ SOUVISLOSTI SVĚTA KOLEM NÁS.
A NAOPAK, BEZ KULTIVACE JE NAŠE
„NORMÁLNÍ VIDĚNÍ“ PRIMITIVNĚJŠÍ, ANIŽ
SI TO UVĚDOMUJEME.**

DOC. JAROSLAV VANČÁT

Taková žába nemá dostatek paměti, aby ze sumy vizuálních podnětů složila ve své představě kompaktní objekty. Sítnice jejího oka je tak pro ni jen plochou, která – je-li postupně zakrývána – jí signalizuje možné blížící se nebezpečí, při němž skočí do vody. Zaznamenání změn světla v úzké linii jí naopak ukazuje dráhu pohybu loveného hmyzu. Víc nedokáže a pro svůj život ani nepotřebuje.

Na rozdíl od žaby člověk má možnost svoji vizuální představivost cvičit a rozšiřovat. Tím je schopen odhalit hlubší souvislosti světa kolem nás a naopak, bez kultivace je naše „normální vidění“ primitivnější, aniž si to uvědomujeme. Estetický účinek není hlavním profitem výuky výtvarné výchovy, je jen průvodcem a indikátorem mnohem zásadnějších účinků vlastní aktivní činnosti. Při ní se prohlubuje chápání struktury objektů a jejich vzájemných vztahů, vše

dokonce i při jakékoli úrovni „umělecké“ kvality tvorby. Nestačí k tomu jen vypointované instinktivní nazírání, jaké provádíme při vnímání médií, aktivní výtvarná tvorba vyvolává a stabilizuje širší spektrum asociací.

Celý proces vizuální tvorby lze také chápat jako experimentální testování znaků, které pro společnost mohou mít kooperační a koordinační účinky. Je dokonce oprávněné domnívat se, že právě tvorba obrazových objektů od paleolitu měla zásadní podíl na intelektuální akceleraci homo sapiens.

Obdobně jako při zavádění literární gramotnosti je v tomto kontextu nejdůležitější rušení žákova/studentova magického respektu k vizuální tvorbě, zejména k vlastní. Zde hraje pozitivní roli nedávno získaná dostupnost tvorby digitalizovaných fotografických obrazů, které překlenuje dříve nebetýčný rozdíl mezi výtvary profesionálů a výtvary žáků a studentů. Aktivní uplatnění vizuální tvorby pak nezastupitelně rozšiřuje možnost žákova/studentova vnímání a schopnosti jeho myšlení tvořivě strukturovat svět. Tak při vši úctě k dramatické a pohybové výchově je tento účinek aktivní struktury zrakového vnímání zvláště v dnešní „vizuálně obrazné době“ pro individuální i sociální adaptaci žáka/studenta nezbytný.

PS: Druhá věc je samozřejmě, jak se taková výtvarná výchova reálně učí, kolik z těchto principů je ve škole opominuto s doprovodným přesvědčením mnoha učitelů, že „je napřed třeba zvládnout techniky“, či že hlavním cílem výuky je „prožitek“ (který často ani nedokáže navodit) či ještě také reprezentační výzdoba „nejhezčích“ prací na školní chodbu. Také někdy to, že „výtvarku“ neučí a probouvaní učitelé (výzkum po revoluci ukázal, že 40 % z nich je neaprobovaných), ale doplňuje se jí úvazek např. tělocvikaře. Tyto problémy je však třeba řešit důkladnější metodikou a vzděláváním učitelů, ne navrhovanou redukcí výtvarné výchovy.

Jaroslav Vančát

Doc. Jaroslav Vančát, Ph.D., je teoretikem výtvarné výchovy a emeritním předsedou České sekce INSEA. Byl spoluautorem původní koncepce vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP ZV a autorem vzdělávacího obsahu výtvarné výchovy.

KOMENTÁŘ KURTA GEBAUERA

Kotrmelec, místo výtvarné výchovy budou drama, film a tanec

ZÁKLAD JE ZVYŠOVAT POČET KVALITNÍCH UČITELŮ, ZLEPŠOVAT STRUKTURU UČENÍ, NENÍ NUTNÉ JEN SEDĚT V HODINÁCH, ALE VYCHÁZET A DÍVAT SE, ZVÁT JEDNOTLIVÉ SPECIALISTY NA DELŠÍ KURZY A POBYTY, PROPOJOVAT TVORBU S ŘEMESLY, COŽ SE MŮŽE DÍT PRÁVĚ V RÁMCI VÝTVARNÉ VÝCHOVY.

KURT GEBAUER

Je neuvěřitelné, jakou absurditu státní administrativy platím ze svých daní. Vizuelní gramotnost je nejstarší a nejdůležitější dovedností člověka, podstatnější než psaní a počítání, neb během vteřiny zorientuje člověka o stavu věcí.

Základy kreslení, geometrie, vnímání toho, co okolo vidíme, schopnost zobrazit představu je u nás až na výjimky v katastrofálním stavu, neb i lidé vysoce postavení, odborníci jiných oborů v politice, byznysu, vědě bývají často analfabeti ve vizuelní kultuře.

Kotrmelec, že místo výtvarné výchovy budou tanec, média a film a bůh ví co, to nespraví.

Naopak, místo vývoje – binec. Základ je zvyšovat počet kvalitních učitelů, zlepšovat strukturu učení, není nutné jen sedět v hodinách, ale vycházet a dívat se, zvat jednotlivé specialisty, třeba taneční, filmové, sochařské, architektské, památkářské na delší kurzy a pobyty, propojovat tvorbu s řemesly, což se může dít právě v rámci výtvarné výchovy.

Do současné výtvarné výchovy patří také, co se dělo a co se děje nyní ve vývoji vizuelní kultury, vztah k architektuře, designu, veřejnému prostoru, krajině a také vzdělávání dialogem. Škola hrou – kdysi tady byl Komenský. Proč máme zrovna my být opakem ostatního světa, kde již to dávno mnohde pochopili?

Kurt Gebauer

Vysokoškolský profesor a akademický sochař Kurt Gebauer je významným českým umělcem. Působil na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, v roce 1992 byl jmenován profesorem Ateliéru veškerého sochařství. Nyní působí na KVK FPE ZČU.

KOMENTÁŘ VĚRY UHL SKŘIVANOVÉ, LEONORY KITZBERGEROVÉ & JIŘINY JIŘÍČKOVÉ

Neberme dětem základy hudebního a výtvarného vyjadřování: Odborné vyjádření didaktiček výtvarné a hudební výchovy ke zveřejněnému Návrhu koncepce revize vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP ZV

Dle informace na webu Národního pedagogického institutu ČR byl 13. března 2023 zveřejněn Návrh koncepce revize vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP ZV. V koncepční části podkladu byly veřejnosti představeny dvě varianty: koncepce A a koncepce B.

Zatímco koncepce A se publiku může jevit jako konzervativní, koncepce B na veřejnosti vystupuje jako otevřená a přínášející nové šance pro umělecké vzdělávání na základních školách. Koncepce B počítá s tím, že nově nabízené obory – film, tanec a drama – nahradí na dobu 5 let výuku výtvarné či hudební výchovy na těch školách, kde se pro to rozhodne ředitel. Na těchto školách pak bude žákům povinné základní výtvarné a hudební vzdělávání po dobu 5 let z devítileté (či možná osmileté) docházky odepřeno.

VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE POTVRZUJE, ŽE DĚTI PRO ZDRAVÝ VÝVOJ OSOBNOSTI POTŘEBUJÍ PŘEDEVŠÍM NA 1. STUPNI ZŠ KRESLIT, MALOVAT, MODELOVAT, UČIT SE VNÍMAT VIZUÁLNÍ UMĚNÍ A KULTURU, ZPÍVAT, VNÍMAT RYTMUS, KOORDINOVAT A KULTIVOVAT POHYB, UČIT SE VNÍMAT A PROŽÍVAT HUDBU.

Vývojová psychologie však potvrzuje, že děti pro zdravý vývoj osobnosti potřebují především na 1. stupni ZŠ kreslit, malovat, modelovat, učit se vnímat vizuální umění a kulturu, zpívat, vnímat rytmus, koordinovat a kultivovat pohyb, učit se vnímat a prožívat hudbu.

Tyto činnosti a dovednosti podporují jejich sebepoznávání, rozvíjejí tvořivost, vývoj řeči, upevňují jejich osobnost; hudební a výtvarné prostředky jsou pro děti dalším jazykem

vizuální a auditivní komunikace, prostředkem sebevyjádření a utváření zdravého sebevědomí. V žádném evropském kurikulu takový model, v němž žáci na základní škole jsou ochuzeni o povinnou výtvarnou a hudební výchovu, nenajdeme.

Koncepce A chápe obory výtvarný a hudební jako základní, protože žákům nabízí výše popsané základy pro jejich vnímání a vyjadřování jako nezpochybnitelnou součást všeobecného vzdělání. Vždyť i každý filmař, tanečník či divadelník jistě nejprve získal základní hudební a výtvarné vzdělání, bez kterého by se ve svém oboru neobešel. Koncepce A realisticky počítá se současnou hodinovou dotací. Pro další umělecké výchovy navrhuje využití disponibilních hodin a spoluúčast odborníků těchto oborů na společných projektech v rámci výuky vzdělávací oblasti Umění a kultura. Ostatně to se děje již nyní. Hudebně pohybová výchova je součástí hudební výchovy již více než padesát let, do hudební výchovy jsou přirozeně integrovány taneční a dramatické prvky. Stejně tak film je součástí výtvarné výchovy již desítky let jako nabídka diváckého zážitku i vlastní výtvarné tvorby.

V čem koncepce A spatřuje nové šance pro vzdělávání? V realistickém modelu, který respektuje situaci v konkrétních školách, nevynechává a neobchází základy a nabízí rovné příležitosti ve vzdělávání v oblasti Umění a kultura skutečně všem žákům ČR. Vytěsnění povinné hudební a výtvarné výchovy jinými uměleckými obory nemůžeme považovat za cestu k rozšíření vzdělávací nabídky škol. Koncepce A je pro rovné příležitosti ve vzdělávání – ponechme žákům výtvarnou a hudební výchovu jako neoddiskutovatelný základ všeobecného vzdělávání a zároveň nabídneme všem setkávání s dalšími doplňujícími obory – dramatickou výchovou, taneční a pohybovou výchovou, filmovou a audiovizuální výchovou jak v rámci projektů, tak zejména využitím disponibilních hodin dle zájmu dětí, zaměření, a především podle organizačních možností škol.

*Věra Uhl Skřivanová, Leonora Kitzbergerová
a Jiřina Jiříčková*

*Věra Uhl Skřivanová, Leonora Kitzbergerová jsou
didaktičky výtvarné výchovy a spoluautorky zveřejněné
koncepce A, Jiřina Jiříčková je didaktička hudební výchovy
a rovněž spoluautorka zveřejněné koncepce A. Členky původní
pracovní skupiny spolu s dalšími zástupci VV a HV
na své pozice ve skupině později rezignovaly.*

CHCEME-LI ODPOVĚDNÉ KURIKULUM PRO DALŠÍ GENERACE, INTEGRUJME FILM A AUDIOVIZI DO VÝTVARNÉ A HUDEBNÍ VÝCHOVY

**Komentář Jana Maška: Výtvarná výchova už dávno
není vyučována jen tradičním způsobem aneb proč
nevyučovat filmovou a audiovizuální výchovu jako
samostatný obor**

V současné době je zejména pedagogickou veřejností diskutovaný *Návrh koncepce revize vzdělávací oblasti Umění a kultura*. Tento článek je reakcí na tendenci a možnost nevyučovat výtvarnou a hudební výchovu v kurikulu základní školy a zaujímá zásadní nesouhlasný postoj k variantnímu návrhu, který prosazuje implementaci samostatného oboru filmová/audiovizuální výchova.

PROČ ZROVNA FILM?

**V SOUČASNÉM „MULTIMODÁLNÍM SVĚTĚ“
JE POTŘEBA PŘIPRAVOVAT ŽÁKY NA
DALEKO ŠIRŠÍ SPEKTRUM MOŽNOSTÍ
KOMUNIKACE A TVORBY, NEŽ JE POUZE
FILM A AUDIOVIZE. JEDNOU Z CEST JE
INTEGRACE.**

Osobně jsem na základě svých více než 30letých zkušeností s výukou audiovize na střední umělecké a vysoké škole vzdělávající učitele přesvědčen, že filmová/audiovizuální výchova (dále jen FAV) by neměla být autonomní součástí oblasti Umění a kultura a plnohodnotnou součástí učebních plánů. Pokud chceme odpovědně postavit kurikulum pro další generace, tak se praxi se musí prohloubit integrace FAV především mj. do výtvarné a hudební výchovy, které disponují propracovanou metodikou výuky a jsou jedním z pilířů pedagogiky umění.

Audiovize (nikoliv jen klasický film) má zřejmou návaznost především na výtvarnou a hudební estetiku, sekvenční a časoprostorové umění, ale je jen a pouze jednou z oblastí multimodálního komunikačního paradigmatu a současného konceptu multigramotnostní výchovy, který se zejména

v zahraničí stále více prosazuje. Je třeba si uvědomit, že posledních třech desetiletích se zásadně změnila konceptualizace pojmu *gramotnost* — zejména tím, že se rozlišuje, jak člověk komunikuje prostřednictvím jednotlivých sémiotických modalit (např. vizuální, zvukové, prostorové a lingvistické), a také zejména jak jsou tyto jednotlivé „módy“ (nikoliv média) komunikace integrovány do smysluplných sdělení, uměleckou komunikaci nevyjímaje.

Nemám zde prostor popsat například z hlediska digitální gramotnosti všechny oblasti, které mohou mít tvůrčí potenciál ve výtvarné výchově, viz spoluautorská úvaha na digigram.cz, ale v současném „multimodálním světě“ je potřeba připravovat žáky na daleko širší spektrum možností komunikace a tvorby, než je pouze film a audiovize.

Jestliže nechceme naši mládež do budoucna vzdělávat jednostranně pouze prizmatem audiovize, měli bychom v rámci revize RVP odolat současným líbivým tendencím považovat spojení těchto dvou modalit za moderní, všespasitelné a „super důležité“. Upřímně, mám velké obavy — z toho, co se dočítám na různých webech.

Je opravdu zarážející, pokud by metodiku výuky filmu a audiovize mělo určovat a prosazovat do škol současné aktivistické hnutí kolem ASFAV (Asociace pro filmovou a audiovizuální výchovu, z. s.), které se s velkou iniciativou předsedy asociace dr. Bednaříka snaží za každou cenu o vcelku až trapnou propagandu „říše audiovize“ a nabízí film „místo šprtání“? Jejich materiály pro učitele vynikají velmi obecnou a didakticky povrchní terminologií. Vlastní metodika výuky je ukázkou nepochopení podstaty uměleckého vzdělávání — jestli tímto formálním a již zastaralým pojetím — vhodným tak pro různé mimoškolní formy činnosti a zájmové filmové kluby (které víceméně ASFAV zastupuje) by měla být vzdělávána např. v pětiletém cyklu naše mládež, tak mě to velmi znepokojuje!

Rád bych se mýlil, ale nechápu, proč tito aktivisté (pokud je mi známo) nenavazují na již vytvořené a v roce 2010 v rámci MŠMT schválený vzdělávací obsah předmětu filmová/ audiovizuální výchova pro základní školy a gymnázia? Vzdělávací obsah tohoto nově koncipovaného vzdělávacího oboru byl tehdy velmi zodpovědně připraven a s odborníky diskutován v duchu potřebné umělecké reflexe v kontextu uplatnění subjektivity a smyslového vnímání, kreativity a fantazie včetně prohlubování komunikačních schopností atd. Oné diskuze jsem se sice tehdy před více než 15 lety neúčastnil, ale u nás na Katedře výtvarné výchovy a kultury FPE v Plzni byl tento koncept implementován a stále je zdokonalován již více než celé desetiletí při přípravě učitelů výtvarné výchovy, včetně

rozvíjení časoprostorové tvorby budoucích učitelů 1. stupně ZŠ. Na základě našich zkušeností a rozhovorů s našimi absolventy oboru vidíme, že lze cíle filmové a audiovizuální výchovy prakticky realizovat ve výtvarné výchově na středních a základních školách.

Mimochodem, moderní doba se neptá, jestli budeme učit FAV podle současné revize RVP, ale současní učitelé jsou sami často i z různých příčin nuceni zařazovat hlouběji recepci a tvorbu audiovizuálních sdělení do výtvarné výchovy, mj. jsou k tomu často „donuceni“ dovednostmi a znalostmi žáků (např. vlivem trendů na sociálních sítích), pro které je „chytrý mobil“ významnou jak vizuální, tak audiovizuální učební pomůckou.

Vliv současných možností přenosných komunikačních zařízení s dotykovými obrazovkami například na žákovské fotografování, animaci i střih ve spojení např. s klíčováním obrazů je nepochybnitelný. Bouřlivý rozvoj nepřeborného množství aplikací — i ve své didakticky vhodné jednoduchosti ovládání — nelze zastavit a je nutné jej v rámci moderní multimodální pedagogiky umění — nikoliv v rámci úzce zaměřených oborů — využít při přípravě na život 21. století.

Pro žáky je důležité, aby práci s obrazem a zvukem vnímali komplexně v souvislostech především s výtvarnou a hudební uměleckou výchovou, dále pak např. literární výchovou (vlivem tradice spojení literární výchovy s filmem a filmovou adaptací významných literárních děl), komiksovým uměním a také historií umění (včetně filmové historie) a multimédií apod.

Ve výtvarné výchově lze cíleně vycházet z propojení celé řady aspektů a výrazových možností dynamické audiovize a statického vizuálního umění — zde je jen námtkou, orientačně a velmi obecně nastíněn didaktický vztah vybraných součástí FAV k vizuálnímu umění — výuka může být rozvíjena např. od „oživování“ a rozpohybování klasické kresby a grafiky (animace a motion design), propojením estetiky fotografie/fotomontáže a audiovizuálního kompozitingu, integrací previzualizace a konceptualizace procesů tvorby výtvarných a audiovizuálních projektů, tvůrčí reflexí záběrování a tvorby narativních forem audiovize ve spojitosti s komiksem a literárním uměním apod.

V praxi je pak nezbytné uchopení audiovize metodickým způsobem příslušným věkovým zvláštnostem žáků např. podle skvělé metodiky „Učit se film“ doc. Vančáta (významného teoretika výtvarné výchovy a výtvarného umění) a dr. Smetany, která rozvíjí základní dovednosti FAV ve všech strukturních úrovních stavby filmu

a audiovizuálních děl, včetně rozvoje uvědomělého užívání asociačního principu jako hlavního faktoru rozvoje tvořivosti. Vnímání spojení hudby a zvuku s obrazem je samozřejmě rozsáhlá kapitola sama o sobě a tak by se dalo dalekosáhle pokračovat v těchto úvahách. Podle mého názoru filmová a audiovizuální výchova se v současnosti již integruje do vzdělávací praxe výtvarné výchovy, je však možné a zdůrazňuji nutné (!) její specifika rozvíjet ve spolupráci s dalšími stávajícími obory ve školním kurikulu.

JDE O POPULISMUS A NEKONCEPČNOST, KTERÁ V PODSTATĚ „HLEDÁ DÁVNO OBJEVENOU AMERIKU“. PŘITOM SE OPOMÍJÍ OBLAST INTERAKTIVNÍCH AUDIOVIZUÁLNÍCH HER A DALŠÍCH OBORŮ, JEŽ ZASAHOJÍ MLÁDEŽ DALEKO VÍCE NEŽ FILMOVÉ MÉDIUM. CO TAKHLE VYUČOVAT CELÝCH 5 LET FOTOGRAFII? NESPORNĚ MÁ VĚTŠÍ TRADICI NEŽ FILM.

FAV je také ve všech svých formách v současnosti založena mj. na potřebných digitálních kompetencích a to není pro současnou mládež vcelku žádný velký problém – nejen možnosti internetového serveru YouTube pro sdílení videosouborů, ale trendy založené na tvorbě a prezentaci krátkých videí na sociálních sítích neformálně posouvají digitální gramotnost mládeže neustále dál.

Jako hlavní metodik oboru výtvarná výchova v rámci již skončeného celostátního projektu OP VVV „Podpora rozvoje digitální gramotnosti“ jsem viděl, jak děti dokážou bez zábrán a s chutí pracovat s vhodně zvolenými softwarovými nástroji i v dosud nepoznaných oblastech. Dodnes vzpomínám na „učitelský zážitek“, jak jsme s kolegou – učitelem výtvarné výchovy z Karlovarského kraje – v rámci relativně krátké experimentální implementace digitálního sochařství do výuky výtvarné výchovy druhého stupně základní školy docílili s pomocí motivace filmovou tvorbou a volbou uživatelsky přívětivého software při modelování fantazy tvorů a netvorů velmi zajímavých výsledků.

Uvědomme si také, že současná „nová vizuální média“ (a nejen audiovize) ve spojení s výtvarnou výchovou mají

ve své šíři obrovský potenciál rozvíjet žáka a – což je stále více důležité – také v harmonickém spojení s uměleckou tvorbou „v žitém prostoru“.

Tato úvaha nemá za cíl zpochybnit význam filmové a audiovizuální výchovy, avšak nechápu, proč je ve variantě B návrhu koncepce revize vzdělávací oblasti Umění a kultura je FAV zbytečně povýšena na obor, který může celých 5 roků (?) víceméně v podstatě jednostranně deformovat naši mládež? Přičemž se zřejmě teprve bude rozpracovávat potřebné metodické zázemí? A můžeme si vůbec dovolit za peníze daňových poplatníků tento experiment s „neusazeným“ oborem dovolit?

Ano, pro veřejnost to zní velmi lákavě, ale podle mě je to populismus a nekoncepčnost, která v podstatě „hledá dávno objevenou Ameriku“ v jedné součásti multimédií, popř. multimodální výchovy.

Nehledě na to, že se například v současné jen oborově zaměřené diskuzi opomíjí např. velmi aktuální oblast interaktivních audiovizuálních her, která je v reformě kurikula opomíjena, ptám se, proč se zde alespoň nediskutuje receptivní přístup? Vždyť podle různých šetření zasahuje naši mládež daleko více než filmové médium. A tak mohou pokračovat dál... Co takhle vyučovat (případně celých 5 let?) na vybrané škole také fotografickou výchovu, která má nesporně větší tradici než film? Omlouvám se, ale pro názornost domyslím variantu B do extrémních alternativ.

Způsob tvorby návrhu koncepce tak, že vybereme nějaké „usazené obory“, kterými se „novátorsky“ pokusíme vzdělávat naši mládež pro 21. století (a pak se uvidí...) mně připadá populistický a především nevědecký a nekoncepční – alespoň takový hořký pocit mám i z analytické a (ne) koncepční práce úředníků Národního pedagogického institutu ČR a moc mu nerozumím.

Vlastní audiovize (a nejen její narativní forma – jak bývá vlivem mainstreamového filmu často líbivě vnímána) má samozřejmě pro rozvoj žáka významný potenciál, ale koncept školního kurikula by měl tuto oblast využít především didakticky vhodným začleňováním prvků filmové výchovy do stávajících výtvarných, hudebních a dalších předmětů a v jejich rámci tak rozšířit spektrum uměnovýchovných témat.

Zmínil jsem jen část problému (opomím např. zřejmá rizika nepřipravenosti učitelské veřejnosti, na které návrh koncepce upozorňuje apod.). Závěrem věřím, že FAV nebude z celé řady důvodů a zejména s respektem k daleko

širším potřebám žáků koncepční skupinou NPI ČR, potažmo MŠMT, zařazena do školního kurikula jako povinný a samostatný obor.

PhDr. Jan Mašek, Ph.D.

PhDr. Jan Mašek, Ph.D., je odborný asistent na Katedře výtvarné kultury FPE ZČU, kde vyučuje filmovou a multimediální edukaci, především pak se zaměřením na výuku mediální výchovy a pedagogiky, filmové a audiovizuální výchovy, fotografii a audiovizuální tvorbu – praxe výuky předmětů o videu, filmu a fotografii. Obor od roku 1993 vyučuje na středních školách a poté na univerzitě v Plzni.

EMIL VIKLICKÝ, IDA KELAROVÁ A DALŠÍ OSOBNOSTI SE OBRACEJÍ NA NOVÉHO MINISTRA

NOMINANT NA MINISTRA ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE
A TĚLOVÝCHOVY

doc. PhDr. Mikuláš Bek, Ph.D.

ŘEDITEL NPI

Mgr. Ivo Jupa

ŘEDITEL ODBORU KURIKULA VŠEOBECNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

RNDr. Kamil Ubr

Vážený pane ministře, vážení ředitelé, chtěli bychom vyjádřit nesouhlas se současným vývojem revize rámcových vzdělávacích programů v oblasti Umění a kultura. Obáváme se, že pokud se revize bude ubírat špatným směrem, mohla by způsobit postupný úpadek hudební vzdělanosti v naší společnosti. Ve svých konečných důsledcích by mohla být poškozena česká hudební kultura vůbec. Domníváme se, že pro české školství je důležité rozvíjení jak hudebního, tak výtvarného oboru; chceme se ovšem vyjádřit zejména k oboru hudebnímu a doplnit tak některé již existující otevřené dopisy k této problematice.

V současné době fungují v Národním pedagogickém institutu ČR tzv. pracovní skupiny, které vytvářejí nové revidované RVP pro základní školy. Nový program by měl vycházet ze struktury předchozích RVP a jedním z jeho cílů mělo být odstranění zbytných poznatků, aby pedagogové měli dostatek prostoru opakovat a upevnit důležité učivo a žáci pak mohli své vzdělání uplatnit v reálných situacích.

Navzdory těmto cílům hrozí nyní všeobecnému hudebnímu a výtvarnému vzdělávání rozklad: může se stát, že dovednost kreslit nebo rozumět hudbě se k žákům nedostane ani ve své

elementární podobě. Přestože se dva tradiční předměty nemají zcela rušit, omezení jejich výuky může mít dalekosáhlé důsledky.

Hudební a výtvarná výchova spadají v rámci systému RVP pod oblast Umění a kultura. Oblast byla tradičně realizována právě skrze tyto dva předměty, volitelně mohli ředitelé škol zařadit i výchovu dramatickou. (A také další dva doplňující obory; poznámka editorky Listů České sekce INSEA.)

V současné pracovní skupině Umění a kultura jsou však odborníci hudební a výtvarné výchovy zastoupeni v menší míře. Do pracovní skupiny byli zvoleni i odborníci tří dalších oborů v rovném zastoupení: přibyla taneční/pohybová výchova, filmová/audiovizuální výchova a výchova dramatická. Ze strany nově přizvaných oborů se objevila snaha o jejich úplné zrovnoprávnění se dvěma tradičními.

Neobjevil se ovšem příslib zvýšené hodinové dotace. Už tato situace sama o sobě vyznívá jako riziko pro hudební obor, má-li se do již tak malého prostoru, jaký umělecké obory na základních školách mají, vměstnat pět oborů namísto dvou. Přímo by to odporovalo cíli revize, podle níž se má učivo redukovat, aby se mu žáci mohli věnovat více do hloubky.

V březnu 2023 byly zveřejněny nové návrhy koncepcí. Ze zveřejněných dokumentů vyplynulo, že pracovní skupina pro Umění a kulturu se nedokázala domluvit na struktuře výuky, a vznikly tak dvě varianty, označené jako A a B.

Varianta A se nadále opírá o hudební a výtvarné vzdělání jako o základní pilíře výuky uměleckých oborů. Tři zbývající obory mají být realizovány formou projektů a zejména na druhém stupni ZŠ prostřednictvím povinně volitelných předmětů.

Varianta B je radikálnější. Všech pět oborů by podle ní mělo být zcela zrovnoprávněno. Dva z nich by měly být souvisle vyučovány minimálně po dobu pěti let. Ředitelé škol by tak sami mohli rozhodnout, které z pěti oborů budou v jejich škole žákům nabídnuty ke kontinuální výuce. Objevují se argumenty pro tuto variantu, které praví, že umění jsou si rovná a že kreativita dítěte by neměla být potlačována na úkor zájmu oborů. Autoři koncepce B předpokládají, že proměna vzdělávání by byla postupná, protože zpočátku by ředitelé pravděpodobně jako hlavní předměty ponechali výtvarnou a hudební výchovu.

Variantu B vnímáme jako rizikovou. Domníváme se, že schopnost porozumět hudbě je důležitá i pro taneční umělce, režiséry nebo dramaturgy. Tím hudbu nechceme stavět

do pozice nadřazeného umění, chceme jen připomenout její nezbytnost pro další obory. Dovednost rozumět hudbě se ovšem neobjevuje ze dne na den. Hudební percepce se vyvíjí postupně a dětský věk je pro její rozvoj zcela zásadní. Pokud by se někteří ředitelé škol při prosazení varianty B rozhodli zvolit nehupební obory jako kontinuálně vyučované, na hudbu by zbyl pouze zlomek původního rozsahu výuky. Bez potřebného času by nebylo možné percepční a další hudební dovednosti u dětí rozvíjet. To by mohlo vést i ke ztrátě mnoha hudebních talentů.

Často jsou to totiž právě učitelé ze základních škol, kteří jako první rozpoznají u dětí nadání, a motivují je k jeho dalšímu rozvíjení na základních uměleckých školách.

Hudební výchova je obor, který se jistě bude dál vyvíjet. Dnes není aktuální pouze otázka, jak mladší generaci zprostředkovat hodnotná díla, ale objevují se mnohé další: např. jak rozvinout základní lidský projev, jakým je zpěv, v době, kdy se tak málo zpívá. Jak naučit děti soustředěně hudbu poslouchat – hudba jako všudypřítomná kulisa tuto schopnost nerozvíjí, ale spíše utlumuje. Domníváme se, že bychom neměli vzdávat úsilí přivádět děti k hudbě, neboť v sázce je mnoho. Hudba rozvíjí celkovou citlivost a vnímavost člověka. Kvalitní hudební vzdělávání pro všechny navíc propojuje umělce s lidmi – dává světu hudebníků smysl, když je jejich umění chápáno a vyhledáváno.

Bylo by správné, kdyby byli žáci vedeni i k hlubšímu porozumění filmovému, divadelnímu a tanečnímu umění. I my vnímáme, že tato umění jsou důležitá. Nesouhlasíme však se zavedením jejich výuky za cenu omezení rozsahu a kontinuity hudební výchovy na všeobecných školách.

Je potřeba vzít v úvahu, že již v současnosti se žáci s divadlem a filmem setkávají např. v rámci hodin literatury a pohybová výchova je součástí výchovy hudební.

Mnoho lidí dnes trápí roztržitost a těkavost a mezi dětmi je tato tendence bohužel velmi silná. Dítěti je dnes třeba velmi pomáhat, aby se mohlo vnořit do jedné činnosti a soustředit se na ni. Rozptylujících vlivů je v dnešní době příliš mnoho. Dítě obvykle nedokáže samo rozpoznat, který z věcí rozptyluje a který má potenciál rozvíjet. Největší díla umění navíc dítě nemůže chápat okamžitě, ale k jejich porozumění vede proces učení. Zavedení výuky pěti uměleckých oborů při malé časové dotaci by bohužel mohlo podpořit současnou tendenci pojmát umění spíše konzumním způsobem. Při nedostatku času je skoro nemožné naučit dítě vnímat umění soustředěně a nalézat v něm hloubku a potřebné souvislosti. Vystavení dítěte pouhé chvilkovosti

vjemů z mnoha oborů v něm nemusí založit potřebný základ vedoucí k porozumění umění v pozdějším věku. Přitom hudební a výtvarné vzdělání společně se znalostmi z hodin literatury pomáhají i k hlubšímu porozumění filmu a divadlu.

Ztotožňujeme se s obsahem otevřeného dopisu děkanů pedagogických fakult. Domníváme se, že odborníci hudebního a výtvarného oboru by měli mít v pracovní skupině větší zastoupení.

Vymezujeme se vůči variantě B, ve které vidíme značná rizika pro české školství i pro českou společnost.

Emil Viklický, skladatel, klavírista

Emil Hradecký, pedagog, skladatel

*prof. Alena Vlasáková, vysokoškolský pedagog JAMU v Brně
a HAMU v Praze*

*prof. PaedDr. Jiří Kolář, sbormistr, 1964–1999 pedagog
Univerzity Karlovy*

*doc. MgA. Ivo Kahánek, Ph.D., koncertní pianista a vysokoškolský
pedagog, HAMU v Praze*

*doc. Mgr. Eduard Douša, Ph.D., pedagog a skladatel,
HAMU v Praze, Univerzita Karlova*

*Mgr. MgA. et MgA. Štěpán Polícer, ředitel Cyrilometodějského
gymnázia a střední pedagogické školy Brno*

*MgA. Filip Magram, ředitel Gymnázia a Hudební školy
hlavního města Prahy*

Ivana Landsingerová, ředitelka Gymnázia Jana Keplera, Praha

Mgr. Ivana Hynková, ředitelka Gymnázia Aloise Jiráska, Litomyšl

Mgr. Pavel Matějovský, ředitel školy, Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická, Nová Paka

PaedDr. Pavel Kloub, ředitel ZUŠ Ilji Hurníka, Praha 2

*doc. MgA. Jana Palkovská, vysokoškolský pedagog,
Univerzita Karlova*

doc. MgA. Libuše Tichá, Ph.D., pedagog, Univerzita Karlova

*MgA. Martin Fišl, pedagog hry na klavír,
Janáčkova akademie múzických umění*

Ida Kelarová, umělkyně, sbormistryně, zpěvačka

*MgA. Martina Schulmeisterová, Ph.D., pedagog,
Konzervatoř P. J. Vejvanovského Kroměříž*

*MgA. Jindra Nečasová Nardelli, Ph.D.,
hudební skladatelka, klavíristka*

Petr Drešer, ředitel ZUŠ Adolfa Voborského, Praha 4
ak. mal. Vladimír Vošahlík, ředitel ZUŠ, Praha 3, Štítného 5

Iva Vainarová, ředitelka ZUŠ, Plzeň, Terezie Brzkové 33

MgA. Ivana Junková, ředitelka ZUŠ Řevnice, sochařka

MgA. Ilona Růčková, Ph.D., výkonný umělec, pedagog konzervatoře
a ZUŠ, Konzervatoř Evangelické akademie Olomouc

MgA. Libuše Bartošková, pedagog zpěvu,
Konzervatoř Evangelické akademie Olomouc

MgA. Lukáš Broda, pedagog,
Konzervatoř Evangelické akademie Olomouc

Mgr. Marika Žáková, pedagog,
Konzervatoř Evangelické akademie Olomouc

Marie Malinová, ředitelka ZUŠ Dobruška Lidmily Ostrava-Svinov

Renata Neubauerová, DiS., ředitelka ZUŠ Edvarda Runda,
Ostrava – Slezská Ostrava

Mgr. Eliška Kunčíková, ředitelka ZUŠ Vladimíra Ambrose Prostějov

Radim Trčálek, ředitel ZUŠ Vsetín

Mgr. Jan Štěpánek, ředitel ZUŠ duchovní hudby Frýdek-Místek

PhDr. Ondřej Šedivý, ředitel ZUŠ Roudnice nad Labem

Mgr. akad. soch. Jana Bačová Kroftová, sochařka,
pedagog VV na gymnáziu PORG Libeň

Mgr. Anna Würtherlová, DiS., pedagog HV a AJ na
Arcibiskupském gymnáziu

Bc. Mojmír Poláček, pedagog uměleckých předmětů,
Gymnázium s uměleckou profilací a ZUŠ Pavla Křížkovského v Brně

Mgr. Taťána Mikulénková, pedagog HV, ČJ a AJ,
Jazykové gymnázium Pavla Tigrida, Ostrava-Poruba

PaedDr. Helena Kaločová, pedagog HV a ČJ,
Masarykovo gymnázium, SZŠ a VOŠZ Vsetín

Mgr. Markéta Dušková, pedagog HV a ČJ,
Masarykovo gymnázium Vsetín

Mgr. Jan Černoš, pedagog VV a dějin umění,
Gymnázium Boženy Němcové, Hradec Králové

Mgr. Marie Opekarová, pedagog HV a ČJ, Gymnázium Cheb

Mgr. Lenka Štorková, pedagog ČJ a VV, Gymnázium Cheb

Mgr. Jaroslava Nývtová, pedagog HV,
Krkonošské gymnázium a SOŠ, Vrchlabí

Mgr. Jaroslav Dvorský, pedagog VV,
Krkonošské gymnázium a SOŠ, pedagog VO na ZUŠ Trutnov

Mgr. Martina Včeláková, houslistka,
pedagog ZUŠ Jana Zacha Čelákovice

Mgr. Jana Beranová, pedagog, Gymnázium Jana Blahoslava
a Střední pedagogická škola Přerov

Mgr. Lenka Miklasínská, pedagog,
Střední pedagogická škola Přerov

PaedDr. Kateřina Krausová, pedagog VV,
Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická, Nová Paka

Miloš Šír, zástupce ředitele ZUŠ Pardubice, Havlíčkova 925

Vojtěch Línek, flétnista Filharmonie Hradec Králové,
pedagog ZUŠ Pardubice

Mgr. Hana Shánělová, Ph.D., akademický pracovník
Univerzity Pardubice, pedagog ZUŠ Pardubice

BcA. Filip Kudelásek, DiS., pedagog, ZUŠ Pardubice

Pavla Slouková, DiS., pedagog, ZUŠ Pardubice

MgA. Viktor Vojnovič, klavírista a pedagog,
doktorand Janáčkovy akademie múzických umění

Mgr. Zuzana Vojnovič, doktorandka
Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy

Dne 28. 4. 2023

KOMENTÁŘ MILENY KUSÉ

Neberte dětem výtvarnou a hudební výchovu

V poslední době se stále více diskutuje o koncepci oboru Umění a kultura, která rozhodne o tom, jak se děti budou v budoucnu setkávat s hudební a výtvarnou výchovou a dalšími uměleckými obory.

Od nejútlejšího dětství člověka láká zanechat za sebou nějakou stopu. Prstem, klacíkem, tužkou... Dítě začíná postupně zobrazovat své okolí, opakuje si a prohlubuje to, co zažilo, všimá si a vnímá dění kolem sebe, reaguje na ně. Škola žákovi pomáhá, jak své zážitky interpretovat — způsobů je tolik. Dítě se snaží zvládnout abecedu grafických znaků, poznává linii, barvu, tvar..., rozvíjí jemnou motoriku, uvědomuje si, že se svým okolím může komunikovat i výtvarnými prostředky. Hledá svůj způsob i prostor pro vyjádření. Při tomto hledání rozvíjí a uvědomuje si vlastní osobnost i svět kolem sebe. A výtvarná výchova při tomto procesu vytváření vlastní osobnosti má důležitou roli.

Ze škol nevycházejí výtvarníci, ale lidé, kteří si pomocí získaných poznatků a dovedností z výtvarné výchovy dokážou uvědomovat prostor, ve kterém žijí, a situace, na které mohou a dokážou reagovat. Lidé, kteří vidí a slyší. Neberme dětem možnost kultivovat své základní smysly ve výtvarné a hudební výchově.

Milena Kusá

Milena Kusá je učitelka na základní škole.

KOMENTÁŘ LUCIE JAKUBCOVÉ HAJDUŠKOVÉ

Co se mi honí hlavou? Jak je možné, že přes silné protesty odborné veřejnosti je stále ve hře revize RVP pro ZV, která plánuje otevřít vzdělávací oblast Umění a kultura dalším uměleckým oborům?

Co mi na tom vadí?

- některé tyto obory nemají oborové didaktiky,
- nejsou akreditovány jako učitelské obory na ZŠ.

Výtvarná výchova je předmět, který je nejčastěji vyučován neaprobovanými učiteli. Je to jeden z faktorů, který ovlivňuje kvalitu výuky VV na ZŠ.

Co z toho plyne?

- kde se vezmou aprobovaní vyučující dalších kreativních/uměleckých oborů?
- bude ve školách ochota zaměstnávat volnomyšlenkářské umělce, když je problém zaměstnat volnomyšlenkářské aprobované výtvarkáře?

Vize a revize RVP je sexy na papíře, ale reálné školství na ni není připravené. Propast mezi ideou a skutečností se prohloubí a povede to jedině k dalšímu kritickému tlaku na

školy, ředitele a vyučující. Potřebujeme od MŠMT pomoc, podporu a ne klacky pod nohy a další a další těžko splnitelné nároky.

Paní ředitelka ráda tančí. A tak se rozhodne, že ve škole, kde působí, budou děti mít povinný Tanec a Hudebku... najme baletku, protože vypadá sympaticky a vystudovala konzervatoř a taky sem tam tančila v divadle a v lepším případě jednou za rok udělá taneční workshop pro děti. A tak začne od září učit na druhém stupni... vběhne do školy, odučí a zase běží pryč, protože má casting. Že ve sborovně visí info, kde má dozor a že má suplovat dějepis, nevím... on to za ni někdo udělá, asi ten aprobovaný hudebkář, který je 5 let na PedF UK připravován na to, aby uměl učit a fungovat ve škole.

No, vlastně je mi jedno, co s námi výtvarkáři bude, my se o sebe postaráme. Ale co to udělá s kulturní gramotností mých dětí, to už mi fakt jedno není.

Zaručte nám kvalitní vzdělávání v oblasti Umění a kultura, respektujte odbornost vyučujících VV a HV. A pak si klidně otevřete oblast dalším kreativním oborům. Jo a disponibilních hodin je na inovace taky dost.

Lucie Jakubcová Hajdušková

Mgr. Lucie Jakubcová Hajdušková, Ph.D., působí na katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

KOMENTÁŘ MONIKY PLÍHALOVÉ

5 let na ZŠ bez výtvarné a hudební výchovy?

V posledních dnech byly zveřejněny koncepce revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání ve vzdělávací oblasti Umění a kultura. Koncepce B umožňuje ukotvení oborům výtvarná a hudební výchova, které jsou zavedeny ve stávajícím kurikulu, ale nově také oborům doplňujícím – dramatické, taneční a pohybové, filmové/ audiovizuální výchově.

Má být na řediteli školy, jak bude výuka v oblasti Umění a kultura na školách realizována. „Žák má možnost získávat a rozvíjet své tvůrčí schopnosti kontinuálně v obsahových celcích odpovídajících dvěma uměleckým oborům v minimálně pětileté návaznosti.“ (Návrh koncepce revize vzdělávací oblasti Umění a kultura, s. 14, dostupné z: <https://velke-revize-zv.rvp.cz/files/koncepce-uak.pdf>)

Může se tak snadno stát, že výtvarná a hudební výchova nebudou vyučovány na školách vůbec. Žáci tak nedostanou

příležitost učit se základním vyjadřovacím prostředkům, ale budou mít např. 5 let film a tanec. Je možné, aby se žáci prvního stupně ve škole přestali výtvarně či hudebně vyjadřovat? Výtvarná tvorba je pro děti přirozenou potřebou, jak potvrzují výzkumy dětské kresby již od počátku 20. století. Takové ochuzení považuji za skandální! Absence výtvarné a hudební výchovy v základním vzdělávání nemá obdobu v žádné zemi...

Monika Plíhalová

Mgr. Monika Plíhalová působí na Katedře výtvarné výchovy a kultury Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni a je členkou kontrolní komise České sekce INSEA.

KOMENTÁŘ TIMOTEJE BLAŽKA

Podpůrné stanovisko opřené o slovenskou zkušenost

Som veľmi hrdý, že sme v rámci školskej reformy zaviedli pojmy doménová, UMELECKÁ gramotnosť a prierezová, VIZUÁLNA gramotnosť. Explicitne tým vyjadrujeme, že oblasť kultúry a umenia nie je pre nás menejcennou vzdelávacou oblasťou. Je nutnou a dôležitou súčasťou základného vzdelávania. V mnohom nám boli vzorom naši kolegovia z Českej sekcie INSEA, ktorí predčasom bojovali o zavedenie pojmu „kulturní kompetence“. Bolo to však Pyrrhovo víťazstvo. Dnes sú v situácii, kedy v ČR uvažujú (dúfam, že len uvažujú) o alternáciách umeleckých predmetov; tie predkladá variant B v revíziách vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra RVP ZV (nemusíme skĺznuť do diskusie o dôležitosti jednotlivých odborov, ktoré by do tejto oblasti mohli spadať). Pre mňa osobne je neuveriteľné, že tento variant prináša alternáciu dekády rokov budovaných predmetov, ktoré boli etablované a stali sa rešpektovanou súčasťou základného vzdelávania.

ALTERNÁCIE POPIERAJÚ PRINCÍPY ZÁKLADNÉHO VZDELÁVANIA!

Základné vzdelávanie poskytuje žiakom ZÁKLADNÉ poznatky, zručnosti a schopnosti v rôznych oblastiach, ktoré sú potrebné pre ich vývoj, orientáciu v živote a v spoločnosti, a tiež pre ich ďalšie vzdelávanie a výchovu. ALTERNÁCIE vedú k vypadnutiu týchto ZÁKLADNÝCH poznatkov, zručností a schopností — alebo nazvime ich spôsobilostí. Prírvukujem slovo ZÁKLADNÝCH, nie rozširujúcich, nie doplňujúcich, nie profilujúcich...

Prečo nikdy nepríde k alternácii matematiky s informatikou alebo materinského a cudzieho jazyka?

Odpoveďou je: pretože sú považované za základné... Prečo teda pristúpiť k alternácii obsahov v rámci vzdelávacej oblasti umenie a kultúra? Prečo dopustiť, aby boli spôsobilosti žiakov výsledkom trebárs personálnej politiky na úrovni školy a zároveň prečo sa vzdávať princípom vymedzenia toho, čo je základné a prístupné rovnako všetkým žiakom v celej ČR?

Držím päsť Petre Šobáňovej, vyjadrujem jej podporu a želám členom INSEA veľa síl v náročnom a neustálom obhajovaní, a tiež pri argumentovaní medzi diskutujúcimi...

... ak teda to, čo sa deje, nie je len kamufláž už politicky uzavretých rozhodnutí...

Timotej Blažek

Mgr. Timotej Blažek, Ph.D., se odborně zabývá rolí materiality v rozvoji myšlení a vizuální gramotnosti, aktuálně působí na Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, kde se venuje slovenskému kurikulu.

KOMENTÁŘ IRENY POHL HOUKALOVÉ

Jednohubky na talíři, nebo koncepční umělecké vzdělávání na základních školách?

Plně podporuji své kolegy Petru Šobáňovou, Milana Motla, Jiřinu Jiříčkovou a řadu dalších v boji proti absurdnímu a zcela nekoncepčnímu rozmělnění výuky uměleckých výchov na ZŠ. Je samozřejmě nutné implementovat do uměleckého vzdělávání inovace a projekty, nicméně obzvláště v mladším školním věku je nemyslitelné, aby byla již nyní nízká hodinová dotace hudební či výtvarné výchovy nahrazena například filmovou výchovou. Nejde o pedagogii, ale o děti, o jejich rozvoj hudebnosti, manuálních schopností, kreativity s vlastním tělem, jejich nadání... Troufám si říci, že s ohledem na svoji profesní praxi jak v kultuře, tak uměleckém vzdělávání mám reálnou schopnost vnímat problematiku komplexně, nikoliv z rigidního úhlu pohledu „hudebkáře“. Přesto jednoznačně podporuji stanoviska svých kolegů z oboru, podepřená navíc školní realitou.

Filmová výchova a nová média patří do ZŠ formou projektů a nástrojů napříč obory či formou volitelných předmětů. Máme zde síť ZUŠ, kde absolventi těchto oborů mohou najít své pole působnosti, přesto zužky samy reflektují absenci či minoritu pedagogů-profesionálů, kteří by tyto obory dokázali jako samostatný obor vést. Věřím, že vyhraje na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy zdravý rozum a prospěch dětí a mládeže nad lobby těch, kteří

chtějí pojmut výuku uměleckých výchov jako nabídku „jednohubek na talíři“.

Irena Pohl Houkalová

Mgr. Irena Pohl Houkalová je hudební pedagožka a pěvkyně, v Nadačním fondu Magdaleny Kožené pracuje na významných projektech ZUŠ Open a MenART; je čestnou členkou České sekce INSEA.

KOMENTÁŘ ANDREY HANÁČKOVÉ

Podpůrné stanovisko odbornice z katedry divadelních a filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Palackého

Dost jsem to v posledních dnech zvažovala a pečlivě četla příspěvky, které se k tématu omezování výtvarky a hudebky objevily na sítích i v médiích. Petici jsem dnes podepsala s tímto komentářem:

Podepisuji jako matka, která si u nejmladšího dítěte nevybavuje, kdy naposledy přineslo ze školy obrázek – ty starší jich mají na půdě plné krabice.

Podepisuji jako sestra středoškolské učitelky, která se vehementně snaží prosadit, aby se dalo na jejím gymnasiu maturovat z dějin umění a hudby. Prokousala se všemi akreditacemi a nesystémové kroky ministerstva toto její úsilí znemožní.

A podepisuji i jako akademička našťvaná na špatnou komunikaci ministerských úředníků s pedagogickými fakultami a s lidmi z praxe. Zároveň stojím velmi o to, aby se dětem posilovaly ve školách i další „výchovy“, především mediální.

Zažila jsem však u dvou starších dětí, že formou epochálního nebo projektového vyučování je to velmi dobře možné. Pokud klasické tereziánské školství lpí na rozdělení výuky do 45minutových jednotek, nezbývá než trvat na tom, že nelze ubírat hodiny „výchov“, které vedou zdaleka nejen k posílení estetického vnímání a jemné motoriky, ale i k práci s volnými vlastnostmi a schopnosti koncentrace.

Andrea Hanáčková

Doc. Andrea Hanáčková, Ph.D., je prorektorkou Univerzity Palackého v Olomouci. Odborně se zaměřuje na rozhlas, a to nejen jako teoretička, ale i jako autorka, dokumentaristka. Od roku 2005 působí na katedře divadelních a filmových studií Filozofické fakulty UP, od roku 2020 tuto katedru vedla. Je spoluzakladatelkou oboru Televizní a rozhlasová studia.

PŘEČTĚTE SI VÍCE K TÉMATU REVIZÍ RVP!

Experti na hudební a výtvarnou výchovu kritizují reformu výuky, ta zatím pokračuje bez nich

MARIETTA DUBINOVÁ

+ Odebrat e-mailem

Mezi odborníky se rozhořel spor o výuku umění a kultury ve školách. Ilustrační foto: Hanna Wlitéová, DPA/CTK

Čtrnáct odborníků na výtvarnou a hudební výchovu pozastavilo svou práci na novém kurikulu, protože se jim nelíbí chystané změny.

Milan Motl

8. květen

Reakce Národního pedagogického institutu České republiky (NPI ČR) na otevřený dopis některých členů pracovní skupiny Umění a kultura k pozastavení odborné spolupráce s NPI ČR (ze dne 19.4.2023) je příznačná. Velmi dobře dokresluje přístup NPI, to jak si pracovníci této instituce váží ochoty a spolupráce odborníků z praxe a jak jsou proklamace o participativnosti a transparentnosti falešné!

Odklon od původních zadání k revizi je samozřejmostí? Co je nepohodlné, je dezinformace. Rozhodnutí ke koncepcím nedostanete! Nesouhlasíte, budete nahrazeni loajálními. Ale vyhodíme Vás, až sami odmítnete naše podmínky.

JSOU ZÁSTUPCI NPI VŮBEC SCHOPNI VÉST ODBORNÝ DIALOG?

Toto je současná revize základního vzdělávání a nejen v oblasti Umění a kultura! To je realita moci, absurdita a manipulace, tedy rozhodně ne znaky otevřeného a demokratického přístupu! TO PŘECI NEMŮŽEME DOPUSTIT!

Proces revize (včetně tzv. malé) vykazuje problémy již od počátku, kdy je doprovázen neustálými projevy nespokojenosti zúčastněných odborníků, akademiků i učitelů z praxe. Experti napříč obory kromě celkového uchopení revize ze strany NPI kritizují špatnou koordinovanost, chaos, nedostatek času, plýtvání penězi atd. Bude snad pro revizi nadějí nový ministr školství Mikuláš Bek?

“

Odpověď NPI dokresluje, jak si tato instituce váží ochoty a spolupráce odborníků z praxe a jak jsou proklamace o participativnosti a transparentnosti falešné!

Asociace učitelů hudební výchovy

SLEDUJTE SOCIÁLNÍ SÍTĚ ČESKÉ SEKCE INSEA A NAŠICH PARTNERSKÝCH ORGANIZACÍ!

Asociace učitelů hudební výchovy
30. duben

Významné instituce: INSEA - MEZINÁRODNÍ SPOLEČNOST PRO VÝCHOVU UMĚNÍM, EAS - EVROPSKÁ ASOCIACE PRO HUDBU VE ŠKOLÁCH a ČESKÁ HUDEBNÍ RADA při UNESCO podpoří naši snahu zachovat pozici hudební a výtvarné výchovy na základních školách. MOC DĚKUJEME!

Více k prohlášení prezidenta INSEA zde:
<https://www.insea.cz/aktuality>

Právní zpráva ze dne 30. dubna 2023

Dear Members, dear Public Relations Officers of the Czech Republic,

On the occasion of the 50th anniversary of the founding of the European Association of Music in Schools (EAS) and the International Society for Music Education (INSEA), we are pleased to announce that the Czech Republic has been elected as a member of both organizations.

The EAS is a non-profit organization that promotes the role of music in education and culture. It is a platform for music educators and researchers from all over the world. The INSEA is a non-profit organization that promotes the role of music in education and culture. It is a platform for music educators and researchers from all over the world.

We are proud to be part of these organizations and to represent the Czech Republic. We will work hard to promote the role of music in education and culture in our country and to contribute to the development of music education in the world.

Yours faithfully,
Jiří Štěpánek
President of the Czech Section of INSEA and EAS

Asociace učitelů hudební výchovy
26. duben

HÁJÍME HV a VV jako základní a plnohodnotný prostředek uměleckého vzdělávání na ZŠ. ALE TAKÉ NABÍZÍME SKUTEČNÉ ROZŠÍŘENÍ NABÍDKY na rozšiřování a inovaci s realistickým PŘÍNOSEM PRO VŠECHNY DĚTI! Nabízíme skutečné zavedení dalších uměleckých výchov (drama, tanec, audio a film) na všech školách formou integrace do stávajících vzdělávacích oborů a v rámci volitelných předmětů. Možnost, že by na 5 let HV a VV na ZŠ chyběla ani zavedení integrovaného předmětu "Základy kultury", učitelé těžko uchopitelného a obsahově vyprázdněného předmětu, nebude přínosem ani pro děti ani nepřispěje k potřebnému posílení významu a postavení umění a kultury ve vzdělávání a společnosti. Vnímáte-li to podobně jako my, Vaši podporu můžete stále vyjadřovat v příložené petici: https://www.petice.com/hudebni_a_vytvarna_vychova_jako...

<https://operaplus.cz/konec-hudebky-a-vytvarky/>

OPERAPLUS.CZ
Konec hudebky a výtvarky na českých školách: Cesta k degeneraci...
Připravovaná revize obsahu předmětů základních škol buď emoce – tato reforma má moment...

AVP výtvarní pedagogové sobě
4. duben

Vážené členky a členové Asociace výtvarných pedagogů,

Jak jistě víte, v současnosti probíhá velice živá diskuse o koncepcích A a B ve vzdělávací oblasti Umění a kultura v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání. Na našem FB jsme již sdíleli stanovisko INSEA, které podporujeme; nyní je možné podepsat i petici.

Hudební a výtvarná výchova jako pevná součást základního vzdělávání a všem dětem možnost setkávání s dalšími uměleckými obory - [Petice.com](https://www.petice.com/hudebni_a_vytvarna_vychova_jako...) (https://www.petice.com/hudebni_a_vytvarna_vychova_jako...)

Prosím, zvažte její podporu.

Byla bych ráda, kdyby AVP petici podpořila.

Děkuji, přeji pěkné jarní dny i pro výtvarnou výchovu,

Miroslava Bažantová, předsedkyně AVP

KLASKAPLUS.CZ
Milan Motl: Hudební výchova je základem vzdělání
„Snažíme se obracet i na nepoučené posluchače, kteří se v sobotu mohou těšit na rockové ora...“

#revizeRVP

Požadujeme více času a zkvalitnění procesu tvorby RVP ZV.

SKAV
stálá konference asociací ve vzdělávání

CENTRUM OBČANSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

EDUin
CENTRUM PRO DEMOKRATICKÉ UČENÍ

Videozáznam z Kulatého stolu SKAV a EDUin na téma: Na co by se měl zaměřit nový ministr školství?

22. května 2023

Kulatý stůl SKAV a EDUin na téma: Na co by se měl ...

Přehrát po... Sdílet

YOUTUBE

Vysílá: YouTube

ALENA HŮRKOVÁ ZAVRŠILA SVÉ PŘEDSEDNICTVÍ V ASOCIACI VÝTVARNÝCH PEDAGOGŮ, AVP MÁ NOVÉ VEDENÍ

Asociace výtvarných pedagogů, profesní spolek sdružující výtvarné pedagogy a pedagožky, má nové vedení. Na konci roku 2022 zvolila členská základna novou předsedkyni spolku, jíž se stala Mgr. Miroslava Bažantová. Revizorkou se stala Mgr. Ivana Ullmannová. Pozici předsedkyně tak po řadě let opouští Alena Hůrková, jež se zasloužila o obnovu činnosti AVP v roce 2011.

Foto zachycuje Alenu Hůrkovou (uprostřed) na jedné z akcí AVP; foto archiv Aleny Hůrkové

Organizace, jež byla založena již v roce 1990, nabízí učitelům a učitelkám výtvarné výchovy výměnu zkušeností v oboru, zprostředkování odborných informací, ukázky metodických přístupů a koncepcí výuky. Vedle odborného programu připravuje AVP společenská setkávání členů z celé republiky spojená s kulturními zážitky.

Posláním AVP je především rozvíjení a podpora profesionální, odborné a pedagogické úrovně vyučujících výtvarné výchovy na všech typech škol. Jejím úkolem je také budování databáze pojetí a metodických přístupů k výuce výtvarné výchovy, zprostředkování odborných informací a zkušeností z praxe, vytváření podmínek pro prezentaci profesní činnosti

výtvarných pedagogů. Navazuje tedy na mnohaleté úsilí o zlepšení pozice výtvarné výchovy nejen ve školách, ale i ve společnosti.

Kdo je Alena Hůrková?

Mgr. Alena Hůrková patří mezi respektované a obětavé osobnosti oboru s řadou pedagogických zkušeností. V čele Asociace výtvarných pedagogů se zasloužila o kontinuitu a pokračování činnosti této profesní organizace, za což jí patří poděkování. Účastníci a účastnice akcí asociace si jistě vděčně vzpomenu na osobní nasazení Aleny Hůrkové, neutuchající péči o kontakt pedagogů s umělci, kurátory a galeriemi a na její vlídnost a eleganci.

Alena Hůrková absolvovala Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a její dlouholeté pedagogické působení je spojeno s Gymnáziem J. K. Tyla v Hradci Králové. Kromě toho také spolupracovala s katedrou výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové jako fakultní učitelka a vedoucí pedagogických praxí. V rámci středoškolských projektů se se svými studenty pravidelně účastnila scénografických výstav v rámci Pražského Quadriennale. Je přesvědčena, že výchova uměním je nesmírně důležitá, musí být však spojena s teorií a poznáním dalších druhů umění, student by se měl stát všestranně vzdělanou osobností. Bez znalostí není možná diskuze, proto je nutné orientovat se ve znacích jednotlivých směrů, ale také vysvětlovat příčiny jejich vzniku, vzhledem ke společenským a filozofickým okolnostem dané doby.

Aleně Hůrkové děkujeme za vynikající spolupráci mezi našimi organizacemi a do dalších let jí Česká sekce INSEA přeje pevné zdraví a mnoho radosti z umění, rodiny a přátel!

JANA RANDÁKOVÁ OPOUŠTÍ SVOU POZICI V NIPOS ARTAMA, NASTUPUJE MICHAL CHODANIČ

Mgr. Jana Randáková řadu let působila jako odborná pracovnice příspěvkové organizace NIPOS útvaru ARTAMA pro výtvarné aktivity dětí a mládeže. Na této pozici před lety nahradila Mgr. Zdeny Syneckou a pokračovala v práci spojené s organizováním celostátních přehlídek výtvarných prací dětí a mládeže. Přehlídky mají ve výtvarném oboru dlouholetou tradici, konají se již od roku 1975 a jsou koncipovány jako trienále. Jana Randáková spolu se svými spolupracovníky udržela vynikající kvalitu těchto přehlídek

a zasloužila se o jejich další kvalitativní proměnu, o čemž svědčí nejen podoba celostátních přehlídek od roku 2016 (Atakující obrazy, Zlín, Sdílená imaginace, Zlín) a přípravných seminářů pro pedagogy, ale i vysoká úroveň poslední z přehlídek pod koordinací Jany Randákové, jež se nedávno uskutečnila v Národní galerii pod názvem Blízko i daleko.

Přehlídka akcentuje koncepční a dlouhodobou práci učitelů a podporují ji také odbornými a praktickými semináři; jejich cílem je podporovat inovativní metody práce s dětmi a mládeží, jež rozšiřují dosavadní přístupy. Jak uvádí Jana Randáková ve své reflexi přehlídky Atakující obrazy, „zkoumat, rozvíjet a prezentovat téma vizuálními prostředky“ znamená „hledat a nalézat strategie, jak obrazy vznikají, jak lze pracovat s jejich komunikačním obsahem, se stále častěji užívanou interaktivní formou“. (Jana Randáková v publikaci *Bylo, je, bude*, 2023) To zajisté není pro pedagogy jednoduchý úkol a náročná práce Jany Randákové na díle přehlídek jim v tom vydatně pomáhala. Za to jí patří poděkování!

Fotografie zachycuje Janu Randákovou (vlevo v popředí) během zahájení zatím poslední celostátní přehlídky v Národní galerii v Praze; napravo pohled do výstavy; foto Petra Šobáňová

Na pozici koordinátorky a odborné pracovnice NIPOS ARTAMA nahradí Janu Randákovou Mgr. Michal Chodanič. Česká sekce INSEA mu přeje úspěch a těší se na další spolupráci a na setkávání na akcích NIPOS ARTAMA!

Kdo je Jana Randáková?

Vystudovala obor výtvarná výchova na PedF Univerzity Hradec Králové. Má dlouholetou praxi v oblasti výtvarné pedagogiky na ZŠ, gymnáziích a VOŠP. Působila jako metodička DVPP, externě se spolupodílela na ověřování RVP. Příležitostně publikuje metodické zkušenosti a přednáší o kultuře odívání. Miluje svou rodinu, přátele, práci, umění a věci s trvalou hodnotou. Má ráda harmonii, nemá ráda

chaos. Věří v myšlenku architekta Ludwiga Mies van der Rohe, že Bůh se skrývá v detailech. (Převzato ze stránek NIPOS ARTAMA)

PROBĚHLA 17. CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKA VÝTVARNÝCH PRACÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE „BLÍZKO I DALEKO“ 2023

V prostorách Národní galerie v Praze se uskutečnila výstava výtvarných prací dětí a mládeže, již uspořádal NIPOS ARTAMA. Přehlídka spojená s bohatým programem prezentovala projekty výtvarných pedagogů a pedagožek různých typů škol a zařízení a potvrdila vysokou úroveň výtvarné výchovy v České republice.

Výstava byla přístupná ve dnech 13. května – 2. června 2023 v Korzu Veletržního paláce Národní galerie v Praze, Dukelských hrdinů 47, Praha 7. Jednalo se již o 17. celostátní přehlídku výtvarných prací dětí a mládeže. Přehlídky mají ve výtvarném oboru dlouholetou tradici, konají se již od roku 1974 a jsou koncipovány jako trienále. Nemají charakter soutěže, prezentovány jsou všechny kolekce výtvarných

prací dětí a mládeže jako celky. NIPOS jako pořadatel akcentuje koncepční a dlouhodobou práci výtvarných pedagogů všech stupňů a typů školních i mimoškolních zařízení, vedoucích zájmových kroužků a klubů, pedagogů volného času, lektorů a kurátorů muzeí a galerií. Jejich cílem je nalézat a propagovat takové metody práce s dětmi a mládeží, které rozšiřují dosavadní přístupy k výtvarnému oboru.

Snímky z předchozí a této strany nabízejí pohled do výstavy celostátní přehlídky Blízko i daleko, foto Petra Šobáňová

K 17. celostátní přehlídce NIPOS, útvar ARTAMA, ve spolupráci s Oddělením rozvoje publika NGP zrealizoval dva přípravné semináře: „Blízko i daleko I online“ a „Blízko i daleko II“. Semináře mají za cíl metodicky podpořit učitele a učitelky výtvarné výchovy a zprostředkovat do praxe aktuální trendy oboru.

Přehlídka byla instalována v prostorech Korza Veletržního paláce NGP. Ve dnech 13. – 14. května 2023 se zde konal rozborový seminář spojený s vernisáží. Jeho obsah tvořilo slavnostní zahájení celostátní přehlídky, prezentace výtvarných projektů zaslaných na přehlídku, udělení cen výtvarným pedagogům a aktuální výtvarné dílny a performance realizované lektory z Oddělení rozvoje publika NGP ve výstavních prostorách a ateliérech Veletržního paláce.

17. celostátní přehlídka výtvarných prací dětí a mládeže „Blízko i daleko“ se konala z pověření a za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a pod záštitou ministra kultury Martina Baxy. Byla organizována Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu (NIPOS), útvaru ARTAMA ve spolupráci s Oddělením rozvoje publika Národní galerie Praha, Pedagogickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci, Národním pedagogickým institutem ČR a Českou sekcí INSEA.

Součástí projektu je také [webová platforma](#), kde lze najít přehled projektů a jejich dokumentaci.

Jana Randáková, NIPOS, obor výtvarné aktivity

PUBLIKACE PŘIPOMÍNÁ TRADICI CELOSTÁTNÍCH PŘEHLÍDEK VÝTVARNÝCH PRACÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE

Kromě tradičního katalogu k výstavě završující aktuální celostátní přehlídku výtvarných prací dětí a mládeže připravil realizační tým pod vedením Jany Randákové rovněž bilanční publikaci představující historii a poslání celostátních přehlídek NIPOS ARTAMA. Publikace nabízí také osobní reflexe osobností spojených s přehlídkami a kurátorský pohled Jana Svobody, který tradičně připravuje instalační řešení přehlídek. Publikaci s názvem *Bylo — Je — Bude | Celostátní přehlídky výtvarných prací dětí a mládeže* vydal NIPOS ARTAMA v roce 2023.

OHLÉDNUTÍ ZA ODBORNOU KONFERENCÍ Kultura, umění a výchova II 9.–10. prosince 2022

Při příležitosti 20. výročí otevření Uměleckého centra Univerzity Palackého proběhla ve dnech 9. a 10. prosince 2022 konference *Kultura, umění a výchova II.*, jež připomněla také desáté výročí časopisu *Kultura, umění a výchova*. Konference se zúčastnily dvě stovky pedagogů, výtvarníků a dalších odborníků, které do barokních prostor přivedl lákavý program v čele s vystoupením hostů Gabriely Pataky, Ph.D., profesora Philipa Stevensona a architekta Ing. arch. MgA. Osamu Okamury. Česká sekce INSEA byla partnerem konference.

Konference začala již v předvečer hlavního programu vernisáží výstavy *Hot line*. Jednalo se o retrospektivní výstavu studentů a studentek katedry výtvarné výchovy PdF UP, kde byly vystaveny ty nejlepší ateliérové, bakalářské i magisterské práce. Vernisáž se konala od 17 hodin ve 3. patře Uměleckého centra Univerzity Palackého.

Zahájení konference

Konference byla slavnostně zahájena v kapli Božího těla vedoucím katedry ak. soch. Tomášem Chorým, ArtD., který připomněl historii Konviktu a jeho spojení s Univerzitou Palackého. Doktor Chorý dále představil zahraniční hosty Gabrielu Pataky a Philipa Stevensona. Dále se slova ujal rektor univerzity prof. MUDr. Martin Procházka, Ph.D., který přivítal jménem vedení fakulty hosty i návštěvníky, poděkoval hlavní organizátorce doc. Mgr. Petře Šobáňové, Ph.D., za uspořádání konference a vyzdvihl význam osobního setkávání po prožitém covidovém období. Poté se ke slovu dostal proděkan PdF UP doc. PhDr. Stanislav Štěpáník, Ph.D., který ocenil kvalitu programu a doprovodného programu, zvláště výstav. Upozornil na pestrost témat, což sám považuje za důležité, a vyzdvihl například téma inkluze.

Nahoře: happening Gabriely Pataky (zcela vpravo), dole pohled do jednání jedné ze sekcí (na snímku Alena S. Drury); foto Svatopluk Klesnil a Matěj Komínek

Petra Šobáňová poté v krátkosti představila katedru a její historii, připomněla 10. výročí časopisu *Kultura, umění a výchova*, okomentovala archivní fotografie a představila časopis jako online periodikum, jež zviditelňuje a obhajuje náš obor. V neposlední řadě připomněla stávající obory

studia pořadatelské katedry, mezi nimiž je novinkou program Průmyslový design. Doc. Šobáňová dále vyjádřila hrdost na absolventy katedry a připomněla platformu doktorandů, pořádání výstav a iniciování projektů. Následně se prostřednictvím archivních snímků ohlédla za vlastním působením na katedře a za studijními léty, kdy se Umělecké centrum univerzity z iniciativy prof. Josefa Jařaba teprve rodilo. Svůj proslov doc. Šobáňová zakončila heslem předchozí konference: „Díky, že můžem!“ Dále byla stávající vedoucí redaktorkou Petrou Šobáňovou představena nová redakční rada časopisu. Novou vedoucí redaktorkou se stala dr. Jana Musilová, Petra Šobáňová převzala po odstupující doc. Haně Myslivečkové předsednictví redakční rady. V závěru jmenovacího aktu poděkovala Jana Jiroutová, M.Phil. Ph.D., jménem celé katedry doc. Šobáňové za založení a dlouholeté vedení časopisu.

Zvaná přednáška Philipa Stevensona z University of Cambridge;
foto Svatopluk Klesnil

Zahraníční hosté

Po zahájení konference byl uveden profesor Stevenson, jenž na konferenci přijel s tématem *Místo žen*. V příspěvku se zabýval znaky misogynie v tradičním umění. Jeho přednáška byla velmi citlivým pohledem na svět, jak jej vnímají mladí lidé, plní rozporů širokého spektra, s nemožností se vyznat sám v sobě, kteří hledají svou vlastní identitu. Bylo velmi osvěžující setkat se s člověkem, který se ve svém věku a se svými zkušenostmi dívá na svět kriticky, přesto laskavě, s plnou pozorností a věnuje se citlivým tématům, jako jsou genderové otázky.

Přestože profesor Stevenson přednášel v rodné angličtině, neubíralo to jeho projevu na intenzitě. Velmi zapáleně nastolil otázky zjevné i skryté misogynie a díky tlumočení Jany Jiroutové mu mohli porozumět i jazykově méně zdatní

posluchači. Profesor velmi prozíravě předložil základní otázku, jak vlastně o takovémto tématu mluvit s dětmi.

S lehkostí posluchačům nabídl jednoduché řešení, tedy nechat děti najít obraz, který by namalovala žena, spočítat, kolik se jich v galerii nachází a zamyslet se nad tím, jak je žena v umění zobrazována.

Posléze posluchačům objasnil, že svět západního umění je světem mužským, který se na ženu dívá pouze jako na předmět touhy. Ať je žena nahá či oblečená, vždy je objektivizována, i když tato skutečnost oku nepoučeného diváka uniká. Velmi zajímavým příkladem tohoto tvrzení bylo objasnění symbolu violy či loutky, nástrojů hudby – potravy lásky. A samotný výraz „lute“ je v holandštině synonymem pro ženské pohlaví. Toto je příklad několik drobných detailů, tak zásadních pro divákův pohled, které profesor Stevensonovi neunikly. Dále posluchačům ukázal široké spektrum vnímání ženy v umění, od slabé a zranitelné, hříšnice, přes poslušnou nevolnici k lascivní svůdkyni. Mně jako ženě ani jeden tento přídomek nepřipadá nijak lichotivý. Všechny tyto bezdůvodně nadřazené pohledy jsou ale stále velmi jasné, mimo to jsou zde ale i ty skryté. Profesor Stevenson velmi názorně přiblížil příběhy několika obrazů, několika lidí, kterých se týká misogynie minulá i současná, kterou divák jen tak lehce nezaznamená. Uvedl několik umělkyně, na které svět umění zapomněl, mezi nimi například Gwen Johnovou, jejíž bratr August je dnes známější, a která je uváděna jen jako sestra svého bratra.

Dále se věnoval Thomasi Gainsboroughovi, který několikrát portrétoval britskou šlechtickou rodinu Heneagů. Profesor Stevenson na portrétech této rodiny skvěle demonstroval postavení ženy 18. století, ženy, která je pouhou sestrou stojící vedle bratra, pouhou rolí, nikoliv osobou, která má být bezejmenná, jejíž jméno není hodno zapamatování. A pokud nestojí vedle muže, stává se pouze bezejmennou ženou, jejíž jedinou dostatečnou ctností je její mládí. Nic víc. Z těchto důvodů profesor Philip Stevenson pátrá po příbězích skutečných lidí, skutečných žen, jejichž osudy se skrývají v obrazech dávné minulosti. Žen, které nesmí splynout v bezejmennou masu a zaslouží si, aby jejich jméno zůstalo zachováno. Které by věčně neměly být známy pouze jako *Portrét mladé ženy*, ale jako *Cecil*, ne jako *Loyd Heneage se sestrou*, ale jako *Luci*.

Touto svou přednáškou profesor naznačil, že pokud se chceme zbavit zloby, nenávisti a hořkosti do budoucna, musíme s očistou začít již v minulosti. Ve mně jako posluchače vyvolal otázku, kde a z čeho ta nenávist, pocit ohrožení a nadřazenost pramení?

Dalším ze zahraničních hostů byla Gabriela Pataky, Ph.D., členka Světové rady InSEA a zástupkyně Evropy v tomto orgánu, která na konferenci přijela s tématem *Stimulace inkluze ve vzdělávání skrze umění v kontextu současné vizuální kultury*, na jejíž přednášku navazoval happening v atriu Konviktů. Sama doktorka Pataky okomentovala nutnost sedět u přednesového pultíku jako znemožňující pohyb a vyvolávající nervozitu, čímž v sále hned odlehčila atmosféru. Její autentický a velmi vřelý projev si hned získal všechny posluchače v sále.

Na snímku Gabriela Pataky (vlevo) a Jana Jiroutová, za nimi Anna Boček Ronovská; foto Svatopluk Klesnil

Doktorka Pataky představila svou tvorbu spojenou s Balatonem, místem, kde vyrůstala a kam se stále především tvorbou vrací. Připomněla socialistickou historii tohoto místa, především vzpomněla Balaton jako místo setkání cizinců, jež spojuje nadnárodní společenství. Připomněla, že tato situace stále trvá, protože ač jsme členy jakéhokoliv uskupení, nikdy jako Evropané nebudeme zcela jednotní. Každý stát bude mít na umění a výtvarnou tvorbu vždy trochu odlišný názor. Tato diverzita nás ale nerozděluje, naopak nás posiluje. A právě na tuto skutečnost Gabriela Pataky naráží ve své tvorbě, jejím cílem je vyprovokovat k nahlížení vlastníma očima, bez stereotypů. Pak také zdůraznila propojení Evropy, což demonstrovala na obyčejné tužce značky Hardtmuth, české firmě, kterou milují snad všichni výtvarníci.

Dále představila katedru vizuální edukace na Pedagogické fakultě v Budapešti, kde vyučuje a vede výzkumnou laboratoř 3—6—12+, jejíž název odkazuje na stupně vzdělání. Zde se kriticky zabývá např. problematikou šablon a upadání dětských kresebných schopností, jež nejsou ve škole dostatečně rozvíjeny. Tuto problematiku mapuje napříč Evropou a porovnává vzorky žáků ze 70. let po současnost.

V neposlední řadě doktorka Pataky představila časopis InSEA, jehož následující číslo bude pojednávat o změně klimatu a o tom, jak se toto téma reflektuje ve výuce. V tomto ohledu vyzdvihla Německo, kde je integrována vzdělávací oblast *Build environment education*.

Nahoře snímek z dění na konferenci, foto Svatopluk Klesnil, dole snímek z přednášky architekta Osamu Okamury, foto Matěj Komínek

Doktorka Pataky svůj vhled do současné problematiky završila happeningem a posluchače vyzvala k participaci. Účastníci měli vzít obruč a spojit ji lepicí páskou s ostatními tak, aby všichni společně vytvořili prostor pod takto vytvořenou kupolí, jejímiž pilíři jsme my sami. Nepředstavujte si nic stabilního, nic dokonalých tvarů. Kupole se hroutila, páska se odlepovala a všichni museli držet obě ruce nahoře, aby se tato křehká konstrukce nezbortila. Zároveň ale tato skutečnost navodila pocit sounáležitosti, zodpovědnosti za celek, útulno a chráněný prostor. Přesně takto doktorka Pataky vnímá současnou společnost, v tu chvíli společnost výtvarných pedagogů.

Po happeningu se posluchači, posilnění kávou a lehce občerstvení, rozptýlili do jednotlivých sálů, kde ve dvou blocích probíhaly prezentace příspěvateľů. Konference byla

tematicky rozčleněna do tří okruhů: *Kultura, umění a výchova – výtvarná výchova mezi tradicí a inovací – kultura, umění a výchova na okraji*. O přestávce mezi bloky pak v atriu probíhala prezentace posterové sekce, na kterou se přišlo podívat mnoho zájemců a mnoho jich zaujatě debatovalo o přestřelených tématech.

Sérii přednášek završil architekt Ing. arch. MgA. Osamu Okamura se svou přednáškou *Město pro každého aneb proč je architektura důležitá*, ve které posluchačům osvětlil, co dělá město kvalitním pro své obyvatele a zhodnotil Olomouc jako město pro život.

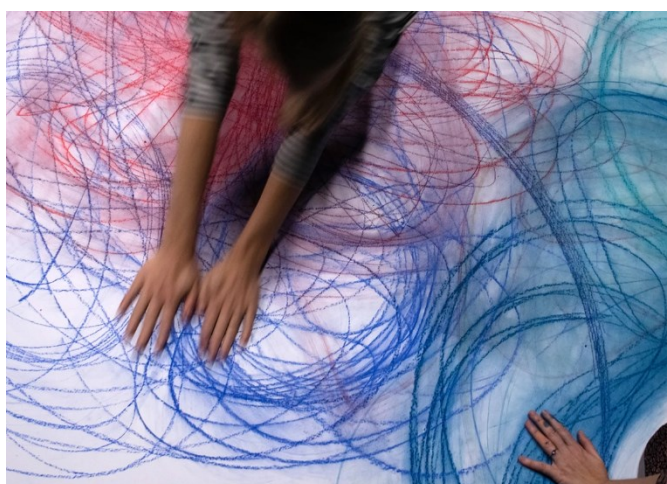
Architekt Okamura, v současné době děkan Technické univerzity v Liberci, se nejprve představil jako „konceptuální architekt“, který se nezabývá pouze budovami a jejich vzhledem, ale i lidmi žijícími ve městě, jejichž potřeby by městská architektura měla respektovat a odrážet, protože právě oni jsou těmi, kdo tvoří město. Okamura s tímto vizionářským pohledem napsal knihu *Město pro každého*, již přijel představit a jež se stala cenou pro výherce soutěže o nejlepší poster konference. Vítězkou se stala Gabriela Kašparová.

Osamu Okamura ve své přednášce představil například Tokio jako velkoměsto rodinných domů, kde si koupí auto jen ten, kdo má i parkovací místo. Déle město Detroit, výkladní skříň moderní civilizace, jež se potýká s ústupem fabrik, kolem kterých bylo v 19. století vybudováno. Takto demonstroval myšlení lidí a to, jak jsou schopni nakládat s prostorem; ukázal, jak člověka ovlivňuje jeho okolí a prostředí, ve kterém žije.

Pokud člověk žije v nehostinném, neestetickém prostředí, je frustrován natolik, že může nastoupit na dráhu zločinnosti. Pokud žije v bohaté čtvrti, zavírá se za brány pod dohled kamer. Tento vztah je ale oboustranný, protože „*město je takové, jací jsme my*,“ a tedy zákonitě tam, kde žijí lidé chudí a kriminálníci, bude město devastováno. Ani jedna strana mince není v rovnováze a řešení vidí Okamura v lepší investici jednotlivých měst do sebe sama, do prostorů, které mají potenciál být lepší, a do lidí, do zjišťování a respektování jejich potřeb, protože to oni jsou městem.

Jako další problém současné architektury vidí Okamura úpadek veřejného prostoru a vytváření bariér, zákazů. Podle něj by mělo město navrhovat alternativy a hledat přijatelné řešení; vyslovil se pro demokratizaci architektury. Z toho důvodu posluchačům představil několik projektů zabývajících se edukací v architektuře, např. virtual-ritual nebo Small plans, zahraniční školu mladých architektů.

Večerní program konference v atriu završila performance Petra Války, noisového muzikanta, který využívá mechanické strojky, s jejichž pomocí vytváří kovovou symfonii. Páteční tečkou pak bylo vystoupení kapely *Ostrý zub*, hudebního uskupení katedry výtvarné výchovy PdF UP v Divadelním sále K3. V čele s Vladimírem Havlíkem *Ostrý zub* provedl interpretaci kultovní *Přednášky o ničem* Johna Cage.

Nahoře *Ostrý zub* s frontmanem Vladimírem Havlíkem a jeho *Přednáška o ničem*, dole záběr z workshopu Anny Boček Ronovské; foto Matěj Komínek

Doprovodný program

V sobotu 10. prosince následoval doprovodný program, který organizátoři zajistili v několika olomouckých institucích. Hosté mohli navštívit Vlastivědné muzeum, Studio G21 či Pevnost poznání.

Ve Vlastivědném muzeu mohli účastníci konference zhlédnout výstavu *Dětský svět*, novou přírodovědnou expozici *Od počátku bez konce* nebo komentovanou prezentaci rukopisů *Skrytá krása* kurátora Mgr. et Mgr. Jiřího Černého. V Pevnosti poznání pak bylo možné absolvovat komentovanou prohlídku s Mgr. Tomášem Arnoldem nebo workshop

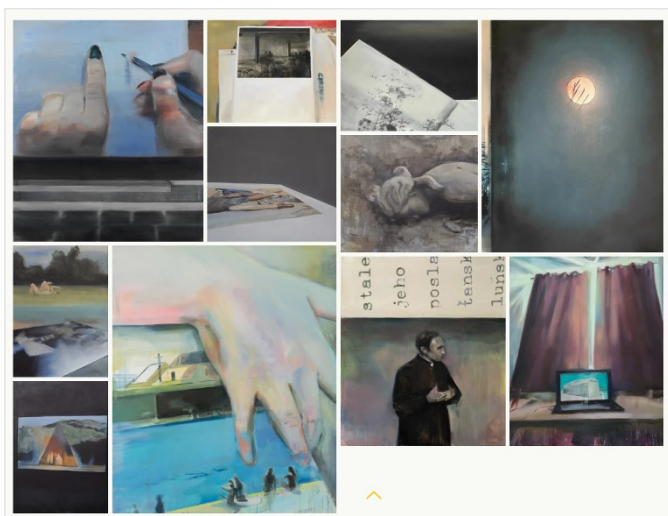
Vědecké výtvarky. Dále bylo možné navštívit happening Mgr. et MgA. Davida Bartoše *Co se tady děje? Aneb akční umění jako edukační metoda* ve Studiu G21. A v neposlední řadě bylo možné se zapojit do somatického výtvarného workshopu MgA. et Mgr. Anny Boček Ronovské, Ph.D. *Pohyb a linie*, který probíhal na katedře výtvarné výchovy.

Denisa Daříčková

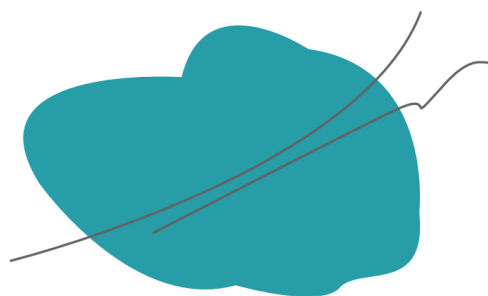
Mgr. Denisa Daříčková je studentkou doktorského studijního programu na KVV PdF UP v Olomouci.

NAVŠTIVTE WEBOVOU PLATFORMU KONFERENCE S POSTERY A AUDIOVIZUÁLNÍMI PŘÍSPĚVKY!

Na konferenci Kultura, umění a výchova se sjely na dvě stovky odborníků, pedagogů, studentů a dalších zájemců. Přestože záznamy jejich vystoupení se většinou nepořizovaly, na webu konference je možné dosud navštívit jak virtuální [posterovou sekci](#), tak i sekci zajímavých [audiovizuálních příspěvků](#). Rovněž přednáška Osamu Okamury je dostupná on-line na YouTube.

Náhledy audiovizuálních příspěvků Magdaleny Adámkové Turzové, Pavly Baštanové a Jany Francové. [Více zde](#).

Hot Line

Výroční výstava prací studentů
katedry výtvarné výchovy Pedagogické fakulty
Univerzity Palackého v Olomouci

Umělecké centrum UP
(přízemí, 1. a 3. patro)
vernisáž: 8. 12. 2022 od 17:00 hodin.
Výstava potrvá do 15. 1. 2023.

HOT LINE

Výstava Hot line v podkroví Uměleckého centra Univerzity Palackého doplnila oslavy 20. výročí přestěhování olomoucké katedry výtvarné výchovy do prostor bývalého Jezuitského konviktu a nabídla práce studentek a studentů.

Horká linka spojuje přízemí, první a třetí patro katedry vystavovanými díly napříč všemi současnými ateliéry a je na nás, zda se spojí linka vystavených děl i s naším estetickým cítěním při zhlédnutí celé výstavy.

Zahájení vernisáží proběhlo v duchu společenského setkání s přípitkem a úvodním slovem vedoucího katedry akad. soch. Tomáše Chorého, ArtD., podle nějž se za dvě dekády proměnilo Umělecké centrum UP ve významnou vzdělávací a kulturní instituci. Zaznělo poděkování organizátorům celé výstavy Mgr. Magdaleně Adámkové Turzové, Ph.D., a Mgr. Davidovi Jedličkovi, Ph.D., stejně jako studentům, kteří se podíleli na instalaci děl.

Výstava měla ambici reflektovat současnou výtvarnou tvorbu napříč ateliéry katedry. K vidění byly plošné i prostorové práce včetně videozáznamu performance. Ukázky práce s tradičními médii malby byly dominantou převážně prvního poschodí, v přízemí a v podkroví jsou vystavena různorodá díla.

Vystavující byli rozděleni podle ateliérů s tím, že hranice děl nejsou přesně odděleny. Pozorný divák si všimne, že má instalace určitý rastr ve vystavování prací. V přízemí jsou k vidění převážně prostorová díla a grafiky vzhledem k umístění ateliérů keramiky, sochy a grafiky v přízemí. První patro je věnované malbě a v podkroví nalezneme ukázky fotografických prací, textilních realizací i grafického designu. Prolínání děl vzhledem k odlišným materiálům i přístupům mezi sebou vytvářelo příjemné napětí.

Výstava poukázala na různé pohledy ve zdánlivě podobných námětech. Figurální malby pracovaly s detailem i celkem, s realistickými i expresivními formami, se symetrickou, středovou kompozicí i s dynamickým rozložením prvků. Sochařské objekty pracující s tématem Krmítka a pítka pro ptáky si pohrávají s geometrickými formami, realistickými

Snímky z vernisáže výstavy v Uměleckém centru Univerzity Palackého; foto Svatopluk Klesnil

tendencemi i vtipem. Za zmínku stojí například *Krmítko* od Hedviky Dokoupilové pracující s geometrickou formou a oranžovou barevností nebo *Pítka* od Filipa Frodla.

Při vstupu do Uměleckého centra v přízemí mě zaujala série velkoformátových fotografií z cyklu *Těžké chvíle* od Moniky Simonové, která fotila portréty lidí s onkologickým nálezem. Série čtyř velkých formátů, z nichž jsou na třech vyfotografováni lidé středního až vyššího věku působí silně v kontrastu posledního prázdného formátu.

Součástí vystavených děl v přízemí jsou i grafiky Lenky Buchníčkové pracující s tematikou krajiny. Lept s akvatintou působí v jejím podání symbolicky a vytváří určitou atmosféru, která je na dílech patrná. Dominantní horizont a jemná barevnost spolu příjemně fungují. V zadní části přízemí jsou umístěné sochy od Petry Dostálové s názvem *Moderní figura*, u kterých se divák nedozví přesnou podobu díky obalení objektů do igelitových pytlů a může si domýšlet, co se pod nimi skrývá. *Šálohlavy* od Natálie Nebáznivé v den vernisáže uzavíraly celé přízemí pomocí videoprojekce performance z prostředí Bezručových sadů v Olomouci.

V prvním patře zaujímala dominantní pozici malba s převážně figurálními náměty. Podkroví Uměleckého centra uzavíralo celou výstavu rozličnými přístupy k výtvarné tvorbě, ať už pomocí fotografií, objektů či skupinových kresebných prací.

Vyzdvihla bych práci od Kateřiny Wolfové, která vytvořila objekt pracující se stínohrou doplněný o modré malby. Objekt nutí diváka, aby se zapojil. Svým pohybem musí rozsvítit skříňku a poté pohybem klíčky hýbat s objekty uvnitř pro výsledný vjem stínohry.

Sociální úzkost od Terezy Bukvicové a Terezy Ivanové může poměrně věrně zachycovat pocity části dnešní populace, pokud se s tématem úzkosti ztotožňují. Velkoformátová černobílá fotografie instalovaná na podlaze v podkroví poukazuje na nahé lidské tělo pokryté zeminou ve schoulené pozici. Velikost a instalační umístění podtrhují obsah práce, což napomáhá k vyvolání úzkostného pocitu či pochopení, co se děje na fotografii.

Kult těla, který zpracovala Nikol Maloszková pracující s tématem sportovkyň věnujících se Bikini fitness, dává nahlédnout pod pokličku vysportovanému kultu těla s možností soutěžit a pracuje s posunutou hranicí estetična. Kult těla je zpracován do podoby tří velkoformátových fotografií sportovkyň v bikinách a v dané soutěžní póze doplněných o tři fotografie v jejich běžném domácím prostředí.

V neposlední řadě stojí za zmínku i díla z ateliéru grafického designu s tematikou současných environmentálních tendencí ve společnosti. Práce od Moniky Simonové pracující s motivem fast fashion či Marie M. Michaličkové se spotřebou elektrické energie ve společnosti korespondují se současnými palčivými společenskými otázkami.

Celá výstava byla pojata komplexně, průřezově, díky čemuž jsme schopni nahlédnout do jednotlivých ateliérů. Hot line byla ke shlédnutí do 15. ledna 2023 a nabídla tak širokou škálu vystavujících, kteří ukázali různé pohledy na zdánlivě běžný život.

Naděžda Máčalová

Mgr. Naděžda Máčalová byla studentkou doktorského studijního programu na KVV PdF UP v Olomouci.

PŘEHLÍDKA UKÁZALA MOŽNOSTI DIGITÁLNÍCH MÉDIÍ VE VÝTVARNÉ VÝCHOVĚ

Česká sekce INSEA byla partnerem přehlídky digitální tvorby dětí a mládeže *Be_on the Screen*

Sto sedmáct přihlášek s projekty a soubory digitálních prací, téměř pět set zúčastněných autorů a autorek z celé České republiky i Slovenska, tři tvůrčí workshopy digitální tvorby, open studio, performance digitálních projekcí a hudebních produkcí, DJ party i virtuální výstava. To vše nabídla přehlídka digitální tvorby dětí a mládeže. V Uměleckém centru UP ji s mottem „Be_on the screen and stay creative!“ uspořádala katedra výtvarné výchovy PdF UP.

*Nahoře náhled virtuální výstavy, dole část organizačního týmu přehlídky *Be_on the Screen**

Digitální technologie spolu s internetem zasáhly snad do všech oblastí lidského života. Ovlivnily i umění a výtvarnou výchovu, stejně jako umělecký provoz a vnímání (audio)

Fotografie zachycují vyvrcholení přehlídky a předání ocenění; foto Svatopluk Klesnil

vizuálních komunikátů. Staly se tak předmětem zájmu umělců, teoretiků i výtvarných pedagogů, již si v této souvislosti kladou naléhavé otázky. Na některé z nich mohli najít odpovědi během přehlídky *Be_on the screen*.

„*Be_on the screen* je vyjádřením našeho zájmu o výtvarný projev mladých lidí a zároveň o výtvarný projev, který využívá možnosti digitálních nástrojů či technologií. Jde o oblast, která vybízí k prozkoumání a přináší i mnohá dobrodružství. Překvapila nás vysoká úroveň zaslaných prací. Ukazují nám, jak kreativní jsou nejen žáci a žákyně, ale také i učitelé a učitelky. Právě oni jsou totiž těmi, kdo dokážou podnítit zájem mladých lidí o kreativní využívání digitálních nástrojů. Srdečně zvou k prohlídce virtuální výstavy, kterou jsme otevřeli v samém závěru přehlídky. Nabízí ke zhlédnutí všechny projekty a dílčí práce, jež nám účastníci zaslali. Přehlídky se zúčastnili žáci různých typů škol včetně škol středních i vysokých,“ uvedla za organizaci přehlídky Petra Šobánková, prodávka PdF UP.

Přehlídka *Be_on the screen* dospěla ke svému závěru předáním cen i pestrým závěrečným programem v podobě projek-

cí, workshopů a performancí. Pro děti a mládež připravila pedagogická fakulta i otevřený ateliér s různými aktivitami.

Ve Filmovém sále UC UP převzali ocenění jednotlivci i kolektivy. Několik cen si odnesly děti, které soutěžily v kategorii do šesti let, své vítěze měli i soutěžící ve věkové kategorii od sedmi do dvanácti let, také v kategorii, v níž soutěžila mládež ve věku od třinácti do sedmnácti let i v kategorii soutěžících od osmnácti do šestadvaceti let. Cenu veřejnosti pak na celé čáře vyhrála Eliška Schusterová, studentka třetího ročníku prostějovské střední školy ART ECON, a to za soubor fotografií s názvem *Moje místo*. V online hlasování ji podpořilo téměř šest set lidí.

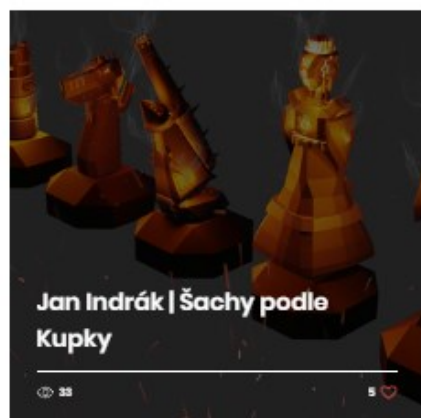
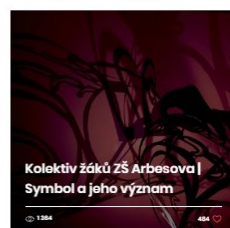
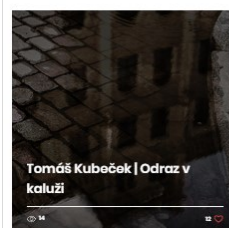
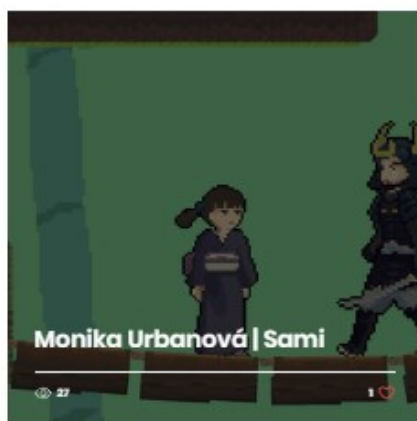
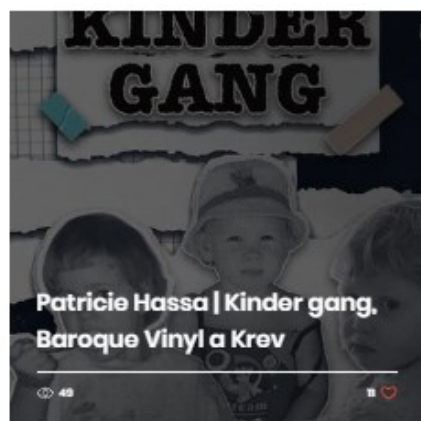
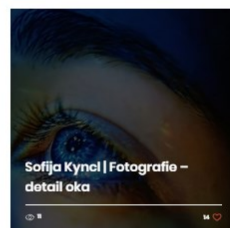
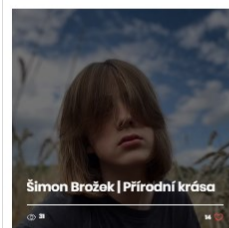
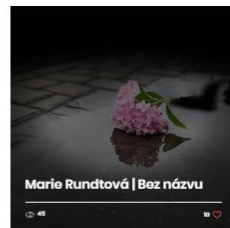
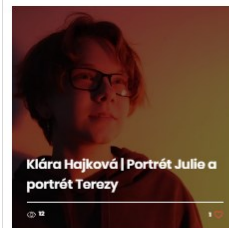
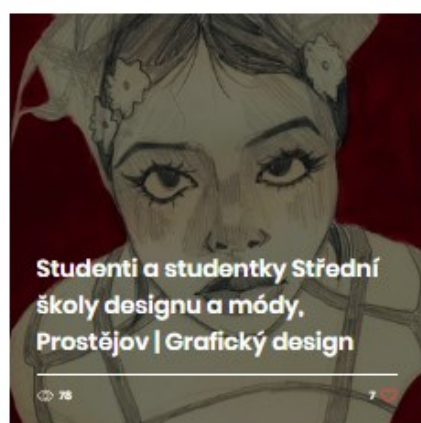
„Mám velkou radost a poděkovat bych chtěla především své mámě a svému učiteli. Máma mě k fotografii přivedla, pan učitel Jiří Dosoudil mě podpořil v tom, abych snímky do soutěže poslala,“ uvedla Eliška Schusterová. Její černobílé fotografie, které doposud nikde jinde neprezentovala, ilustrují situace, místa a osoby, které v jejím životě zanechaly důležitou stopu.

Fotografie Elišky Schusterové z jejího oceněného cyklu Moje místo

„Odmala tíhnu spíš k dokumentární fotografii. Snímky, jež jsem do soutěže poslala a které jsou součástí mé klauzurní práce, se věnují minulosti. Jsou v nich zaznamenány mé životní okamžiky, které mě formovaly. Černobílá barva dokresluje atmosféru daného okamžiku a podtrhuje jeho minulost,“ dodala laureátka Ceny veřejnosti.

Využívání digitálních technologií má nepochybně své výhody i rizika. Je na ně potřebné reagovat, a tak jedním z cílů přehlídky *Be_on the screen* bylo podnítit zájem pedagogů a mladých tvůrců o kreativní využití digitálních technologií a motivovat je k experimentům a sdílení zkušeností z hledání nových možností výtvarné tvorby a edukace.

Náhled virtuální výstavy *Be_on the Screen*, kde je možné zhlédnout všechny zaslané práce a projekty. Jde zejména o fotografie, videa, animace, ale i počítačové hry, další audiovizuální formáty nebo celá portfolia. Navštivte výstavu a inspirujte se při práci s novými médii!

Otázkami, jež se věnují reflexi posunů ve výtvarné tvorbě a výchově vlivem digitálních technologií se na katedře výtvarné výchovy budou odborníci věnovat i v následujících letech. Přehlídka Be_on the screen by se zde totiž měla stát pravidelnou součástí akademického roku.

Milada Křížková Hronová

Milada Křížková Hronová je redaktorkou médií Univerzity Palackého v Olomouci; převzato z Žurnálu UP.

Nahoře fotografie z performance uskupení Skovka, uprostřed snímek z workshopu Šárky Coganové. Workshopy nabídly pedagogům inspiraci pro tvůrčí využívání digitálních technologií ve výuce; foto Petra Šobáňová a Svatopluk Klesnil; dole fotografie z open studia určeného dětským návštěvníkům přehlídky Be_on the Screen; foto Svatopluk Klesnil

Digitální koláže v html

Video ukazuje náhledy digitálních koláží, jež jsme programovali v html s dětskými účastníky a účastnicemi letního kempu Robot jako...

a8 zobrazení 5

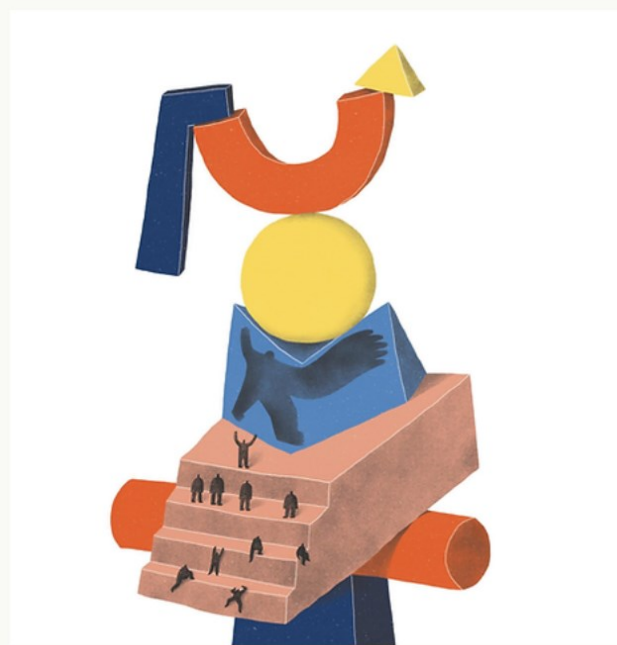
Tipy na využití umělé inteligence ve výtvarné výchově

Tento tip odkazuje na platformu Bez názvu. Nedatováno, která nabízí ucelené metodické materiály do výuky nebo pro volnočasovou tvorbu....

a1 zobrazení 4

Tipy na využití mobilní aplikace FlipaClip pro animování

Tento tip připravila animátorka a umělkyně Pavla Baštanová a vychází z animačního workshopu FlipaClip, který se uskutečnil během 1. ročníku přehlídky v roce 2023.

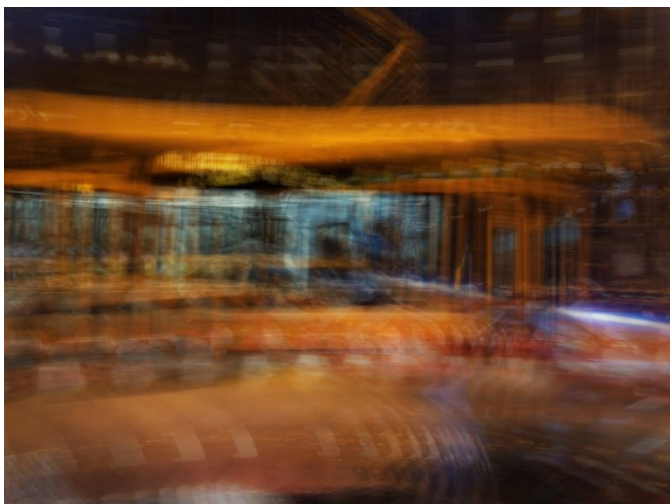

Náhled tipů do výuky s tutoriály objasňujícími technologický postup využití konkrétních aplikací pro digitální tvorbu; podle organizátorů budou tyto tipy na portále přehlídky dále přibývat.

JAK PĚSTOVAT TVOŘIVOST A OTEVŘENOU MYSL U BUDOUCÍCH UČITELEK A UČITELŮ?

Tvořivost a otevřená mysl. Základní kompetence učitelek a učitelů preprimárního a primárního vzdělávání

Katedra výtvarné výchovy a kultury a katedra hudební výchovy a kultury Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni řeší již druhým rokem projekt na téma Tvořivost a otevřená mysl, zabývající se rozvojem tvořivosti u studujících učitelství 1. stupně a mateřských škol, který byl podpořen hnutím Otevřeno a nadačním fondem Abakus. Tvořivost chápeme jako jednu z klíčových kompetencí všeobecného vzdělání budoucích učitelů (Tvořivost ve výtvarné výchově a její účinky na všeobecné vzdělávání, ZČU v Plzni 2017).

Cílem projektu je omezit u studujících učitelství šablonovitě opakující se vyučovací postupy a metody předchozích učitelských generací. Současná praxe ve školách vyžaduje více učitelů, kteří podporují u dětí otevřenost v uvažování i v chování, motivují je k autentickým, individuálním projevům, namísto slepého kopírování schémat a zažitých stereotypů.

Využili jsme potenciál tvůrčích výtvarných či hudebních činností k rozvoji tvořivosti budoucích učitelek/učitelů 1. stupně ZŠ a MŠ. Umělecké obory nabízí oproštění od těchto

schematických návyků, a to prostřednictvím tvořivých výtvarných, hudebních činností, humorných úloh, zážitkových aktivit, které rozvíjí tvořivost a flexibilní myšlení studentů. Zde je [odkaz](#) na některé výstupy projektu.

Fotografie na stránce: výstupy fotografického workshopu a workshopu o animovaném filmu a možnostech jeho uplatnění ve škole, videa projektu Cesta na měsíc aneb setkání s mimozemskými civilizacemi lze zhlédnout na stránkách projektu.

Poděkování za podporu patří hnutí Otevřeno a nadačnímu fondu Abakus.

Věra Uhl Skřivanová, Monika Plíhalová, Jakub Havlíček, Jan Mašek, Aleš Zapletal, Veronika Růžičková
Členky a členové řešitelského týmu z katedry výtvarné výchovy a kultury a katedry hudební výchovy a kultury Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni

ZPRÁVY ZE SVĚTOVÉ KOMUNITY InSEA

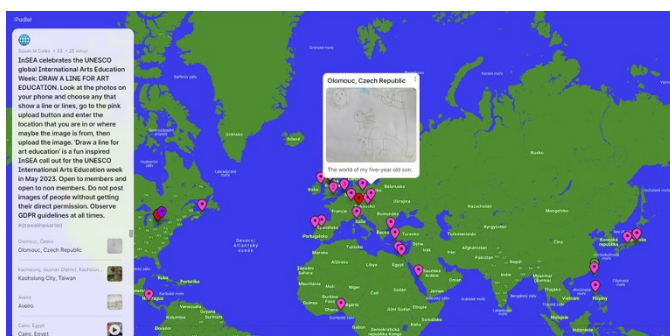

Světový kongres InSEA, 4. – 8. září, 2023

Termín světového kongresu InSEA, který se bude konat v tureckém Çanakkale ve dnech 4. – 8. září 2023, se blíží a přípravy kulminují. Registrace *Early Bird* byla uzavřena k 16. květnu a keynote mluvčí byly představeni na webovém portálu konference.

K tématu konference, jímž jsou posuny v perspektivě pedagogů, výzkumníků, studentů a umělců a jejich důsledky pro výchovu uměním, promluví profesorka **İnci Eviner** působící na Kadir Has University v Istanbulu (Turecko); profesor **Kit Wise** zastávající pozici děkana na RMIT University v Melbourne (Austrálie); profesorka **Mira Kallio-Tavin** v současnosti působící na Lamar Dodd School of Art, University of Georgia (USA) a **Sara Burkhardt**, profesorka a děkanka Filozofické fakulty na Burg Giebichenstein University of Art and Design v Halle (Německo).

Program konference bude v brzké době zveřejněn na webu konference [zde](#).

Mezinárodní týden uměleckého vzdělávání a výzva ke sdílení

V rámci Mezinárodního týdne uměleckého vzdělávání zveřejnila InSEA výzvu DRAW A LINE FOR ART EDUCATION, pro jejíž realizaci byla vytvořena padletová stránka, na kterou účastníci z řad členské základny světové InSEA i široké veřejnosti sdíleli svou zeměpisnou polohu a fotografie ze svých

mobilních zařízení, znázorňující linii nebo k ní odkazující. Vznikl tak skupinový obraz zobrazující různá pojetí čáry a linie v různých koutech světa, který je dostupný k zhlédnutí [zde](#).

Vychází nové číslo IMAG

Další číslo IMAG (vizuální, mezinárodní, online, otevřená a recenzovaná e-publikace), které ponese název *Narcissus meets Pandora*. Bude publikováno v létě letošního roku a představí společný projekt zaměřený na umělecké vzdělávání řešený na půdě kulturních a akademických institucí (Casa de Imagem; Cultureghem; Národní muzeum současného umění v Aténách; University of Porto) ve spolupráci s InSEA ERC a mediální společností (MyDocumenta) za účasti mladých lidí a vzdělávacích a sociálních institucí.

Pro bližší informace sledujte odkaz [zde](#).

Oficiální YouTube kanál světové organizace InSEA

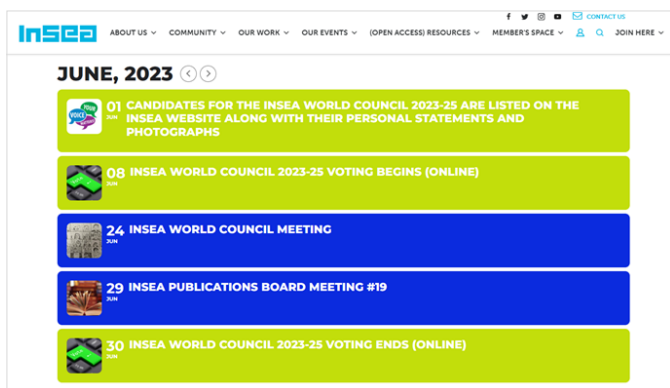
V nedávné době spustila světová organizace InSEA svůj oficiální YouTube kanál @inseaOfficial, který nabízí svým členům mimo jiné i video záznamy webinářů uskutečněných od roku 2019. Široká veřejnost pak může zhlédnout videa seznamující s touto organizací a informující o klíčových událostech v oboru.

YouTube kanál InSEA je dostupný [zde](#).

Volby prezidia světové organizace InSEA a skládání účtů stávajícího vedení

V současné době byla ukončena nominace na kandidáty do prezidia na nadcházející období 2023–2025 a dne 1. června budou všichni kandidáti zveřejněni na webových stránkách světové organizace InSEA.

Volby, do kterých se mohou zapojit aktivní členové organizace, proběhnou online v termínu 8. – 30. června. V letošním roce se koná světový kongres InSEA a tudíž, jak vyplývá ze Stanov InSEA, by se svého mandátu měli zvolení kandidáti ujmout vzápětí po skončení kongresu.

V květnovém Newsletteru InSEA oslovil současný prezident organizace, Glen Coutts, její členy a rekapituloval hlavní body uplynulého volebního období. Zdůraznil především to, že se za poslední 4 roky podařilo:

- rozšířit členskou základnu;
- přilákat členy ze zemí, které nejsou běžně zastoupeny;
- rozvinout digitální identitu organizace a posílit její přítomnost na sociálních sítích;
- rekonstruovat webové stránky organizace;
- podporovat místní akce menšího rozsahu (webináře);
- rozšířit portfolio publikací organizace.

Na závěr vyslovil Glen Coutts přání, aby se světová organizace InSEA i nadále dařilo rozšiřovat globální komunitu učitelů výtvarné výchovy a podporovat umění pro všechny.

Art in Early Childhood – konference podpořená světovou organizací InSEA

Ve dnech 21. – 23. června 2023 se na University of Exeter ve Spojeném Království uskuteční 9. Mezinárodní konference nesoucí název *Art in Early Childhood: Nature and Nurture* [Umění v raném dětství: příroda a výchova].

Hlavním tématem konference určené pro akademiky, učitele, výzkumné pracovníky, umělce, odborníky z praxe a studenty je udržitelné výtvarné vzdělávání dětí ve věku 0–7 let.

Prostřednictvím svých příspěvků a workshopů by aktivní účastníci měli hledat odpovědi na otázky: Jak může umění propojovat malé děti s přírodou? (Pozorováním přírody, tvorbou přírodních materiálů, uměleckými projekty v přírodě, péčí o svět přírody prostřednictvím umění...); Jak může umění propojovat malé děti s ostatními? (Pěstováním pozitivních vztahů prostřednictvím výtvarných aktivit, přijímáním jinakosti a rozmanitosti v umění, komunikací prostřednictvím výtvarné tvorby).

Více informací najdete na webu konference [zde](#).

PŘEDSEDKYNĚ ČESKÉ SEKCE INSEA VYSTOUPILA NA KONFERENCI V POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ

Petra Šobáňová (vlevo) na konferenci Umělecké vzdělávání v Poslanecké sněmovně 14. dubna 2023, kde vystoupila jako zástupkyně oboru výtvarná výchova na pozvání Ireny Pohl Houkalové a Marka Výborného, organizátorů konference. Irena Pohl Houkalová uprostřed, vedle ní Jan Prchal, zástupce oboru hudební výchova

JAK TO BUDE S ASISTENTY PEDAGOGA?

Komentář Věry Uhl Skřivanové k aktuálnímu problému

Jako vysokoškolská pedagožka nesouhlasím s šetřením financí na nejslabších ve společnosti. Pokud dítě s handicapem asistenta na základní škole potřebuje, aby bylo možné je integrovat, bylo by ostudou tohoto státu mu možnost integrace do běžné společnosti odepřít.

Ač si vážím speciálních škol, skutečné začlenění do společnosti znamená mít možnost v této běžné společnosti žít a vzdělávat se mezi vrstevníky v místě bydliště na běžné základní škole.

Pokud dětem s handicapem vezmeme individuální podporu, kvalita jejich vzdělávání se sníží. Navíc velice zkomplikujeme život jejich rodičům, kteří budou muset děti vozit do vzdálených měst do speciálních škol. Již v současné době nebylo pro rodiče snadné najít běžnou školu, která je ochotná např. dítě s lehkým mentálním handicapem přijmout. Pokud takové dítě nepřinese škole možnost další pracovní síly, můžeme na inkluzi zapomenout. Hromadně tak budou děti posílány do speciálních škol.

Společnost potřebuje rozmanitost, která každého z nás obohacuje, a děti se speciálními potřebami mají především potřeby zcela běžné!

PhDr. Věra Uhl Skřivanová, Ph.D.

Fakulta pedagogická Západočeská univerzita v Plzni

OHROŽUJE REVIZE RVP TAKÉ MEDIÁLNÍ VÝCHOVU?

Mediální výchova není jen průřezové téma, naopak – je klíčovou součástí vzdělávání! Přesto dosud není jasné, jestli zůstane samostatně mezi průřezovými tématy revidovaného kurikula.

Mnoho učitelů (včetně vysokoškolských pedagogů) se na mediální výchovu dívá jako na něco, co není vzdělávací prioritou – už proto, že jde o průřezové téma, které nemá ani vlastní hodinovou dotaci a které soupeří o svou reálnou existenci s dalšími průřezovými tématy.

Pomyslným hřebíčkem do rakve mediální výchovy je pak návrh nové revize RVP, která mediální výchovu v podobě průřezového tématu (či jakéhokoli oboru, oblasti či tematické skupiny) likviduje zcela. Přestože Strategie vzdělávací poli-

tiky České republiky do roku 2030+ jasně hovoří o tom, že „vzdělávání bude zahrnovat informační a datovou gramotnost, komunikaci a spolupráci, mediální gramotnost, tvorbu digitálního obsahu, bezpečnost v on-line prostředí, ale i řešení problémů a kritické myšlení“, šance, že by snad došlo k naplnění cílů této strategie, je velmi malá.

POMYSLNÝM HŘEBÍČKEM DO RAKVE MEDIÁLNÍ VÝCHOVY JE NÁVRH NOVÉ REVIZE RVP, KTERÁ MEDIÁLNÍ VÝCHOVU V PODOBĚ PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU (ČI JAKÉHOKOLI OBORU, OBLASTI ČI TEMATICKÉ SKUPINY) LIKVIDUJE ZCELA.

V dosud platných rámcových vzdělávacích programech – např. RVP ZV – je mediální výchova nejenom průřezovým tématem, ale také pevnou součástí Výchovy k občanství, či např. vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace či Člověk a společnost.

Je nesporné, že mediální výchova je (či by měla v praxi být) součástí Komunikační a slohové výchovy, ve které RVP jasně definuje: „V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.“

A právě analýza a kritické posuzování obsahu textu (či obrazu) patří k základům mediální výchovy – např. základům fact-checkingu či debunkingu. Není tedy pravdou, že by mediální výchova byla pouhým průřezovým tématem, ale jde o pevnou součást již existujících vzdělávacích oblastí (probíraná témata sice nenesou nálepkou „mediální výchova“, obsahově pak do mediální výchovy zcela zapadají).

Podle mého názoru je (by měla být) prioritou mediální výchovy dokonce vyšší než třeba u výchovy literární, protože mediální výchova:

- týká se každodenní komunikace žáků a dospělých, která probíhá tady a teď,
- týká se reálného světa, ve kterém žáci žijí,

- týká se masmédií, se kterými žáci neustále pracují (sociální sítě, komunikační nástroje),
- týká se aktuálního jazyka, se kterým žáci pracují (slang, akronymy, emoji, labely, gify),
- pracuje s autentickými texty a novými typy komunikátů (posty, tweety, stories/reel, videa...),
- je důležitá pro bezpečnost žáků (viz klíčová témata online bezpečnosti),
- posiluje odolnost žáků vůči mediální manipulaci (manipulativním technikám),
- posiluje odolnost žáků vůči dezinformacím,
- je důležitá pro posilování demokratických hodnot a podporu demokracie (svoboda slova, význam nezávislých médií, odolnost vůči dezinformacím a propagandě, média a veřejné mínění),
- posiluje kritické myšlení žáků,
- posiluje mediální gramotnost žáků.

Tomu by pak měla odpovídat i časová dotace, která bude těmto tématům věnována. Bohužel data z výzkumu Český učitel ve světě médií (2021) ukazují, že přestože 91 % českých učitelů považuje mediální výchovu za důležitou, pouze čtvrtina učitelů by souhlasila s navýšením časové dotace na mediální témata na úkor jiných předmětů. Nezodpovězenou otázkou zůstává, zda by učitelé přistoupili např. na to, že by se z konkrétních předmětů některá méně důležitá/prioritní témata odstranila (či se stala nepovinnými) právě na úkor témat mediální výchovy.

Pro mě osobně je jedním z důležitých měřítek, jak moc je vzdělávací obsah důležitý pro život žáka – právě teď či v blízké budoucnosti. Proto považuji témata mediální výchovy za prioritní – jsou důležitá nyní a teď, ale i pro blízkou a vzdálenou budoucnost žáků.

Přestaňme už dělit vzdělávací obor Český jazyk a literatura jen na mluvnici, literaturu a sloh! RVP jasně hovoří o tom, že „Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy.“ A mediální výchova přirozeně nachází své uplatnění ve všech třech složkách, především pak složce komunikační a slohové.

Je na čase bavit se o tom, které vzdělávací obsahy jsou pro žáky prioritní a zásadní a které ne. Je totiž třeba uvědomit si, že svět se (především, ale nejenom) pod vlivem digitálních technologií a jejich demokratizace zásadně proměnil, a proto by se měl proměnit i vzdělávací obsah, který je žákům určen. Mnoho učitelů má přirozeně snahu hájit právě své předměty

a svá témata a často – bohužel až dogmaticky – trvá na jejich zachování, přestože jejich reálný a měřitelný dopad na lidský život (žáků i dospělých) je velmi malý. Jenže nových informací a témat neustále přibývá a není možné neustále přidávat nové a nové vzdělávací obsahy, aniž by došlo k omezování/redukci obsahů jiných.

Pro mě osobně je jedním z důležitých měřítek, jak moc je vzdělávací obsah důležitý pro život žáka – právě teď či v blízké budoucnosti. Proto považuji témata mediální výchovy za prioritní – jsou důležitá nyní a teď, ale i pro blízkou a vzdálenou budoucnost žáků.

Kamil Kopecký

Profesor Kamil Kopecký, Ph.D., působí na katedře českého jazyka a literatury Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a je uznávaným odborníkem na mediální výchovu a rizikové jevy elektronické komunikace. Text je převzat z portálu Učitel21.

TIP NA PUBLIKACI K MEDIÁLNÍ VÝCHOVĚ

Monografie se zabývá problematikou výuky o nových (resp. digitálních) médiích na českých základních a středních školách. Autorský tým zajímala zejména otázka, zda problematiku témat spojených s digitálními médii považují žáci za důležitou. Názory žáků jsou komparovány s tím, jak se o daných tématech nových médií vyučuje ve škole. Témata jsou rozdělena do šesti hlavních skupin: problematika lži a pravdy na internetu; ovlivňování na internetu; tvořivá činnost a média; nové technologie; problematika duševního zdraví a médií (mediální well-being); nová média a zábava. Kniha je k dostání zdarma na [tomto odkazu](#).

PRAVIDELNÁ JEDNÁNÍ VÝBORU ČESKÉ SEKCE INSEA

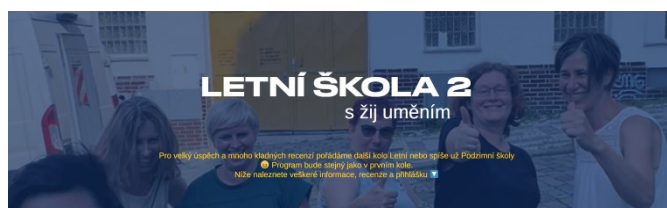
Na snímku nahoře zleva členky výboru a kontrolní komise Kateřina Štěpánková, Lucie Tikalová, Klára Zářecká, Petra Šobáňová, Václava Zamazalová a Barbora Škaloudová; foto Michaela Johnová Čapková; dole vlevo ředitelka Gočárové galerie Klára Zářecká; foto Petra Šobáňová.

Zatím poslední jednání výboru a kontrolní komise České sekce INSEA se uskutečnilo v červnu 2023. Tentokrát se výbor sešel nikoliv on-line, ale naživo v Gočárově galerii, kam členky a členy vedení INSEA pozvala její ředitelka a zároveň předsedkyně kontrolní komise České sekce INSEA Klára Zářecká. Děkujeme za pozvání a možnost účastnit se slavnostního otevření mimořádné budovy Automatických mlýnů!

A o čem zúčastněné členky výboru jednaly? Tím nejdůležitějším bodem byla příprava blížící se konference, jež bude navíc spojena s volbou nového výboru a předsednictva. Konference s plenárním zasedáním se skutečně v Ostravě 13. a 14. října 2023 a výbor projednal pravidla voleb a jejich harmonogram.

POZVÁNKA: ŽIJ UMĚNÍM!

Hledáte inspiraci pro hodiny s Vašimi studenty a nebo přemýšlíte o své vlastní tvorbě během prázdnin? S radostí Vás zveme do kurzu Žij uměním 1! Jedná se o jednu z posledních možností jak se do kurzu zapojit, protože brzy už budeme spouštět jeho další část.

O co přesně jde? Jde o unikátní koncept online kurzu pro pedagogy, ve kterém nahlédneme do ateliérů současných českých umělců. Získáte tak velmi aktuální informace z prostředí výtvarníků, kteří české umění aktuálně utváří – jedná se o lekce např. z ateliéru Josefa Bolfa nebo Michala Cimaly.

V rámci lekcí umělce poznáte v teoretické části, poté nás provede svým ateliérem, ukáže díla, na nichž aktuálně pracuje, popíše proces tvorby a mnoho dalšího. Lekce jsou zakončeny tvůrčím zadáním, díky kterému využijete získanou inspiraci. V uplatnění inspirace a tvůrčího zadání Vám pomůže mini ebook, který je k dispozici ke každé lekci a dává Vám několik možností, jak lekce využít ve výuce, a mnoho dalších nápadů – například jak výsledná díla vystavit.

Zde je odkaz na webové stránky www.zijumenim.cz, kde naleznete veškeré další informace, recenze účastníků i formulář, prostřednictvím něž se můžete zúčastnit. Formulář je uzpůsoben i k proplacení zaměstnavatelem v rámci šablony. Program se právě nalézá ve schvalovacím řízení MŠMT a je pravděpodobné, že bude úspěšně akreditován.

S kurzem jsme si dali doopravdy záležet, takže Vás na něm moc rádi uvidíme a těšíme se, co v rámci něj vytvoříte!

Magdaléna Polehňová & Jan Pfeiffer,
Žij uměním

UMĚLÁ INTELIGENCE PŘICHÁZÍ! VYUŽIJTE NAŠE TIPY NA PROZKOUMÁNÍ JEJÍCH MOŽNOSTÍ!

[Vzdělávací materiály](#) [Blog](#) [Akce](#) [Iniciativa AI dětem](#) [Kontakt](#)

AI dětem

Pojďme změnit větu: „Děti budou díky AI podvádět.“ na otázku:
„Jak zavést AI do školních lavic tak, aby byla přínosem?“

Jsme nezisková iniciativa složená z pedagogů a expertů z oblasti AI a pomáháme šířit užitečné znalosti a dovednosti v oboru umělé inteligence na základních školách.

[Chci se dozvědět více](#)

Nabízíme

Obsedný úvod do umělé inteligence

Základní vhled do oblasti umělé inteligence v deseti kapitolách – od historie po etiku. [Více →](#)

AI v kontextech

Metodické materiály ve struktuře E-U-R pro rozvoj digitální kompetence na ZŠ a SŠ. [Více →](#)

Učebnice Strojové učení pro děti

13 zábavných projektů provede děti problematikou technologie strojového učení. [Více →](#)

Průvodce ChatGPT pro učitele

Jak efektivně začlenit ChatGPT do své výukové praxe a jak maximálně využít jeho možnosti. [Více →](#)

Educast AI dětem

Ucelený formát videorozhovorů s experty o různých oblastech souvisejících s umělou inteligencí. [Více →](#)

Interaktivní příběh William & Meriwether

Interaktivní příběh pro výuku AI a strojového učení s kompletními metodikami pro učitele. [Více →](#)

Popularizační materiály

Umělá inteligence zlehka pro dospělé i děti? Podívejte se na komiksy, které nabízíme. [Více →](#)

Vzdělávací blog

Rady a tipy do výuky z oblasti umělé inteligence, návody na práci s aplikacemi. [Více →](#)

Čau!

Vítej v online interaktivním příběhu pro pochopení základů umělé inteligence!
Zjisti, co tě čeká — jdi ↓↓↓

Příběh už si zahrálo 15200 dětí! 🤖

Ve světě umělých obrazů | Aktivita využívající nástroje umělé inteligence ke stažení

Začínáme s Midjourney II.

Další list věnovaný prozkoumávání Midjourney se zaměří na to, jak získat výstižný popis obrázku v Midjourney a jak s ním dál pracovat....

24 zobrazení

Začínáme s Midjourney I.

Ještě jste se neodhodlali k prozkoumání umělé inteligence? Láká vás vyzkoušet si generování obrázků? Nemáte prozatím žádnou zkušenost? Pak...

49 zobrazení

Ukázka využití promptu `/blend` v Midjourney; vlevo jsou dva nahrané obrázky, vpravo uprostřed je vygenerovaný výsledek; využili jsme ikonu šipek , jež znamenají nový proces generování na základě stejného promptu; zcela vpravo je nový výsledek. Pokud jsme spokojeni, obrázek lze vygenerovat ve vyšším rozlišení , anebo můžeme generovat nové variace. Číslo znamená vždy určitý obrázek ze čtveřice, číslováno zleva a shora.

Ukázka postupného variování obrázků

Ukázka využití promptu `/blend`; tentokrát jsme pracovali se 3 obrázky. Výsledek jsme několikrát variovali a vygenerovali výsledek. Ten jsme znovu mixovali s původním portrétem.

Midjourney jako mixér aneb Jak mísit obrázky pomocí umělé inteligence

V tomto pracovním postupu si ukážeme využití promptu `/blend` v Midjourney. Uvidíme, že nástroj umělé inteligence nabízí zajímavou funkci...

19 zobrazení

Kamil Kopecký
1. 11. 2022 · 2 min

Midjourney – stručný úvod do umělé inteligence generující...

V dnešním příspěvku Kamila Kopeckého si představíme Midjourney, skvělý nástroj pro...

210 0

10 ❤️

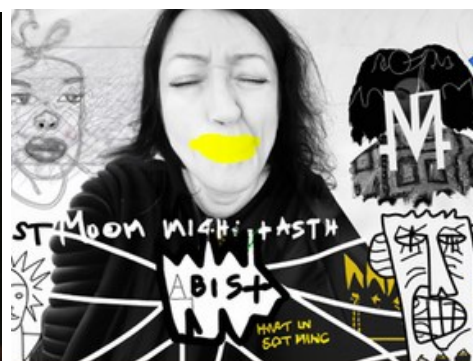
Kamil Kopecký
27. 12. 2022 · 8 min

Již brzy začne umělá inteligence chrlit seminární a kvalifikační...

Před několika týdny jsme upozornili na rizika (ale samozřejmě i příležitosti), která jsou spojena s...

224 0

7 ❤️

Petra Šobáňová
17. 1. · 5 min

Vítej AI! aneb možnosti umělé inteligence ve výtvarné výchově

Nejnovější příspěvek naší bloggerky Petry Šobáňové představí možnosti umělé inteligence ve výtvarné tvorbě...

544 0

13 ❤️

VYJEMOVANÁ
B:
ACHOR, BAČKORA, BAHNO,
BATOH, BAZAR, BENZIN
A...
?

Kamil Kopecký
17. 3. · 4 min

GPT3 nezvládá českou gramatiku a pravopis – příklady, na kterých si...

GPT3 je skvělý nástroj, který nabízí širokou paletu využití a která zcela jistě promění (a již proměňuje) svět...

98 0

7 ❤️

Učitel21
12. 5. · 1 min

Tip odjinud: Jak na zapojení umělé inteligence do výuky?

Využití umělé inteligence ve školním prostředí je stále populárnější. Rádi byste tento nástroj zapojili do výuky...

83 0

4 ❤️

Kamil Kopecký
7. 7. · 4 min

Psaní promptů jako klíčová kompetence aneb Jak zajistit, aby nám AI...

Generativní umělá inteligence (ChatGPT, Bing apod.) se velmi rychle stává součástí našeho každodenního...

406 0

6 ❤️

VE SPOLUPRÁCI S MUZEEM UMĚNÍ JSME USPOŘÁDALI KURZY PRO UČITELE A UČITELKY VÝTVARNÉ VÝCHOVY

Akreditované kurzy zaměřené na práci s 3D perem nebo na využití recyklovaného materiálu ve výtvarné výchově se uskutečnily během školního roku 2022/2023. Při jejich organizaci jsme spolupracovali s Muzeem umění Olomouc a Studiem Experiment Olomouc.

Jak pracovat udržitelně a recyklovat dostupný materiál? To bylo téma workshopu v Muzeu umění Olomouc, který se konal 18. a 19. února 2023; foto Petra Šobánková

PROBĚHL ÚSPĚŠNÝ ROČNÍK ZUŠ OPEN

Festival základních uměleckých škol ZUŠ Open nabídl přes 500 akcí po celé republice

Na 500 nejrozmanitějších koncertů, divadelních či tanečních představení, výstav, happeningů a dalších akcí připravilo v rámci sedmého ročníku celostátního festivalu ZUŠ Open 439 základních uměleckých škol. Během jedné z největších kulturních událostí u nás po celé dva týdny od neděle 21. května do neděle 4. června ožily uměním parky, náměstí, kostely a celá řada dalších veřejných míst. Festival ZUŠ Open vyvrcholil 3. června ve Valdštejnské zahradě Senátu Parlamentu ČR, kde se do společného programu zapojilo na 800 účinkujících ze ZUŠ ze všech krajů. Cílem festivalu je nejen představit práci jednotlivých ZUŠ, ale upozornit i na nenahraditelnou roli uměleckého vzdělávání. Dlouhodobým posláním festivalu je také podpořit spolupráci mezi jednotlivými ZUŠ napříč regiony a rozvíjet vzájemnou inspiraci. V letošním roce se tak uskutečnila řada společných krajských projektů.

Pod tradičním festivalovým mottem „ZUŠ Open pomáhá“ byly na programu i akce s významným sociálním přesahem směřem k pomoci potřebným a se zapojením žáků se zdravotním handicapem či sociálním znevýhodněním. Mimořádnou pozornost věnoval festival ZUŠ Open letos také tanečním a literárně-dramatickým oborům, které měly například na ZUŠ Open v Senátu svá samostatná pódia. „Velmi si vážím obrovského nasazení všech ZUŠ, které se do programu v letošním roce zapojily a vytvořily originální a vysoce kvalitní projekty. Dlouhodobě vnímám potřebu podpořit ZUŠ také v tom, aby měly podmínky pro rozvoj vzdělávání dětí a mládeže, jejichž životy provází zdravotní handicap či sociální znevýhodnění. Právě na tento účel bude věnován výtěžek z červnového Benefičního koncertu pro budoucnost na Pražském hradě,“ říká patronka pořadajícího nadačního fondu pěvkyně Magdalena Kožená. Síť základních uměleckých škol v České republice patří ke světovým unikátům. Aktuálně je navštěvuje téměř 250 000 žáků a studentů.

Festival ZUŠ Open připravuje Nadační fond Magdaleny Kožené ve spolupráci s AZUŠ, jednotlivými ZUŠ, kraji i mnoha kulturními institucemi a umělci. Festival se v letošním ročníku opět připojuje k ARTýdnu – týdnu uměleckého vzdělávání a amatérské tvorby vyhlášeným UNESCO, který se uskutečnil v týdnu 22.–28. května. Více informací o programu je k dispozici na webu www.zusopen.cz.

V letošním roce poprvé festival trval s ohledem na velké množství akcí celé dva týdny, a to od 21. května do 4. června. Patronka ZUŠ Open Magdalena Kožená se 1. června aktivně zapojila do některých krajských uměleckých přehlídek.

ZUŠ Open 2023, foto archiv festivalu

Program ZUŠ Open nabídl celou řadu krajských přehlídek nebo akcí s charitativním přesahem, se zapojením žáků ze speciálních škol. Například ZUŠ Středočeského kraje rozehrály zámek v Litni. Pomyslné prvenství co do počtu společných akcí měl Královéhradecký kraj, kde letos mj. mladé umělce ze základních uměleckých škol v rámci ZUŠ Open podpořila společnost Petrof. Společný projekt připravili také v Jičíně, kde se žáci literárně-dramatických oborů zapojili do festivalu Divadlo žije. Divadlu patřila oslava Dne dětí v Mostu, do kterého se sjely divadelní soubory ZUŠ celé republiky představit své umění a poměřit síly s ostatními v rámci Ústředního kola soutěže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Propojování uměleckých oborů a vzájemná spolupráce je doménou základních uměleckých škol. Například ZUŠ Písek připravila multimediální show v divadle Fráni Šrámka, ve které unikátním způsobem propojila divadlo, tanec, výtvarné umění a hudbu. Každoroční sled společných programů přinesla v rámci ZUŠ Open Múziáda, přehlídka základních uměleckých škol Moravskoslezského kraje.

Vrcholem ZUŠ Open byl celodenní program v Senátu Parlamentu ČR v sobotu 3. června, kterému předcházela Rej múz ve Valdštejnské zahradě a její bezprostřední blízkosti. Na programu se podílely ZUŠ z celé ČR a vystoupilo zde více než 800 účinkujících žáků i pedagogů napříč uměleckými obory. Hostem programu byl operní pěvec Roman Janál či herec Svatopluk Schuller.

V rámci cyklu ZUŠ Open pomáhá se po celé republice uskutečnila řada charitativních akcí i umělecká vystoupení na místech, kde pro živé umění běžně není prostor.

V Královéhradeckém kraji proběhl již tradiční projekt ve prospěch Sdružení Neratov. Do celodenního programu se zapojily ZUŠ ze tří krajů a také žáci ze speciálních škol a klienti Sdružení. V hlavním městě festival nabídl cyklus koncertů duchovní hudby ve prospěch charitativního díla: například v klášteře Rytířského řádu Křižovníků s červenou hvězdou a v chrámu Nejsvětějšího Srdce Páně na Vinohradech.

Prostory refektáře Emauzského kláštera rozezněla Filharmonie mladých, která doprovodila absolventy ZUŠ Popelka. Další akce s charitativním přesahem se uskutečnily na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou, v Kroměříži a na řadě dalších míst. Na děti v nemocnici již dlouhodobě myslí ZUŠ Stodůlky, která opět připravila program pro dětské pacienty FN Motol. ZUŠky Jihočeského kraje zamířily do Dětské psychiatrické nemocnice Opařany.

ZUŠ Open 2023, foto archiv festivalu

Během dvou festivalových týdnů se uskutečnilo také několik stovek individuálních akcí jednotlivých ZUŠ. Školy otevřely své brány veřejnosti, nebo naopak s atraktivními programy zaměřily do veřejného prostoru, který díky nim ožil alespoň na pár dní živým uměním. Cílem mnoha projektů ZUŠ Open není pouze přehlídka umění žáků a pedagogů ZUŠ, ale také představit veřejnosti proces uměleckého vzdělávání a možnost vyzkoušet si v rámci otevřených hodin například hru na hudební nástroj, taneční či divadelní lekce anebo výtvarný workshop.

Na programu participovala i celá řada profesionálních umělců, kteří tak podpořili nejmladší generaci. Společně

s žáky ZUŠ vystoupili na krajských akcích například členové Karlovarského symfonického orchestru, Západočeský orchestr Mariánské lázně či Janáčkova filharmonie Ostrava. Speciální programy vznikly také v úzké spolupráci s řadou prestižních festivalů, jako například MHF Pražské jaro, Národní festival Smetanova Litomyšl, Maraton hudby Brno, Divadlo žije v Jičíně, Svátky města Olomouc, Smetanovské sny v Novém Městě nad Metují či tradiční celostátní akce Noc kostelů. Programy ZUŠ Open podpořila profesionálním zájemem i řada divadel a galerií. Součástí ZUŠ Open byly také přehlídky celostátních kol soutěží ZUŠ, pořádaných ve spolupráci s MŠMT, či koncerty, výstavy a představení nejnadanějších žáků ZUŠ, kteří byli podpořeni ročním stipendiem Akademie MenART.

Benefiční koncert pro budoucnost

Magdalena Kožená se rozhodla při příležitosti svého významného životního jubilea zorganizovat Benefiční koncert pro budoucnost, který pod záštitou prezidenta Petra Pavla proběhl 8. června v 19.00 hodin v nádherných prostorách Vladislavského sálu Pražského hradu. Pozvání na tuto jedinečnou benefici přijali zpěvačci vzácní hudební přátelé a kolegové, ve Vladislavském sále tak zazněla Händelova, Mozartova, Myslivečková či Monteverdiho hudba v podání čtyřlístku vynikajících vokalistů světového renomé: Magdaleny Kožené, sopranistky Simony Šaturové, basisty Lucy Tittota a jedné z nejvýznamnějších hudebních osobností současnosti, tenoristy Rolanda Villazóna. Doprovodu se ujal respektovaný barokní orchestr Collegium 1704 s dirigentem Václavem Luksem. Společně s nimi vystoupila na jednom pódiu nevidomá flétnistka Daniela Leittermannová a další žáci ZUŠ.

Účelem večera je podpora a zviditelnění jedinečného tuzemského systému základních uměleckých škol; se stejným cílem založila Kožená před osmi lety vlastní nadační fond. Velký důraz v poslední době fond klade na podporu znevýhodněných dětí. „*Uděláme maximum pro to, aby všechny děti bez ohledu na případné zdravotní či sociální znevýhodnění dostaly možnost rozvíjet své nadání v oblasti umění, a tím výrazně obohatily svůj život,*“ uvádí Magdalena Kožená. Výtěžek koncertu poputuje tedy právě na tento účel.

O ZUŠ Open

Festival ZUŠ Open upozorňuje na šíři a kvalitu celosvětově unikátního systému základního uměleckého školství, jímž Česká republika disponuje. Přehlídka, jejímž pořadatelem je Nadační fond Magdaleny Kožené, podporuje a prezentuje školy jako otevřené prostředí pro vyhledávání a systematický rozvoj nadání dětí a mládeže bez ohledu na jejich případné

zdravotní či sociální omezení. Zároveň dává příležitost představit nejširší veřejnosti, na čem ZUŠ s dětmi pracují a jak mohou vzájemně spolupracovat. „*Jsem hrdá na to, že mohu stát v čele festivalu, který prezentuje význam a kvalitu základního uměleckého vzdělávání v celé jeho šíři. Umění je krásným jazykem a projevem lidského umu, má obrovskou moc spojovat jednotlivce i celou společnost, je prostředkem k budování nejen tvořivosti, ale i komunikace a živých vztahů. To vše má v dnešní době, s ohledem na její problémy i často virtuální vztahy, o to větší význam,*“ upozorňuje ředitelka festivalu ZUŠ Open Irena Pohl Houkalová. Je to podle ní příležitost představit práci ZUŠ v celé její šíři oborů, jakými jsou hudba, výtvarné umění, divadlo a tanec.

V České republice funguje 528 základních uměleckých škol, ve kterých studuje na 250 tisíc žáků. Aktuálně nabízejí čtyři základní obory – hudební, taneční, výtvarný a literárně-dramatický. Posláním Nadačního fondu Magdaleny Kožené je cílená podpora budování pozice ZUŠ jako prestižního a unikátního systému moderního uměleckého vzdělávání.

O základním uměleckém vzdělávání v ČR

Základní umělecké školy jsou klíčovými nositeli regionální kultury a v této roli i partnery pro samosprávy obcí a měst. „*Umělecké vzdělávání v ZUŠ není jen otázkou rozvoje talentu, ale jeho podstata je celková kultivace, rozvoj sebedůvěry, sebevyjádření, sociálních vztahů, fantazie, vlastní kreativity osobnosti, psychohygieny a je též přirozeným nástrojem inkluzivního vzdělávání,*“ dodává ředitelka ZUŠ Open Irena Pohl Houkalová. Základní umělecké školy i v rámci festivalu ZUŠ potvrzují svoji mimořádnou hodnotu ve vyrovnávání stále více se rozevírajících sociálních nůžek ve společnosti mj. i svojí intenzivní rolí v oblasti primární prevence zejména v regionech, kde je míra nerovnosti ve vzdělávání nejvíce patrná. Součástí činnosti ZUŠ je spolupráce s mateřskými a základními školami, vzdělávání dětí, které jsou vychovávány v náhradní rodinné péči anebo jsou díky svým specifickým potřebám či sociálním znevýhodněním ohroženy školním neúspěchem. ZUŠ rozvíjí koncept celoživotního vzdělávání, mj. i prostřednictvím Akademie pro seniory a spoluprací na řadě vzdělávacích a kulturních projektů. ZUŠky jsou otevřeným prostředím pro rozvoj talentu bez limitu zdravotního či sociálního znevýhodnění. Právě sociální aspekt je jedním z témat letošního ročníku festivalu ZUŠ Open.

Nadační fond Magdaleny Kožené

Mezzosopranistka Magdalena Kožená iniciovala podporu základních uměleckých škol jako světově jedinečného

konceptu uměleckého vzdělávání založením nadačního fondu na začátku roku 2016. Členem správní rady fondu a spolupatronem akce je také generální ředitel České filharmonie David Mareček. „Základní umělecké školy tvoří kořeny naší kulturnosti, naší lásky k umění. Ve světovém měřítku jsou zcela unikátním vzdělávacím systémem, který je třeba hýčkat, rozvíjet a podporovat," říká světoznámá mezzosopranistka Magdalena Kožená.

Silvie Marková,
SMART Communication s.r.o.

TIP NA PUBLIKACI

Sborník s názvem Fenomén kulturního dědictví v společnosti – dejiny, súčasný stav a perspektívy V. vznikl v rámci projektu VEGA č. 1/0689/22. Publikace shromáždila příspěvky z konference Fenomén kulturního dědictví v společnosti – dejiny, súčasný stav a perspektívy, jež se uskutečnila 10. – 11. 5. 2022 v Bratislavě. Editory sborníku byli doc. Ľuboš Kačírsky, PhD., a Mgr. Nela Szabóová. Publikaci vydala Univerzita Komenského v Bratislavě, Filozofická fakulta, Katedra archivnictví a muzeologie, viz [odkaz](#).

POZVÁNÍ NA KONFERENCI

Konference je příležitostí pro studenty a studentky doktorských studijních programů

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

dovolujeme si Vás a Vaše doktorandy srdečně pozvat na mezinárodní vědeckou konferenci studentů doktorských studijních programů, která se pod názvem *Výzvy pedagogického výzkumu v době síťování a nastupující umělé inteligence* uskuteční ve dnech 7. – 8. listopadu 2023 na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Záštitu nad konferencí převzal doc. PhDr. Vojtěch Regec, Ph.D., děkan Pedagogické fakulty UP.

Možnost vystoupit na konferenci s příspěvkem je otevřená všem studentům doktorského studia, kteří ve svých disertačních pracích řeší témata z oblasti pedagogických věd nebo pedagogická témata blízká zaměření konference.

Jako každoročně se účastníci mohou těšit na zajímavé plenární přednášky, dva metodologické a jeden didaktický workshop, otevřenou a inspirativní atmosféru.

Více informací [zde](#).

Za organizační výbor
Mgr. Pavla Vyhnálková, Ph.D.

TIP NA ZAJÍMAVÝ ČLÁNEK!

Budoucnost vzdělávání podle Google

Článek pana Brdičky obsahuje shrnutí třídílné výzkumné zprávy o budoucnosti vzdělávání, vypracované firmou Google na základě zjištění získaných od 94 odborníků z 24 zemí.
[Více →](#)

1-2/2022

Obsah

STUDIE

Magdalena Novotná, Iveta Brajerová:
Talentovaní žáci ve výtvarné výchově 6

Adam Panáček:
*Tradiční chápání idyl, uvedení do kontextu
současného výtvarného umění.* 20

Cornelia Edwards:
*Unthreading A Social Fabric:
Weaving New Materialism and Ecology
in Design Education* 32

Talentovaní žáci ve výtvarné výchově
Talented students in Art Education
Magdalena Novotná, Iveta Brajerová

Mgr. Magdaléna Novotná, Ph.D.
učí didaktiku výtvarné výchovy na
katedře výtvarné výchovy PedF UK
v Praze a výtvarnou výchovu na základní
škole Jiřího z Poděbrad v Praze 3.
Podílí se na výzkumu profesního vidění
studentů učitelství prostřednictvím videa.
Věnuje se tématům profesní identity
učitelů a vizuální gramotnosti.
Kontakt:
magdalena.novotna@pedf.cuni.cz

Mgr. Iveta Brajerová
Vystudovala Pedagogickou fakultu
Univerzity Karlovy obory Učitelství pro
mateřské školy a Učitelství všeobecné
vzdělávacích předmětů pro základní
školy, střední školy a základní umělecké
školy – výtvarná výchova.
Kontakt: brajerova.iveta@gmail.com

**Tradiční chápání idyl, uvedení do
kontextu současného výtvarného umění.**
Adam Panáček

MgA. Adam Panáček
absolvoval Akademii výtvarných umění
v Praze, obor Kresba/grafika. Ve své
výtvarné tvorbě se věnuje především
tradičním grafickým technikám.
Kontakt:
Adamczik@seznam.cz

Kultura, umění & výchova

Odborný recenzovaný časopis

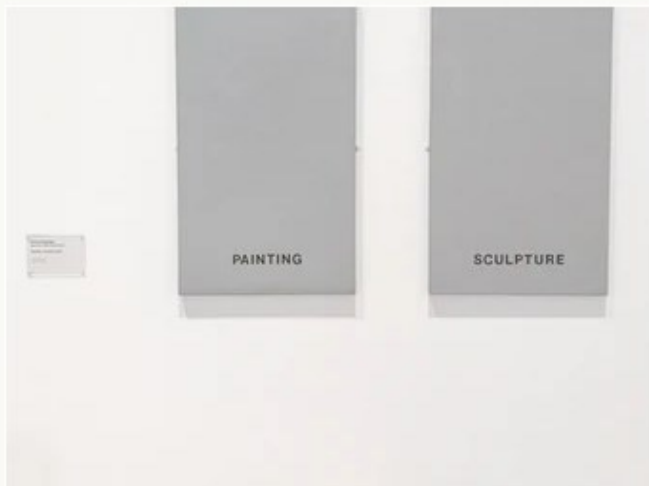
Petra Šobánková

Kulturní kompetence v Hlavních směrech revize Rámcového vzdělávacího programu pro ZV

Kulturní kompetence v Hlavních směrech revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Článek nabízí stručné ohlédnutí za...

130 zobrazení 0 komentářů

8

Dagmar Myšáková & Šárka Studecká

Metody galerijní animace a zprostředkování uměleckého díla empirickému divákovi

Text je zaměřen na teoretickou reflexi výtvarně-edukativního programu (galerijní animace) realizovaného v rámci doprovodného programu...

259 zobrazení 0 komentářů

4

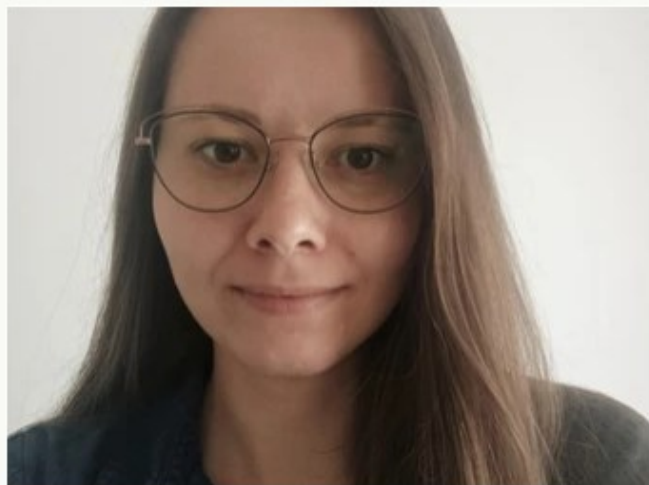
Kateřina Dyrťová

Metafora a dialog v galerijních animacích

Text propojuje tři části. První analyzuje současné dílo Eda Atkinse, které spojuje obraz a hudbu a intenzivně pracuje s metaforou. Druhá...

60 zobrazení 0 komentářů

4

Monika Plíhalová

Možnosti uplatnění vizuálního humoru ve výtvarné výchově

Výzkumná studie si klade za cíl objasnit pozitivní účinky humoru na proces učení studentů oboru výtvarná výchova a kultura se zaměřením...

117 zobrazení 0 komentářů

5

Monika Dokoupilová

Konceptová analýza edukačního programu s prvky objektového učení

Obr. 1 Z programu ke stálé expozici Příroda Olomouckého kraje Vlastivědného muzea v Olomouci; foto archiv autorky Následující text je...

79 zobrazení 0 komentářů

6

Be_on the Screen

Radakce

Be on the Screen | Mezinárodní přehlídka digitální tvorby mladých

Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci ve spolupráci s Českou sekci INSEA a zahraničními partnery...

87 zobrazení 0 komentářů

7

Karel Řepa & Aleš Pospíšil

Prostor pro krajinu v současné výtvarné výchově

Tomáš Timko

Špecifická funkcia verejného priestoru vo vzťahu k umeleckej produkcii

Petr Kukal

Mukumú: Recenze

25. - 26. 10. 2023

PERFORMATIVITA NARATIVITA DESKRIPTIVITA

Katedra filozofie Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni,
Společnost pro estetiku při Radě vědeckých společností Akademie věd ČR
a Slovenská asociácia pre estetiku zvou na mezinárodní konferenci.

Konference se bude věnovat zkoumání charakteru a vztahu tří významných dimenzí zkušenosti s uměleckými díly, případně i jejich významu v mimoumělecké estetické zkušenosti: narativity jakožto artikulace příběhu, performativity jakožto tvorby situace či realizace postupu a myšlenky a deskriptivity jakožto zachycení vlastností předmětu či prostředí. Na jedné straně se konference bude zabývat kontaktem těchto dimenzí, jejich až samozřejmě přijímaným propojením v uměleckých výtvorech nebo v jiných esteticky působících výtvorech či fenoménech, ale také přenosy těchto dimenzí mezi uměleckými výtvary různých disciplín, případně mezi estetickými fenomény různých typů. Na straně druhé se konference bude věnovat důrazům na jejich oddělenost v umělecké tvorbě i teoretické reflexi. Tyto kontakty a důrazy mohou být zkoumány například v kontextu úvah o takzvaném performativním obratu v umění, teorii umění a filozofii, v souvislosti s průzkumem naratologických postupů, nebo s ohledem na význam a typologizaci postupů deskripce.

Mezi možnými tématy příspěvků jsou:

- deskriptivní, narativní a performativní postupy v uměleckých dílech
- souvislost a napětí mezi narací a deskripcí v uměleckých dílech
- deskripce v různých uměních a ve vztazích mezi nimi
- způsoby popisu uměleckého díla v kritice či teorii
- danost a vyvstávání smyslu uměleckých výtvorů
- definitivnost artefaktu a pomíjivost performance
- vztahy příběhu, děje a prostředí v estetické zkušenosti
- přenosy a transformace situací, prostředí a příběhů

Zájemci o aktivní účast mohou abstrakty svých příspěvků zasílat do 30. 6. 2023, o přijetí příspěvku budou autoři vyrozuměni do 31. 7. 2023. Maximální rozsah abstraktu je 300 slov.

Pro zaslání přihlášky a abstraktu je zapotřebí využít on-line formulář na stránkách konference: pernadeska.zcu.cz

FAKULTA FILOZOFICKÁ ZČU
SEDLÁČKOVA 15, SP319
SEDLÁČKOVA 19, RJ209

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY
V PLZNI

SPOLEČNOST PRO ESTETIKU

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
PRE ESTETIKU
SLOVAK ASSOCIATION
FOR AESTHETICS

Mezinárodní konference na téma

Muzeum a změna VI / The Museum and Change VI

Strategie, trendy, vize a nové pohledy

1. cirkulář přihlášek

Asociace muzeí a galerií České republiky, z. s., ve spolupráci s Národním muzeem, Českým komitétem Modrého štítu a dalšími partnery připravuje na podzimní dny tematicky ucelenou mezinárodní konferenci s názvem **Muzeum a změna VI / The Museum and Change VI**. V pořadí již šestý ročník akce tentokrát s podtitulem **Strategie, trendy, vize a nové pohledy** proběhne ve dnech **24.–25. října 2023** v prostorách **Nové budovy Národního muzea**. Konference se uskuteční s finanční podporou Ministerstva kultury.

Setkání pracovníků muzeí a galerií, pedagogů, studentů, zástupců dalších pamět'ových a kulturních institucí i jejich zřizovatelů naváže na předešlé ročníky, které se konaly v letech 2002, 2005, 2009, 2013 a 2016. Konference by měla opět zdůraznit, zda a jak jsme se za uplynulé období posunuli, kam směřuje obor muzejnictví, jak reaguje na celosvětový vývoj, jak nás ovlivňují přicházející změny, jaké jsou podmínky pro každodenní muzejní praxi, jak se proměňuje náš přístup k návštěvníkům, jak se vyvíjí role muzeí ve společnosti, atd. Cílem je sdílet zkušenosti, vzájemně se inspirovat, představit nové strategie, trendy, pohledy a vize, umožnit srovnání rozličných názorů na fungování muzejní komunity a poskytnout prostor k tolik potřebné diskuzi.

Vycházíme z osvědčeného postupu z minulých let, a proto Vás oslovujeme ve fázi **přípravy konference**, abyste sami určili její obsahovou náplň a aby tak přímo reagovala na Vaše potřeby. V **ONLINE PŘIHLÁŠCE** uveďte **konkrétní otázky nebo tematické okruhy**, které jsou pro Vás aktuální, o nichž byste chtěli diskutovat, nebo citíte potřebu o nich načerpat chybějící informace. Vaše reakce mohou významně ovlivnit podobu akce, jejíž průběh bude podobný jako v předchozích ročnících. **Podrobné informace s organizačními pokyny** budou k dispozici **po uzávěrce 2. cirkuláře**. Veškeré informace a materiály budou průběžně zveřejňovány na <http://www.cz-museums.cz>.

K vystoupení se mohou přihlásit **zájemci s příspěvkem** v rozsahu **max. 15 minut**. Přednášející touto cestou žádáme o dodání **názvu přednášky, stručných tezí příspěvku** (max. 5 řádků textu) a **krátkého profesního životopisu** v rámci **1. cirkuláře**.

ONLINE PŘIHLÁŠKU ÚČASTNÍKA KONFERENCE vyplňte **pro každou osobu z Vaší instituce zvlášť**. Těšíme se na setkání s Vámi!

Mgr. Irena Chovančíková, předsedkyně AMG

Tematické bloky:

1. Kulturní a přírodní dědictví a role muzeí

Jaké místo zaujímá kulturní a přírodní dědictví v naší přítomnosti? Jak velký důraz na jejich uchování klademe? Proměňuje se nezastupitelná role muzeí? Ovlivňují změny ve společnosti etiku muzejní práce? Jaké nároky na muzea a jejich nabídku kladou nové generace návštěvníků?

2. Nástroje a předpoklady k rozvoji

Jaké jsou strategie a vize muzejnictví? Proč jsou důležité profesní a etické standardy? Pomáhá k rozvoji oboru registrace, akreditace či benchmarking? Potřebujeme zákon o muzeích jako institucích? Je vhodné změnit či doplnit současný systém vzdělávání muzejních pracovníků?

3. Z pohledu vědy a výzkumu

Muzea jako součást vědy, výzkumu a inovací. Vědecko-výzkumné aktivity jako důležitá složka odborné činnosti muzeí. Institucionální podpora vybraných témat. Dokumentace kulturního a přírodního dědictví. Je sbírkotvorná činnost stále podstatou muzejní práce?

4. Nové trendy prezentace a interpretace

Využíváme dostatečně konkurenční výhody muzeí na trhu volného času? Jakou roli v tom hrají moderní technologie? Jak funguje spojení: paměť – autenticita – fantazie – emoce? Virtuální a rozšířená realita, umělá inteligence. Význam osobního kontaktu a komunikace. Nové formy muzejní edukace.

5. Ochrana kulturního a přírodního dědictví

Jaké jsou hrozby pro kulturní a přírodní dědictví? Jak postupovat v krizových situacích? S čím bychom měli preventivně počítat? Na co je třeba se připravit? Jaká je role státu, ÚSC, zřizovatelů, organizací, jednotlivců? Živelní katastrofy, mimořádné události, válečné konflikty.

Tento blok konference je připravován ve spolupráci s Českým komitétem Modrého štítu.

Hlavní organizátor:

Asociace muzeí a galerií České republiky, z. s.

Spolupracující organizace:

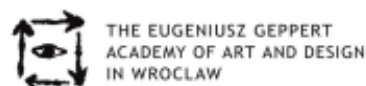
Národní muzeum / Český komitét Modrého štítu / Konference se uskuteční s finanční podporou Ministerstva kultury.

Sekretariát konference:

Asociace muzeí a galerií České republiky, z. s., Jindřišská 901/5, 110 00 Praha 1,
tel. +420 224 210 037, mobil AMG: +420 736 438 611, e-mail: amg@cz-museums.cz, <http://www.cz-museums.cz>

Termín a místo konání:

Konference bude probíhat ve dnech **24.–25. října 2023** v prostorách **Nové budovy Národního muzea** (Velký kongresový sál, Vinohradská 1). Společenské setkání účastníků akce se uskuteční v úterý **24. října 2023** od **19.30 hodin** v **Historické budově Národního muzea** (Václavské nám. 68).

1st International Conference ***Methodological and Cognitive Aspects of Visual Arts***

Date: 27–29th September 2023

Venue: The Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design in Wrocław, Audiovisual Room (410)

Organizer: The Doctoral School of the E. Geppert Academy of Art and Design in Wrocław

The Doctoral School of the Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design in Wrocław invites you to participate in the 1st International Conference titled: *Methodological and Cognitive Aspects of Visual Arts*, which will take place between the 27th and 29th of September 2023, in Wrocław, Poland.

The conference's primary goal is to compare research methods and practices within art and science. We focus here mainly on visual art, understood as a vast domain which includes such fields as fine art, design, and art theory. However, speakers who wish to refer to other art disciplines like music or theatre are also welcome if their interests align with the topics of the conference panels.

During the sessions, we will consider various approaches to characterizing the research process within art, examining methods like "artistic research" or "art-based research." A wide range of issues concern the relationship between art and science, including methodological comparisons (similarities and differences) and the indication of potential fields for interdisciplinary cooperation. We will also follow the current discussion regarding the influence of artificial intelligence on art. Finally, we will consider the importance of image and visual imagination (stimulated by art) in scientific discovery, education and the popularization of science.

As the conference is organized by The Doctoral School, one of the panels will be dedicated to the forms of organization of doctoral education in art. In addition, the artistic projects of PhD candidates will be presented in short form (using the Pecha Kucha method) during separate sessions.

The 1st International Conference *Methodological and Cognitive Aspects of Visual Arts* is a part of the implementation of the project "Comprehensive Internationalization of the Doctoral School at the Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design in Wrocław" (STER), co-financed by the Polish National Agency for Academic Exchange (NAWA).

VÝSTAVA

Mezi Paříží a Prahou – kresby „českých Pařížanů“ II.

- 1/8—5/11 2023
- Veletržní palác

VÝSTAVA

Et in Arcadia ego: Odcházení z tohoto světa v dílech (nejen) slavných umělců

- 18/7—29/10 2023
- Schwarzenberský palác

VÝSTAVA

Saul Steinberg: Mezi linií a textem

- 25/5—10/9 2023
- Veletržní palác

VÝSTAVA

Příprava na Vraždu v domě: Kresebné studie Jakuba Schikanedera

- 1/8—5/11 2023
- Veletržní palác

MORAVSKÁ GALERIE

VÝSTAVY ▾ PROGRAM ▾ SBÍRKY KNIHOVNA ▾ O GALERII ▾ KONTAKT A OTEVÍRACÍ DOBA ▾

STÁLÉ EXPOZICE

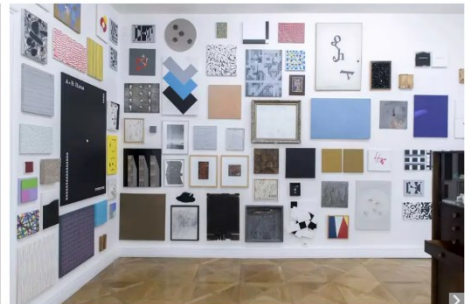
Vstupné dobrovolné

ART DESIGN FASHION

Brno předměstí Vidně

Místodržitelský palác uzavřen

Vstupné dobrovolné

ART IS HERE: Nové umění

VÝSTAVY

Koupit vstupenku

Valoch & Valoch

30/9/2022–27/8/2023

Pražákův palác

Umění

Koupit vstupenku

15 let Muzea Josefa Hoffmanna

13/6/2022–29/10/2023

Muzeum Josefa Hoffmanna

Design · Výstavy

Koupit vstupenku

Jakub Berdych Karpelis: Samosebou

26/05/2023–31/03/2024

Jurkovičova vila

Design · Výstavy

PROGRAM

Letní artcamp: V ZÁPLAVĚ BAREV I. – OBSAŽENO

● 21/08/2023–23/08/2023 v čase 9–15 H

Muzeum Josefa Hoffmanna

Děti a rodiny Program

Koupit vstupenku

Letní kurz malby: Tužkou, štětcem mezi stromy

● 21/08/2023–24/08/2023 v čase 17–20 H

Pražákův palác

Dospělí Program

VOX IMAGINIS: ZPĚVY DOMOVA

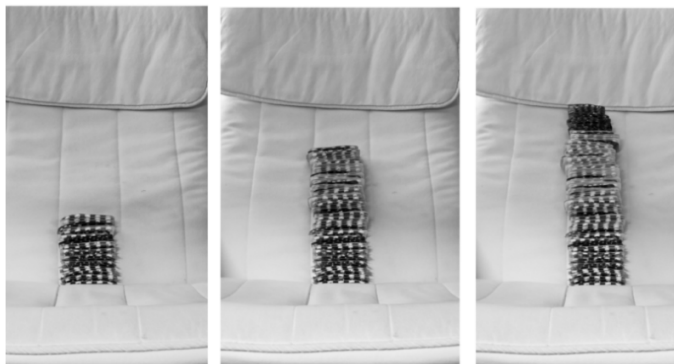
● 23/08/2023, 19 H

Uměleckoprůmyslové muzeum

Dospělí Program

Výstavy

Aktuální výstavy

25. 06. 2023 — 10. 09. 2023

Jiřina Hankeová – Nonverbální komunikace

Fotografka Jiřina Hankeová (*1948) žije a pracuje v Kladně. Ve své tvorbě vychází z přemítavého pozorování skutečnosti kolem sebe a v sobě samé. Detaily či výseky takto viděného světa zapracovává do cyklů koncepčně propojených kompozic, jejichž senzibilní preciznost a symbolický přesah připomínají slova jezuitského matematika a básníka Tommasa Cevy: „Poezie je snem, jenž se sní za přítomnosti rozumu.“

#ČEŠTÍ AUTORI

Více o výstavě

GASK DĚTEM

Nc/tábor GASK 8. – 11. 8. 2023 (7–12 let)

začíná 08. 08. 2023 od 09:00

NE/TÁBOR GASK 2023 Letní výtvarné dílny ZKUSMOS Název výstavy ZKUSMOS – originální jazykový novotvar – charakterizuje pracovní princip, jímž se...

#OSTATNÍ #NÁŠ TIP #NOVINKA

GASK DĚTEM

Nc/tábor GASK 8. – 11. 8. 2023 (5–6 let)

začíná 08. 08. 2023 od 09:00

NE/TÁBOR GASK 2023 Letní výtvarné dílny ZKUSMOS Název výstavy ZKUSMOS – originální jazykový novotvar – charakterizuje pracovní princip, jímž se...

#OSTATNÍ #NÁŠ TIP #NOVINKA

GASK DĚTEM

Nc/tábor GASK 15. – 18. 8. 2023 (7–12 let)

začíná 15. 08. 2023 od 09:00

NE/TÁBOR GASK 2023 Letní výtvarné dílny ZKUSMOS Název výstavy ZKUSMOS – originální jazykový novotvar – charakterizuje pracovní princip, jímž se...

#OSTATNÍ #NÁŠ TIP #NOVINKA

GASK DĚTEM

Nc/tábor GASK 15. – 18. 8. 2023 (13–19 let)

začíná 15. 08. 2023 od 09:00

NE/TÁBOR GASK 2023 Letní výtvarné dílny ZKUSMOS Název výstavy ZKUSMOS – originální jazykový novotvar – charakterizuje pracovní princip, jímž se...

#OSTATNÍ #NÁŠ TIP #NOVINKA

OSTATNÍ PROGRAMY

A DAY OF SOUND

26. 08. 2023 od 16:00

V sobotu 26. srpna se v GASK uskuteční již pátý ročník jedinečné hudební události – A Day of Sound. Program je...

#OSTATNÍ #NÁŠ TIP #NOVINKA

GASK PLUS

Komentovaná prohlídka výstavy Strážci války Jiřího Surůvky

26. 08. 2023 od 16:00

Jiří Surůvka prostřednictvím svých děl se sarkasmem a nadsázkou sobě vlastní podrobil společnosti kritice. Zacílil především na lidskou malost a...

#KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA #NÁŠ TIP #NOVINKA

GASK DĚTEM

Tajuplná výprava se zvukem do světa barev – výtvarná dílna pro děti od 4 let

26. 08. 2023 od 16:00

Ga umí zvukem malovat a Sk zas umí podle barev hrát. Tyhle tajuplné bytosti, jmenují se Ga a Sk, aktuálně...

#VÝTVARNÁ DÍLNA PRO DĚTI #NÁŠ TIP #NOVINKA

GASK RODINÁM

GASK rodinám PARKování: O zvonu Ptáček

27. 08. 2023 od 14:00

Přijďte se rozloučit s prázdninami a užít si zábavné odpoledne. V parku pod Vlašským dvorem se Lektorské centrum GASK zapojuje...

#DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ #NÁŠ TIP #NOVINKA

BOHEMIA: Příběh fenoménu, 1950–2000
23/3 2023–16/10 2023

LOST IN THE MOMENT THAT FOLLOWS. Sbírka Ovidia
Şandora
9/6 2023–10/9 2023

Elmgreen & Dragset: READ
16/11 2023–22/4 2024

Jeremy Deller: Everybody in The Place –
Neúplná historie Británie mezi lety 1984–1992
23/9 – 9/10 2023

Krištof Kintera: Sochy domů a
Dívka s holubicí

TransformArt

Připadá vám někdy současné umění nesrozumitelné, izolované od okolního světa? Nevíte, jak si k němu najít cestu? V takovém případě je na čase TransformArt: cyklus přednášek o umění v Kunsthalle Praha! Kurátoři, kurátorky, umělkyně, umělci a odborníci či odbornice z různých oborů vám odhalí přesahy současného umění a pomohou vám rozkrýt jeho roli v našem každodenním životě.

- Kurz o devíti lekcích (přednášky, performance, prohlídky) otevíráme každý zimní a letní semestr.
- Učitelky, učitelé, studentky a studenti u nás mají 50% slevu.

Prozkoumat TransformArt

výstavy Dan Walwin: Úleva do 13/8

aktuality:

program:

So 26/8 víkend

14–21 h
Koncert:
*Minimaratón elektronické
hudby 2023*

Minimaratón je zaměřený na různé formy
elektronické hudby a její propojení s dalšími
žánry. Pravidelně probíhá jako součást
Festivalu Ostravské dny.

PLATO Bauhaus

Pořádá:
Bludný kámen

Pá 1/9

17–23.59 h
Koncert:
*Dlouhá noc / Festival Ostravské
dny 2023 v PLATO*

Chacon, Nono, Ligeti, Ablinger, Xenakis,
Tenney, Komorous aj. XII. biennale festivalu
nové a experimentální hudby v novém sídle
PLATO.

Pořádá:
Ostravské centrum
nové hudby ve
spolupráci s PLATO

St 6/9

16–18 h
Dětský klub:
Ahoj děcka!

rezervace

Workshop a umělecké experimenty pro děti
ve věku 6–8 let vždy jednu středu v měsíci s
lektorkou a umělkyní Gabrielou Pilařovou.

více v sekci [Program...](#)

Octopus Press je publikační platforma PLATO, městské galerie
současného umění.

muo

Pro návštěvníky

Novinky

Program

Výstavy

Sbírky

Vzdělávání

Věda a výzkum

MUZEUM
MODERNÍHO
UMĚNÍ

OBJEM DUŠE

SOCHAŘSKÁ SBÍRKA MUZEA UMĚNÍ OLOMOUC

22 06 2023
— 14 01 2024

Do minulosti vpřed! - Tábor je v poločase

AKTUALITA: 02 08 2023

Neskutečný výlet od pravěku po baroko
prožívají děti na příměstském táboře v
Arcidiecézním muzeu.

Vyšlo nové číslo Muzeionu!

AKTUALITA: 01 08 2023

Třetí letošní číslo časopisu Muzeion je
tady a zavede vás na velkou výstavu
plastik do Muzea moderního umění či na
italské renesanční a manýristické grafiky
do Arcibiskupského zámku v Kroměříži.

Koncert barokní hudby pomůže zrestaurovat hudební archiv

AKTUALITA: 25 07 2023

Ve středu 2. srpna zaplní kroměřížský
zámek barokní taneční hudba a árie ze
serenaty Hercules und Onfale z pera
dvorního kapelníka J. H. Schmelzera i
samotného císaře Leopolda I., to vše ze
zámeckého hudebního archivu, a právě
tam doputuje i výtěžek ze vstupného!

Muzejní kufřík přiblíží návštěvníkům proces tvorby umění

AKTUALITA: 20 07 2023

Prázdninové zpestření v podobě
speciálních tvořivých kufříků čeká na
malé i velké návštěvníky Muzea
moderního umění. Stačí jen o kufřík
požádat na pokladně a pak můžete
přímo uprostřed výstavy tvořit. Navíc
dostanete i speciální MUOfoukátko!

[vstupenky/tickets](#)

[o výstavě/exhibition](#)

nic není věčné | stálá expozice soch ze sbírek

ajg

wortnerův dům

Jan Ambrůz vítězem kategorie Kniha o výtvarném umění v soutěži Nejkrásnější česká kniha 2022
U příležitosti ocenění bude od 6. 6. k dostání speciální limitovaná série patnácti knih.

#Konference
Call for papers
Stopy Evy Kmentové – lokální a světový kontext
Mezinárodní konference k dílu sochařky Evy Kmentové
Koncepte – Tomáš Pospiszl
Návrhy příspěvků je možné zasílat do 31. 7. 2023.

Srdečně zveme na slavnostní zahájení výstavy Eva Kmentová v úterý 22. srpna 2023 od 18 hodin v Domě umění města Brna. Výstavu představí kurátor Tomáš Pospiszl, program zahájí proslovem Petr Fiala, předseda vlády ČR, a Markéta Vaňková, primátorka statutárního města Brna. Na oficiální zahájení naváže hudební vystoupení violoncellového dua.

InSEA is an international community dedicated to advocacy, networking and the advancement of research in art education. InSEA believes that the theory and practice of arts education must be underpinned by a strong research evidential base. The Board support members of InSEA to promote cross-cultural and multi-cultural research in art education and related fields. To facilitate interaction and information exchange between InSEA members engaged in research, we would like your help identifying current art education research projects and significant publication. Our intermediate goal is to develop a database that showcases art education research projects around the world that are ongoing or completed after 2006. Publications or websites in various languages are welcomed as long as an English abstract of the article or website is provided. Larger scale collaborative research, theory and practice based projects are particularly welcomed.

InSEA je mezinárodní komunitou zaměřující se na podporu výzkumu ve výtvarné výchově a sdružování odborníků. Je přesvědčena, že teorie a praxe výtvarné výchovy se musí opírat o silnou bázi výzkumných šetření. Usiluje o udržování mezikulturního a multikulturního výzkumu ve výtvarné výchově a souvisejících oborech. Cílem je usnadnit interakci členů organizace InSEA a výměnu informací mezi všemi, kdo se zabývají výzkumem. Cílem je rovněž identifikace aktuálních výzkumných projektů ve výtvarné výchově a současných významných publikací. Jedním z úkolů InSEA je vytvořit databázi, která eviduje výzkumné projekty ve výtvarné výchově na celém světě, které v současné době probíhají nebo byly dokončeny po roce 2006. Vítány jsou publikace a webové stránky v různých jazycích za předpokladu, že obsahují anotaci článku nebo webovou stránku v angličtině. Obzvláště žádanými jsou rozsáhlé kolektivní výzkumy a projekty vycházející z teorie a praxe oboru.

Výzva k zasílání informací a pozvánek do Listů České sekce INSEA

Listy České sekce INSEA jsou v elektronické podobě volně distribuovány všem členům spolku. Čtenáři z řad členů České sekce INSEA a široké odborné veřejnosti se mohou těšit na zprávy o činnosti výboru, o dění v INSEA ve světové a regionální perspektivě, ale i o širším oborovém dění. Zveřejňujeme zprávy o plánovaných i uskutečněných konferencích, výzvy k publikování, anotace nově vydaných metodických a odborných publikací nebo informace o akcích různých oborových subjektů. Zájemci mohou redakci zasílat informace týkající se těchto okruhů:

- pozvánky (na konference a další oborové akce, na vzdělávací semináře, na edukační programy k výstavám),
- zprávy (z konferencí, kolokvií, seminářů),
- anotace nových knih a aktuálně vydávaných časopisů z oblasti expresivních oborů v čele s výtvarnou výchovou, pedagogických věd včetně muzejní pedagogiky, školství a dalších příbuzných oborů,
- náměty na činnost České sekce INSEA a jejího výboru, návrhy témat vzdělávacích akcí pro pedagogy, podněty z praxe, diskusní příspěvky.

Poznámka editorky: Redakce si vyhrazuje právo na krácení či jinou úpravu zaslaných příspěvků. Informace průběžně zasílejte na e-mail insea@post.cz.

Sídlo a korespondenční adresa České sekce INSEA, z. s.

Česká sekce INSEA, z. s.
Univerzitní 3–5
779 00 Olomouc
insea@post.cz

LISTY ČESKÉ SEKCE INSEA

Listy České sekce INSEA plní funkci oborového informačního zdroje a jsou diskusním bulletinem členů zapsaného spolku Česká sekce INSEA (International Society for Education through Art / Mezinárodní organizace pro výchovu uměním). Listy původně vycházely v letech 1995–1998 jako neperiodický občasník (bylo vydáno celkem 5 čísel ve čtyřech ročnících) a na tuto tradici navázal v roce 2016 pátý ročník obnoveného periodika. Listy vycházejí dvakrát ročně jako neregistrované periodikum pro potřeby spolku a odborné veřejnosti. Toto číslo vychází 17. 7. 2023.

Vydává Česká sekce INSEA, z. s., Univerzitní 3–5, 779 00 Olomouc

Editorka čísla, redakce a sazba: Petra Šobáňová

Autor grafického návrhu: Jakub Konečný

Korektury: Václava Zamazalová & Petra Šobáňová

www.insea.cz

<https://www.facebook.com/ceskasekceINSEA/>